

תוכנית לשיקום ופיתוח יישובי הנגב המערבי לשנים 2025 - 2029 ותיקון החלטת ממשלה

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטת הממשלה מס' 2973 מיום 22 באפריל 2025 בדבר "מתווה שיקום ופיתוח לאזורים בדרום שנפגעו במתקפת שבעה באוקטובר 2023" שבה החליטה הממשלה, בין היתר, על מסגרת מענה ממשלתית ליישובי הנגב המערבי אשר חוו פגיעה כוללת חריגה המצריכה מענה ממשלתי (להלן: "החלטת ממשלה 2973"):

א. לאשר תכנית לשנים 2025 – 2029 לשיקום ולפיתוח יישובי הנגב המערבי, וזאת בדגש על המטרות ומטרות המשנה הבאות:

1. הגברת תחושת החוסן האזרחי והמוגנות ומטרות המשנה שלהן:

- הגברת תחושת הביטחון ומוכנות הרשויות המקומיות ותושביהן למצבי חירום
- קידום איתנות וחיזוק תשתיות תומכות שיקום וחוסן
- העצמת תושבים וחיזוק רשתות התמיכה הקהילתיות

2. העצמה חברתית – קהילתית וקידום איכות חיים ומטרות המשנה שלהן:

- עידוד מצויינות חינוכית והעצמת צעירים כמנוע לשינוי
- קידום יוזמות ופיתוח מוסדות המשמשים כעוגן חברתי
- חידוש ושיפור המרחב הציבורי

3. חיזוק וצמיחה כלכלית בת קיימא ומטרות המשנה שלהן:

- חיזוק ופיתוח הכלכלה והתעסוקה
- פיתוח מנועי צמיחה מקומיים ומרחביים
- הגברת האיתנות הכלכלית של השלטון המקומי

"יישובי הנגב המערבי" או "יישובי ההחלטה", לעניין החלטה זו, הם היישובים שנכללו במסגרת המענה הממשלתי ליישובי הנגב המערבי שחוו פגיעה כוללת חריגה המצריכה מענה ממשלתי, נוכח הרציפות הגאוגרפית והמרחב התפקודי המשותף, בהחלטת ממשלה 2973 כפי שתוקנה בסעיף ב' להלן. לשם הנוחות, רשימת היישובים מפורטת בנספח א' להחלטה זו.

יצוין, בהמשך לאמור בסעיף 6 להחלטת ממשלה 2973, כאשר לא ניתן לעשות הבחנה והפרדה בין יישובי המועצות האזוריות הנכללים בהחלטה זו לבין יישובים אחרים במועצות האזוריות שאינם נכללים בהן, ייתנו מענים ברמה האזורית והכלל כמפורט בסעיפי ההחלטה.

"רשויות ההחלטה", לעניין החלטה זו, הן הרשויות המקומיות שבשטחן נמצאים יישובי ההחלטה המפורטים בנספח א' להחלטה זו כדלהלן: אופקים, נתיבות, מ.א.אשכול, מ.א.שער הנגב, מ.א.שדות נגב ומ.א.מרחבים.

1.1. חיזוק ושדרוג רכיבי ביטחון

א. להנחות את המשרד לביטחון לאומי להגדיל את מימון הפקחים במערך האכיפה המקומי בעיר אופקים, מהיקף של 35% ל-60% בכל אחת מהשנים 2025-2029, לצורך כך יקצה המשרד לביטחון לאומי תקציב להשתתפות במימון פקחים בעיר אופקים בסך כולל של 546 אש"ח בכל אחת מהשנים 2025-2029.

ב. בתאום עם הרשות המקומית אופקים ובהסכמתה, ובהתאם להחלטת הממשלה 696 מיום 21.8.2013, להנחות את המשרד לביטחון לאומי להגדיל את תקינת פקחי השיטור

המקומיים בעיר אופקים בעד 6 תקנים. לצורך כך יוקצה תקציב בהיקף 468 אש"ח בכל אחת מהשנים 2029-2025 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

בהמשך לאמור, הממשלה רושמת לפנייה את הודעת המשרד לביטחון לאומי להגדיל את תקינת השוטרים בעיר אופקים בעד 7 תקנים במערך האכיפה המקומי, בהתאם להמלצת משטרת ישראל ולצרכים המקצועיים והמבצעיים. לצורך כך יקצה המשרד לביטחון לאומי באמצעות משטרת ישראל, תקציב בהיקף של עד 2,330 אש"ח בכל אחת מהשנים 2029-2025.

ג. להנחות את המשרד לביטחון לאומי להגדיל את מימון פקחי השיטור המקומיים בעיר נתיבות, מהיקף של 35% ל-60% בכל אחת מהשנים 2029-2025, לצורך כך יקצה המשרד לביטחון לאומי תקציב להשתתפות במימון פקחים בעיר נתיבות בסך כולל של 546 אש"ח בכל אחת מהשנים 2029-2025.

ד. בתאום עם הרשות המקומית נתיבות ובהסכמתה, ובהתאם להחלטת הממשלה 696 מיום 21.8.2013, להנחות את המשרד לביטחון לאומי להגדיל את תקינת פקחי השיטור המקומיים בעיר נתיבות בעד-6 תקנים. לצורך כך יוקצה תקציב בהיקף 468 אש"ח בכל אחת מהשנים 2029-2025 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

ה. להנחות את המשרד לביטחון לאומי להגדיל את מימון הפקחים במערך האכיפה המועצתי במועצה אזורית מרחבים, מהיקף של 25% ל-60% בכל אחת מהשנים 2029-2025, לצורך כך יוקצה סך כולל של 546 אש"ח בכל אחת מהשנים 2029-2025. בנוסף, בתאום עם המועצה האזורית מרחבים ובהסכמתה, ובהתאם להחלטת הממשלה 696 מיום 21.8.2013, להגדיל את תקינת הפקחים המועצתיים במועצה אזורית מרחבים ב-3 תקנים. התקציב יוקצה מהמקורות הבאים: המשרד לביטחון לאומי יקצה סך של 130 אש"ח בכל אחת מהשנים 2029-2025, ויוקצה סך של 416 אש"ח בכל אחת מהשנים 2029-2025 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

ו. להנחות את המשרד לביטחון לאומי, לתקצב את הפריסה והתפעול של אמצעים טכנולוגיים ביישובי ההחלטה ובצירי התנועה המובילים ליישובי ההחלטה, זאת בכפוף לשיקולים מבצעיים של משטרת ישראל לטובת הרחבת תחושת הביטחון ברשויות ההחלטה ולחבר אותן ואת המצלמות הקיימות למערכות משטרת ישראל. לצורך כך יוקצה סך כולל של 10 מלש"ח בפריסה שווה בין השנים 2026-2025. התקציב יוקצה מהמקורות הבאים: המשרד לביטחון לאומי יקצה סך של 5 מלש"ח מתקציב משטרת ישראל, ויוקצה סך של 5 מלש"ח מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן – שניהם בפריסה שווה על פני השנים 2025-2026.

ז. להנחות את משרד הפנים להקצות לרשויות ההחלטה 7.5 מלש"ח בפריסה שווה בין השנים 2029-2025, לקידום ולפיתוח מוכנות הרשויות המקומיות לחירום בהתאם לתוכנית עבודה שתגובש בתוך 60 יום מאישור ההחלטה, לרבות מן הצרכים כדלקמן - הקמה והפעלה של "מוקד רואה", השלמת מרכזי הפעלה רשותיים לצורך הבטחת רציפות תפקודית לרבות של יישובי ההחלטה, ומרכזים לוגיסטיים למוכנות יישובי ההחלטה לקליטה בחירום. לצורך כך, יוקצה למשרד הפנים סך של 7.5 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2029-2025 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן. התקציב יחולק על פי קריטריונים שיקבע משרד הפנים שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה. יובהר כי רכיבים הממומנים על ידי מינהלת תקומה עבור רשויות ההחלטה לא ימומנו מסעיף זה. על אף האמור בסעיף ג.ג. להלן, גודל האוכלוסייה לפי סעיף זה ייקבע לפי נתוני רשות האוכלוסין העדכניים.

ח. להנחות את משרד הביטחון לחזק ולתגבר את תחושת הביטחון ביישובי ההחלטה באופן הבא:

1) להקצות 53 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2029-2025, עבור יישובי ההחלטה הנמצאים תחת האחריות של צה"ל במועצות האזוריות שער הנגב, שדות נגב ואשכול, לטובת מרכיבי בטחון בהתאם להוראות ולנהלי מערכת הביטחון המקובלים בעניין.

2) להקצות 3 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2029-2025, לטובת שיפוץ מקלטים ציבוריים, כאשר 1 מלש"ח יוקצה לאופקים, 1 מלש"ח לנתיבות ו-1 מלש"ח לשלושת יישובי ההחלטה הממוקמים במועצה האזורית מרחבים.

1.2. הגברת תחושת הביטחון והמוגנות

- א. להנחות את המשרד לביטחון לאומי, באמצעות הרשות הארצית לכבאות והצלה, לתגבר את מערכי מתנדבי כיבוי אש ביישובי ההחלטה, הכשרתם וצידום למתן המענים הנדרשים בעת חירום בסנכרון עם משטרת ישראל. לצורך כך יוקצה 2 מלש"ח בפריסה שווה בין השנים 2025-2026. התקציב יוקצה מהמקורות הבאים: המשרד לביטחון לאומי יקצה מתקציב הרשות הארצית לכבאות והצלה, סך של 0.3 מלש"ח בפריסה שווה בין השנים 2025-2026, ויוקצה סך של 1.7 מלש"ח בפריסה שווה בין השנים 2025-2026 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.
- ב. להנחות את המשרד לביטחון לאומי לפעול באמצעות הרשות הלאומית לביטחון קהילתי (להלן הרשות) להרחבת התכניות למניעת אלימות והתנהגות אנטי חברתית וכן למאבק בשימוש בסמים ואלכוהול ביישובי ההחלטה לצורך הגברת החוסן הקהילתי, ובכלל זה הרחבת המערכים הטכנולוגיים להגברת הביטחון ותחושת הביטחון האישי במרחב הציבורי, בהתאם להוראות הדין, ושיפור המוגנות, וזאת בהתאם לתכנית שתגובש במשרד בנושא זה. התקציב יחולק על פי קריטריונים שיקבע המשרד שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה. לצורך כך יוקצה סך של 18.75 מלש"ח בפריסה שווה בין השנים 2025-2029, מהמקורות הבאים: המשרד לביטחון לאומי יקצה מתקציב הרשות סך של 6.75 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025-2029, ויוקצה סך של 12 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 – 2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

1.3. חיזוק ופיתוח תשתיות שיקום וחוסן אזוריות

- א. על אף האמור בהחלטה מס' 2675 לשנת 2025 שעניינה הפעלת מרכזי חוסן בשנת 2025, להנחות את משרד הבריאות לסייע בתקצוב הרחבה והצטיידות של שלוחות מרכז חוסן האזורי אופקים-מרחבים-נתיבות במועצה אזורית מרחבים. לצורך כך יעביר משרד הביטחון למשרד הבריאות 4 מלש"ח וכן יוקצה למשרד הבריאות 4 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025-2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.
- ב. על אף האמור בהחלטה מס' 2675 לשנת 2025 שעניינה הפעלת מרכזי חוסן בשנת 2025, להנחות את משרד הבריאות לתגבר את פעילות מרכזי החוסן אופקים-מרחבים-נתיבות לרבות הצטיידות, הרחבת כוח-אדם במערך המטפלים, הגדלת מספר הטיפוליים וכן הרחבת תכניות חוסן קהילתי ורשויות באופקים, נתיבות ומ.א. מרחבים, בסך כולל של 22 מלש"ח בשנים 2025-2029. כמו כן, להגדיל את המערך הטיפולי ומספר הטיפוליים במרכזי החוסן של מ.א. אשכול, שדות נגב ושער הנגב בסך כולל של 19 מלש"ח לשנים 2025-2029. לצורך כך, יעביר משרד הביטחון למשרד הבריאות 10 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025-2029, וכן יוקצה למשרד הבריאות 31 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025-2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן. הקצאת התקציב תהיה בהתאם לגודל האוכלוסייה הרלוונטית בכל אחד מיישובי ההחלטה.
- ג. להנחות את משרד הנגב והגליל והחוסן הלאומי, להקצות סך של 65 מלש"ח בפריסה שווה בין השנים 2026 – 2029 לפיתוח, פעילות, תפעול והקמת תשתיות ומבני ציבור בכפרים שיקומיים משלבים למוסדות הפועלים בתחומי יישובי ההחלטה, וזאת במסגרת מבחן תמיכה, אלא אם עד ליום 30.10.2025 יוגשו מסקנות הצוות הבינמשרדי שהוקם בהחלטת ממשלה מספר 3345 מיום 07.01.2018 (וכן החלטה מס' 827 מיום 19.12.2021), ולפיהן נכון שיישום הסעיף יעשה בהתאם לאמור בהן. לצורך כך יוקצה למשרד נגב גליל והחוסן הלאומי 65 מלש"ח מהמקורות הבאים: 15 מלש"ח יקצה משרד הביטחון מתקציבו ועוד 50 מלש"ח יוקצו מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן, שניהם בפריסה שווה על פני השנים 2025-2029.

1.4. תגבור טיפולי ופעילות חוסן

- א. להנחות את משרד החינוך לתקצב שעות טיפול וייעוץ רגשי לילדים, תמיכה לצוותי חינוך והורים, הדרכה ותמיכה במערך המטפל: יועצים חינוכיים ומטפלים בשירות פסיכולוגי חינוכי ביישובי ההחלטה, בהיקף תקציבי של 15 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025-

2029, עבור שנות הלימודים התשפ"ו - התשפ"ט. התקציב יחולק על פי קריטריונים שיקבע המשרד שיכללו בין היתר את מספר התלמידים ביישובי ההחלטה. לצורך יישום סעיף זה יקצה משרד החינוך מתקציבו 5 מלש"ח ויוקצה למשרד החינוך סך של 10 מלש"ח מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן – שניהם בפריסה שווה על פני השנים 2025-2029.

ב. להנחות את משרד החינוך להקצות לרשויות ההחלטה סך של 20 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025-2029 עבור קיום פעילות תומכת ו/או טיפולית לחיזוק החוסן, שהיא פרטנית או קבוצתית, עבור תלמידים, בכלל זה תמיכה בילדים ונוער בסיכון, צוותי מוסדות החינוך וההורים בשנות הלימודים תשפ"ו-התשפ"ט. לצורך כך יקצה משרד החינוך מתקציבו 6 מלש"ח, ויוקצה למשרד החינוך סך של 14 מלש"ח מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן – שניהם פריסה שווה בין השנים 2025-2029. יובהר כי התקציב בסעיף זה אינו בא להחליף את התקציב הניתן במסגרת תוכנית גמישות פדגוגית ניהולית שמקצה משרד החינוך לרשויות ההחלטה או למוסדות החינוך בהן. התקציב יחולק על פי קריטריונים שיקבע המשרד שיכללו בין היתר את מספר התלמידים ברשויות שהם מיישובי ההחלטה. כל התכניות יאושרו על ידי משרד החינוך.

ג. להנחות את משרד החינוך להקצות 6 מלש"ח, בפריסה שווה בין השנים 2025-2029 עבור שנות הלימוד התשפ"ו-התשפ"ט, עבור פיתוח ומתן מענים חינוכיים, רגשיים ופדגוגיים במוסדות חינוך ובמוסדות פנימייתיים ברשויות ההחלטה, המפוקחים ע"י מינהל החינוך ההתיישבותי. התקציב האמור יוקצה באופן יחסי לפי מספר התלמידים ביישובי ההחלטה, ולא יגרע מהתקציב למוסדות אלה מסעיפים אחרים אלא יתווסף עליהם, ואולם לא עבור אותה פעילות על מנת למנוע כפל תקצוב. לצורך כך יועבר למשרד החינוך 6 מלש"ח בפריסה שווה בין השנים 2025-2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

1.5. חיזוק שירותי הרווחה

א. להנחות את משרד הרווחה והביטחון החברתי לתקצב בשנים 2025 - 2029, תוכניות בתחום הרווחה ברשויות ההחלטה, לרבות תוכניות לטובת ילדים ונוער בסיכון, אוכלוסיות במשבר, תוכניות למשפחות – הורים וילדים, צעירים ואזרחים ותיקים, תוכניות לתמיכה בחוסן הכלכלי – לתמיכה וליווי כלכלי-תעסוקתי וקהילתי, וכן הקמה והפעלה של צוותי חירום יישוביים ושכונתיים. לצורך כך יוקצה למשרד הרווחה סך של 53 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן. התקציבים יוקצו ע"י משרד הרווחה והביטחון החברתי לרשויות מקומיות בהתאם לאמות מידה שוויוניות, שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה. התקציבים יוקצו לרשויות המקומיות ע"י משרד הרווחה.

ב. להנחות את משרד הרווחה והביטחון החברתי לפעול בשנים 2025 - 2029 לתוספת תקינה של 6 תקנים למחלקה לשירותים חברתיים בעיר אופקים, בעלות של עד 6 מלש"ח. לצורך כך משרד הרווחה יקצה מתקציבו 5 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029 ויוקצה למשרד הרווחה 1 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן. יובהר כי התקנים יבוטלו או יוטמנו לאחר שנות ההחלטה במסגרת חלוקת התקנים מתקציבי משרד הרווחה והביטחון החברתי.

ג. להנחות את משרד הרווחה והביטחון החברתי לפעול בשנים 2025 - 2029, לגיוס ושימור כח אדם בתחום הרווחה בעיר אופקים, לרבות תמרוץ לקליטה של עובדים נוספים ושימור עובדים וותיקים. לצורך כך יוקצה למשרד הרווחה 6 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

ד. משרד הרווחה יתקצב את הפעילות בסעיף זה במימון מלא, בהתאם למנגנון שנקבע בהחלטת הממשלה מס' 1699 מיום 17.04.2024.

1.6 העצמה ופיתוח קהילתי

א. להנחות את משרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי באמצעות הרשות לפיתוח הנגב לתמוך ב- 12 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029 ברשויות ההחלטה בהפעלת תכנית העצמה קהילתית ביישובי ההחלטה. חלוקת התקציב תבוצע בשים לב בין היתר לגודל האוכלוסייה

ביישובי ההחלטה.. לצורך יישום סעיף זה, יקצה משרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי מתקציבו 6 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025-2029 ויוקצה למשרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי סך של 6 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025-2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

ב. להנחות את משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות לגבש תוך 30 יום קול קורא לשיקום, התחדשות, פיתוח וצמיחה ביישובי ההחלטה שבתחום שיפוטן של המועצות האזוריות מבין רשויות ההחלטה בסך של 85 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029, שתכלול בין היתר ליווי וחיזוק החוסן הקהילתי והעצמותו, מימון רכזי קהילה יישובים ורשותיים, שיקום ופיתוח של מוסדות ציבור ותשתיות נלוות ביישובים האמורים בהתאם לצרכים שייבחנו עם היישובים והמועצות האזוריות בשנים 2025 - 2029. לצורך כך, יוקצה למשרד ההתיישבות 69 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2026 עבור מרכיב התשתיות, וכן 16 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029, עבור המרכיב הקהילתי מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

ג. להנחות את משרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי להקצות 5 מלש"ח עבור עידוד הקמת בתי אגודה ביישובי ההחלטה בשנת 2026, באמצעות סבסוד של 100,000 ש"ח לבית אגודה. לטובת כך יוקצה למשרד נגב גליל והחוסן הלאומי 5 מלש"ח בשנת 2026 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן. החלוקה תתבצע עפ"י המתווה הבא:

מס' ישובים בהחלטה	בתי אגודה	מס' ישובים בהחלטה	מס' ישובים בהחלטה
אשכול	9	19	אשכול
שדות נגב	8	17	שדות נגב
שער הנגב	3	7	שער הנגב
מרחבים	3	7	מרחבים
סה"כ	23	50	סה"כ

- ג.1. לצורך הקמת בתי האגודה יוקצה סך של 100 אלש"ח ליח"ד באמצעות משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי.
- ג.2. משרד הבינוי והשיכון יסבסד הפיתוח כמקובל ועל פי החלטת ממשלה מס' 561 מיום 21.05.2023, על תיקוניה, או כל החלטה אחרת שתבוא במקומה.
- ג.3. יוקם צוות בינמישרדי שיורכב מנציגי משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי ומשרד הבינוי והשיכון שיבחן ויאשר את בקשות הרשויות בדבר חלוקת בתי האגודה בין היישובים שבהחלטה בהתאם לקריטריונים שיקבעו ע"י הצוות הבינמישרדי.
- ג.4. הצוות הבינמישרדי יהיה רשאי להעביר בתי אגודה בין רשויות אשר יוותרו על זכאותם לישובים אחרים.
- ד. להנחות את משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות לעודד פעולות שיפוץ ופיתוח מבנים בהם פועלים גרעינים משימתיים ביישובי ההחלטה בשנת 2026 באמצעות מבחן התמיכה הקיים. לצורך כך, יוקצה למשרד ההתיישבות 3 מלש"ח בשנת 2026 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.
- ה. להנחות את משרד הנגב והגליל והחוסן הלאומי להקצות 20 מלש"ח לתמיכה ברשויות ההחלטה בשיפוץ והצטיידות של מוסדות ציבור ברשויות ההחלטה. לצורך כך, יקצה משרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי מתקציבו 5 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029 ויוקצה למשרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי סך של 15 מלש"ח בפריסה שווה בין השנים 2025-2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן. התקציב יחולק לרשויות ההחלטה על פי תבחינים מקצועיים שיקבע המשרד, שיכללו בין היתר גודל אוכלוסייה ביישובי ההחלטה, באישור ועדת התמיכות המשרדית. יובהר כי התקציב לא ישמש לתקצוב מוסדות ציבור בגבולות חבל תקומה או מוסדות ציבור המתוקצבים על ידה.
- ו. להנחות את הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית לסייע בקידום פרויקטים של התחדשות עירונית בערים אופקים ונתיבות בשנים 2025-2029, באמצעות קידום תכניות פינוי בינוי מפורטות שמכוחן ניתן להוציא היתרי בנייה לבנייה רוויה, במתחמים שאותרו על ידי הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית כמתאימים לכך במיפוי שנעשה על ידה בתיאום עם הערים. לצורך כך, יוקצה לרשות להתחדשות סך של 20 מלש"ח מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן, עבור קידום התכנון, כאשר 13 מלש"ח ייועדו לנתיבות ו- 7 מלש"ח לאופקים. כן תסייע הרשות

הממשלתית לקידום ההתחדשות העירונית בערים באמצעות מימון הפעלת מינהלות התחדשות עירונית, כמשמעותן בסעיף 4(ב) לחוק הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית, התשע"ו-2016, בכל אחת מהן (להלן: "מינהלות"), אשר יפעלו בהתאם לנהלים המקצועיים לעניין הפעלת מינהלות התחדשות, כמפורט בקול קורא מספר 07/2022 שפרסמה הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית לרשויות מקומיות להשתתפות במימון הפעלת מינהלות. לצורך כך, יוקצה לרשות הממשלתית להתחדשות עירונית סך של 10 מלש"ח עבור הפעלת מינהלות התחדשות עירונית, כאשר לכל אחת מהערים ייועדו 5 מלש"ח מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן. הקצאת התקציב האמור בסך כולל של 30 מלש"ח תהיה אופן הבא: 25 מלש"ח בשנת 2025, ו-5 מלש"ח בשנת 2027.

2.1. עידוד מצוינות חינוכית

- א. להנחות את משרד החינוך לתגבר פעילויות חינוכיות ופדגוגיות בית ספריות ברשויות ההחלטה לרבות פעולות למטרת קידום הישגים ומצוינות, חיזוק כלל תחומי הדעת, בניהם מקצועות ותחומי ה-STEM והגברת לימודי מקצועות הטק ומגמות עילית בחינוך הטכנולוגי ברשות. התקציב יחולק על פי קריטריונים שיקבע המשרד שיכללו את מספר התלמידים ביישובי ההחלטה. תקצוב הפעילויות בפועל יהיה בכפוף לבקרה של משרד החינוך על תכניות פעילות בית ספרית שיובאו לאישורו. לצורך יישום סעיף זה יוקצו 40 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025-2029 עבור שנות הלימוד התשפ"ו-התשפ"ט מהמקורות הבאים – 15 מלש"ח מתקציב משרד החינוך ו-25 מלש"ח יוקצו למשרד החינוך מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן – שניהם בפריסה שווה על פני השנים 2025-2029 עבור שנות הלימוד התשפ"ו-התשפ"ט.
- ב. להנחות את משרד החינוך לתקצב יוזמות חינוכיות רשותיות ומוסדיות ברשויות ההחלטה למגוון פעילויות המקדמות תהליכים לימודיים וחברתיים בחינוך הפורמאלי בכללן יוזמות המחזקות מצוינות תלמידים וצוותי חינוך. תקציב זה יועבר באמצעות סל הגפן. לצורך יישום סעיף זה יוקצה למשרד החינוך סך של 12 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 – 2029, עבור שנות הלימודים התשפ"ו-התשפ"ט, מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.
- ג. להנחות את משרד המדע להמשיך לתמוך בתפעול במרכז לפיזיקה האזורי הממוקם בנתיבות, בהיקף תקציבי של 33 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029. לצורך כך יקצה משרד המדע מתקציבו 21 מלש"ח בפריסה שווה על פני שנים 2025-2027, במסגרת הקול הקורא משנת 2024, או קול קורא שיבוא במקומו, ויוקצה למשרד המדע 12 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025-2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

2.2. הרחבת פעילויות החינוך הבלתי פורמלית, התרבות והספורט

- א. חינוך בלתי פורמלי
- (1) להנחות את משרד החינוך לתגבר פעילות חינוך בלתי פורמלי ברשויות ההחלטה, ובתוך כך גם יוזמות חינוכיות וקהילתיות להעצמה חברתית רגשית והכנה לצה"ל, בהיקף של 65 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025-2029 עבור שנות הלימודים התשפ"ו - התשפ"ט. לצורך יישום סעיף זה יקצה משרד החינוך מתקציבו 42 מלש"ח ויוקצה למשרד החינוך סך של 23 מלש"ח מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן - שניהם בפריסה שווה על פני השנים 2025-2029 עבור שנות הלימוד התשפ"ו-התשפ"ט. הקצאת התקציב תתבצע בהתאם לתוכנית עבודה שיגבש המשרד בתוך 90 יום לרבות קריטריונים להקצאת התקציב שיכללו בין היתר את מספר התלמידים ביישובי ההחלטה.
- (2) להנחות את משרד החינוך לתגבר את הפעילות החינוכית הבלתי פורמלית הנתמכת ברשויות ההחלטה בשנים 2025 - 2029, תוך בחינת מבחני התמיכה שבהם נדרש ליתן מענה ותיקונים בהתאם לצורך. לצורך כך יוקצו למשרד החינוך 20 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן. הקצאת התקציב תתבצע בהתאם לתוכנית עבודה שיגבש המשרד בתוך 90 יום לרבות קריטריונים להקצאת התקציב שיכללו בין היתר את מספר התלמידים ביישובי ההחלטה.
- ב. להנחות את משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה להקצות מתקציבו סך של 5 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029, לצורך המשך הפעלת תכניות חינוך בלתי-פורמלי

- בתחום המדע, הטכנולוגיה, היזמות והחדשנות, כאשר חלוקת התקציבים בין רשויות ההחלטה תיעשה לפי תבחינים שיקבע המשרד, לרבות מספר התלמידים ביישובי ההחלטה.
- ג. להנחות את משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות לקדם ולעודד פרויקטים שיבוצעו על ידי רשויות ההחלטה ביישובי ההחלטה בתחום תרבות יהודית בפריסה שווה בין השנים 2025-2029. רשויות ההחלטה לא תחויבנה לשאת בהשתתפות כספית במסגרת פעילויות אלו. הקצאת התקציב תתבצע באמצעות קולות קוראים שיכללו קריטריונים בהם בין היתר גודל אוכלוסייה של יישובי ההחלטה. לצורך כך, יקצה משרד ההתיישבות מתקציבו 5 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029, וכן יוקצה למשרד ההתיישבות 5 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.
- ד. משרד התרבות והספורט ייתן העדפה ממקורותיו התקציביים ליישובי ההחלטה במסגרת מבחני התמיכה המפורטים להלן:
- 1) בכל אחת מהשנים 2025-2029, משרד התרבות והספורט יקצה לרשויות ההחלטה סכום שנתי בסך של עד 2.7 מלש"ח במבחני התמיכה בסל הספורט וכן סכום שנתי בסך של עד 2.8 מלש"ח במבחני התמיכה בסל תרבות עירוני, מעבר לזכויות בתוך תקנת סל"ע ומבחני התמיכה של סל הספורט. התקציב יחולק על פי קריטריונים שיקבע המשרד שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה.
 - 2) במבחני התמיכה שייקבעו לפי תכנית המתקנים הלאומית הפועלת מכח חוק הספורט התשמ"ח-1988 ייקבע מתן תעדוף לרשויות ההחלטה, באמצעות הפחתה של סיווג הרשות מהדירוג החברתי-כלכלי של הלמ"ס ובאמצעות הכפלת מספר התושבים ברשות במקדם שייקבע, וזאת במסגרת תנאי הסף ואמות המידה שייקבעו במבחן ובמסגרת הכללים למימון משלים. כל זאת, לשם מיצוי הקצאה של משרד התרבות והספורט בסכום של עד 77.5 מלש"ח בשנים 2025-2029. לאחר מיצוי הסכום שייקבע לכל רשות תוכל הרשות להיתמך ללא העדפה ובהתאם לכללים הרגילים.
 - 3) חלוקת הסכומים הנזכרים בסעיף א(2.2)(ד)-(1)-(2) לעיל בין רשויות ההחלטה תיעשה בהתאם לאמות מידה רלוונטיות שיקבעו במבחני התמיכה, כגון: החלק היחסי של תושביה הנמנים על תושבי יישובי ההחלטה מתוך כלל התושבים ברשויות ההחלטה, והדירוג הכלכלי-חברתי של הרשות.
 - 4) כלל התמיכות לפי סעיף זה יינתנו בהתאם לכללי החלוקה הקבועים במבחני התמיכה, בכפוף להתאמות האמורות בסעיף זה ובכפוף לעמידה בדרישות המקצועיות של מבחני התמיכה ולכל דין.
 - 5) לצורך מימון סעיף זה יוקצה למשרד התרבות והספורט 35 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025-2029 מהמקור המפורט בסעיף ד, ומשרד התרבות והספורט יקצה מתקציבו סכום בסך 70 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029.

2.3. העצמה וטיפוח אוכלוסיות יעד כגון צעירים, חרדים ואנשים עם מוגבלות

- א. להנחות את משרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי להקצות 13 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029 לתמוך ולתגבר ביחידות הצעירים הרשותיות, לרבות בהפעלת היחידה לטובת הצעירים ביישובי ההחלטה, פעילות אקדמית, כח אדם, הנגשת השכלה והזדמנויות, עידוד יזמות, תשתיות קהילתיות ומנהיגות צעירה ביישובי ההחלטה. התקציב יחולק על פי קריטריונים שיקבע המשרד שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה. יובהר כי תקציב זה לא יוקצה בגבולות חבל תקומה. לצורך כך, יקצה משרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי מתקציבו 6.5 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029, ויוקצה למשרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי 6.5 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.
- ב. להנחות את משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות לסייע בבינוי, שיפוץ והצטיידות של מכינות מוכרות ביישובי ההחלטה בשנים 2026-2027. לצורך כך יוקצה למשרד ההתיישבות 12 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2026 - 2027 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.
- ג. להנחות את משרד העבודה לפעול להנגשת עולמות התעסוקה בדגש על אוכלוסייה צעירה ביישובי ההחלטה, בשנים 2025 - 2027, בדגש על אוכלוסיות ממצב סוציו-אקונומי נמוך, באופן הבא:

- (1) להפעיל את תכנית אפיק – חוסן תעסוקתי לנוער במציאות משתנה.
- (2) להנגיש את תכנית היוזמה לתעסוקת צעירים במשרד העבודה ליישובי ההחלטה בשנים 2025-2027 באמצעות הפעלת מרכז הכשרות לצעירים בגילאי 18-35 לענפים בעלי פרויקט גבוה כגון טכנולוגיה, בריאות ואחרים.
- (3) לפעול להרחבת פעילות תכניות תעסוקה לאוכלוסייה החרדית ביישובי ההחלטה.
- (4) לבחון חידוש תכנית world skills או תכניות דומות לה כתכנית פיילוט ביחס לשנים 2026-2027. משרד העבודה, באישור אגף תקציבים, יגבש את רשימת המקומות הרלוונטיים לתכנית תוך 60 ימים ובהתאם לאמות המידה שיקבעו לצורך השתתפות בתכנית. יציאה לפועל של התכנית תותנה באישור אגף תקציבים, תוך בחינת אלטרנטיביות לתמריצים להצלחה בתכניות ההכשרה או ההשכלה העל תיכונית שמפעיל המשרד.
- (5) להפעיל בשנים 2025 - 2026, תכניות שיקום וחוסן תעסוקתי ביישובי ההחלטה אשר יכללו מענים לפרט, ליווי מעסיקים, וכן ליווי והנחיית צוותים רפואיים במרחב לצורך מתן והטמעת ידע וכלים לשיקום ושימור תעסוקתי מיטבי.
- לצורך יישום סעיף זה יוקצו 15 מלש"ח בשנים 2025 - 2027, שיועברו אל משרד העבודה בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2027 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

ד. להנחות את משרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי להקצות ליישובי ההחלטה 25 מלש"ח בשנת 2026 לתמיכה בהקמה, שיפוץ והצטיידות של מוסדות ציבור שבהם מתקיימת הכשרה והכוונה לשירות צבאי משמעותי לגברים חרדים. הקצאת התקציב תהיה בהתאם לקריטריונים שייקבעו ע"י ועדת התמיכות המשרדית, שתכלול בין היתר גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה, ועל פי תכנית עבודה שתתואם עם משרד האוצר, משרד הביטחון, ומשרד ראש הממשלה, ובהתייעצות עם משרד העבודה לצורך כך יעביר משרד הביטחון למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי 20 מלש"ח בשנת 2026, וכן יועברו למשרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי 5 מלש"ח בשנת 2026 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

2.4. פיתוח מוסדות לפעילות ציבורית חברתית

- א. להנחות את משרד הבינוי והשיכון להקצות לאופקים ולנתיבות 205 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025-2029, לטובת הקמה ושדרוג של תשתיות ומבני ציבור במרקם הוותיק של הערים, כגון מבני רווחה, בריאות, קהילה ואזרחים ותיקים. הקצאת התקציב תיעשה על פי קריטריונים שיקבעו משרד הבינוי והשיכון ורשות מקרקעי ישראל תוך 30 יום, שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה בעיר. לצורך כך יוקצה למשרד הבינוי והשיכון 205 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.
- ב. להנחות את משרד הבינוי והשיכון להקצות למועצות האזוריות שיישובי ההחלטה בתחום שיפוטן 65 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029, לטובת הקמה ו/או הרחבה של מוסדות ציבור קהילתיים, לרבות פיתוח ותשתיות, שישמשו את יישובי ההחלטה. הקצאת התקציב תיעשה על פי קריטריונים שיקבע משרד הבינוי והשיכון תוך 30 יום שיאפשרו לכל רשות להקים לפחות שני מוסדות ציבור בשטחן, ובהתאם לכל דין. יובהר כי התקציב לא ישמש להקמה ו/או להרחבה של מוסדות ציבור או תשתיות בחבל תקומה או שתוקצבו על ידי מינהלת תקומה. לצורך כך יוקצה למשרד הבינוי והשיכון 65 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029. מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.
- ג. משרד החינוך יעניק עדיפות לבינוי מעונות יום ברשויות ההחלטה הנותנת מענה ליישובי ההחלטה בשנים 2026 - 2029, בהתאם לנוהלי מינהל הפיתוח ותבחינו, לסיוע לרשויות ההחלטה בבינוי מעונות יום.
- ד. להנחות את משרד החינוך להקצות 20 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2026 - 2029 לטובת חידוש והתאמת מבנים והצטיידות של מוסדות חינוך פורמאליים ובלתי פורמאליים ברשויות ההחלטה הנותנים מענה ליישובי ההחלטה, לרבות בתי ספר, מועדוני נוער, מבני סניפי תנועות נוער, וגני ילדים. כל זאת יעשה בהתאם לנוהלי מינהל הפיתוח. לצורך כך יוקצה למשרד החינוך 20 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2026 - 2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן. התקציב יחולק בהתאם למספר התלמידים המתגוררים

ביישובי ההחלטה. יובהר כי התקציב לא ישמש להקמה ו/או להרחבה של מוסדות ציבור או תשתיות בחבל תקומה או שתוקצבו על ידי מינהלת תקומה.

ה. להנחות את משרד החינוך להקצות 14 מלש"ח, בפריסה שווה בין השנים 2026 - 2029, לשיפוץ, חידוש והצטיידות של מבני המוסדות הפנימייתיים ביישובי ההחלטה, המפוקחים על ידי המינהל לחינוך ההתיישבותי. ההקצאה תבוצע בהתאם לנהלי מינהל החינוך ההתיישבותי, ועל בסיס תוכנית עבודה שתוגש על ידי מינהל החינוך ההתיישבותי. לצורך כך יועברו למשרד החינוך 14 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים האמורות מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

ו. להנחות את שר העלייה והקליטה ושר החינוך לפעול לפתיחת אולפן ללימוד השפה העברית. במידה ולא יהיו ביישובי התכנית תלמידים בכמות הנדרשת על ידי משרד החינוך לפתיחת כיתת אולפן, תאושר פתיחת כיתה בהיקף הנמוך מהנדרש. לצורך כך יקצה משרד העלייה והקליטה מתקציבו עד 50 אלש"ח בשנת 2025.

2.5. שדרוג המרחב הציבורי

א. להנחות את המשרד להגנת הסביבה להקצות בשנת 2026, סך של עד 7 מלש"ח לעיריית נתיבות וסך של 5 מלש"ח לעיריית אופקים עבור הכנה ויישום של תוכנית הצללה עירונית בעיר, בהתאם לעקרונות קול קורא 15021 (2022) בנושא הכנת תוכניות עירוניות להצללה ולקירוי באמצעות עצים, שפרסם המשרד להגנת הסביבה. התכנית תיושם בין השנים 2026 - 2029 ושיעור התמיכה יעמוד על 90%, המימון יכלול עלות ביצוע בקרה בהתאם להנחיות המשרד. לצורך כך יוקצה למשרד להגנת הסביבה 12 מלש"ח בשנת 2026 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

ב. להנחות את המשרד להגנת הסביבה להקצות בשנת 2026 מתקציבו סך של עד 4.5 מלש"ח לעיריית נתיבות וסך של עד- 3.5 מלש"ח לעיריית אופקים עבור הכנה ויישום של תכנית לצמצום זיהום אוויר מתחבורה בערים בתנאים שיקבע המשרד להגנת הסביבה. התמיכה תינתן בכפוף לאישור תכנית במועצת העיר לפי הוראות סעיף 77א' לפקודת התעבורה [נוסח חדש], ובכפוף לאישור המשרד להגנת הסביבה,

ג. להנחות את משרד התחבורה והבטיחות בדרכים לפעול לתעדוף פרויקטי פיתוח תשתיות תחבורה עירוניים ביישובי ההחלטה במסגרת הקצאת סל פיתוח תחבורתי לבטיחות והפחתת גודש בשנים 2026 - 2027, ככל שיהיה הסל האמור, בסכום כולל שלא יעלה על 6% מהתקציב שיוקצה בפועל לנושא זה מתקציב משרד התחבורה והבטיחות בדרכים. הפרוייקטים יתוקצבו על פי הסדר השתתפות הרשויות המקומיות (מציג) ובהתאם לתעדוף ולכללי משרד התחבורה ונהליו. 80% מהסכום יוקצה לרשויות הגדולות מקרב יישובי ההחלטה (30,000 תושבים ומעלה, על פי הנתונים העדכניים של הלמ"ס) ו-20% מהסכום יוקצה ליישובים הקטנים.

ד. לצורך תכנון מפורט של הרחבת מקטע כביש 2444 בקטע הכביש בין כביש 25 לכביש 2443 יעמיד משרד התחבורה בשנת 2025 סכום של עד 6 מלש"ח.

ה. להנחות את משרד התחבורה לגבש ולהפעיל בשנים 2025-2027 תוכנית לשיפור מערכי התחבורה הציבורית ברשויות ההחלטה, בדגש של שירות עירוני והתפתחות אורבנית ואיכלוס מתחמי דיור ותעסוקה חדשים בהיקף של עד 6 מלש"ח שיקצה משרד התחבורה מתקציבו בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2027 ובהתאם לנהלים והכללים של משרד התחבורה והרשות לתחבורה ציבורית ובכפוף להסדרת תשתיות ע"י הרשויות לרבות תכנון וביצוע של תחנות חדשות ותחנות קצה, ובכפוף לאישור של ועדת המכרזים של הרשות לתחבורה ציבורית.

ו. לרשום את הודעת רשות מקרקעי ישראל כי תמשיך לפעול לחיזוק ההתיישבות וקליטת אוכלוסייה חדשה ביישובים הכפריים מבין יישובי ההחלטה, בין אם באמצעות סיוע במימון תכניות להרחבת ההתיישבות הכפרית כחלק מהפעילות העסקית הסדירה, הקצאת מגרשים בעדיפות לחיילי מילואים ומתן הנחות אזור בהתאם לזכאות. כן תקדם הרשות מתן עדיפות להקצאה במסלול עיבוד יעיל, לאגודות חקלאיות ולמתישבים חדשים ביישובי ההחלטה, בהתאם למצאי הקרקע, לצד עידוד מיזמי תעסוקה ופיתוח תחום האנרגיה הירוקה. והכל בהתאם להחלטות מועצת מקרקעי ישראל, דיני המכרזים וכל דין.

ז. להנחות את משרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי באמצעות הרשות לפיתוח הנגב לתמוך בעיריית נתיבות בסך 7 מלש"ח בשנת 2025, לצורך גידור ופיתוח פיזי וחזותי סביב בריכות מים המהוות מטרד חזותי בשכונות בעיר. לצורך כך יוקצה למשרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי 7 מלש"ח בשנת 2025 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

2.6. פיתוח סביבתי

א. הממשלה מנחה את המשרד להגנת הסביבה לפנות להנהלת הקרן לשמירת הניקיון בבקשה כי תבחן, בכפוף לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984 והתקנות מכוחו, להקצות תקציבים לביצוע הסעיפים הבאים, ובכפוף לתנאים שתקבע הנהלת הקרן:

(1) פסולת חקלאית – להקצות עד 30 מלש"ח לאשכול רשויות נגב מערבי ולאגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, לטובת טיפול בפסולת חקלאית ביישובי ההחלטה, בהתאם לתנאים שיקבע המשרד להגנת הסביבה. חלוקת התקציב בין האשכול לאגוד תקבע בהתאם לכמות הפסולת החקלאית המיוצרת ביישובי ההחלטה הכלולים בתוכניות.

(2) **חינוך סביבתי** - להקצות סכום של עד 8.16 מלש"ח לרשויות ההחלטה עבור ביצוע פעולות חינוך סביבתיות מבוססות מקום ביישובי ההחלטה, הקצאת התקציב בין הרשויות תהיה באופן יחסי למספר התושבים ביישובי ההחלטה של כל רשות כמפורט בטבלה הבאה:

נתיבות	אופקים	מרחבים	שדות נגב	אשכול	שער הנגב
4.04	2.96	0.17	0.45	0.40	0.14

(3) **מניעת מפגעי פסולת בניין והסרתם** – להקצות עד 20 מלש"ח לאשכול רשויות נגב מערבי לטובת תפעול ושיפור המערך לטיפול בפסולת בניין באמצעות מיחזור ככל הניתן מניעת היווצרות מפגעי פסולת בניין בין היתר באמצעים טכנולוגיים. חלוקת התקציב בין הרשויות תהיה באופן יחסי למספר התושבים ביישובי ההחלטה כמפורט בטבלה הבאה:

נתיבות	אופקים	מרחבים	שדות נגב	אשכול	שער הנגב
6.928	5.075	0.296	0.767	0.689	0.245

(4) **טיפול סביבתי בעיר** - להקצות בשנת 2026 סך של עד 9 מלש"ח לעיריית נתיבות וסך של עד 7 מלש"ח לעיריית אופקים עבור הרחבת הפרויקט לעידוד הטיפול הסביבתי בשכונות טעונות טיפוח סביבתי בהתאם לתנאים שיקבע המשרד להגנת הסביבה ובשיעור תמיכה של 90%. לצורך כך יוקצה 4 מלש"ח מתקציב קרן שמירת הניקיון, ובכפוף להקצאת תקציב זה, זה יוקצה למשרד להגנת הסביבה 12 מלש"ח בשנת 2026 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

(5) **מתקן ביו גז** - להקצות בשנת 2026 למועצה אזורית מרחבים סך של עד 30 מלש"ח ולא יותר מ- 40% מעלות הפרויקט עבור הקמת מתקן מרכזי לטיפול בפרש בעלי חיים, בוצות מט"שים וגזם מבתי צמיחה בהתאם לתנאים שיקבע המשרד להגנת הסביבה. תמיכה זו תוכל להינתן גם כהשלמה לתמיכה שניתנה או תינתן לפי "נוהל לתמיכה בהקמת מתקנים מרכזיים לטיפול בפסולת חקלאית לשנים 2024 - 2026" ובלבד שלא תחרוג משיעור ההשתתפות כאמור.

(6) **שיקום נחלים בערים** – להנחות את המשרד להגנת הסביבה להקצות עד 25 מלש"ח לשיקום נחלים בערי ההחלטה ובכלל זה לטובת הסדרה ושיקום המערכות האקולוגיות, סילוק ומניעת מפגעים סביבתיים ומינים פולשים, הבטחת רצף מסדרונות אקולוגיים והפיכת איזור הנחל ל"מקלט חום", הסדרת שבילי הליכה ושבילי אופניים, ניהול נגר וביצוע שיקום נופי בתנאים שיקבע המשרד להגנת הסביבה. הקצאת התקציב תתבצע בהתאם לאמות מידה שיקבע המשרד להגנת הסביבה, שיכול שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה שהנחל משרת. לצורך יישום סעיף זה, יוקצו למשרד להגנת הסביבה 25 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2026 - 2028 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

(7) חיזוק יכולות סביבתיות:

א. להנחות את המשרד להגנת הסביבה להקצות סך של עד 6 מלש"ח לרשויות ההחלטה לטובת יועצים חיצוניים שסייעו לרשויות ההחלטה לקדם את המדיניות

הסביבתית ולממש את התוכנית הסביבתית נשוא החלטה זו. חלוקת התקציב תתבצע באופן שווה בין רשויות ההחלטה ושיעור התמיכה יעמוד על 90%.

ב. להנחות את המשרד להגנת הסביבה להקצות סך של 1 מלש"ח ליחידה הסביבתית האזורית בעיריית נתיבות לטובת חיזוק הייעוץ הסביבתי בתחום התכנון ומענה בתחום התכנון ורישוי הבנייה המואצים ביישובי ההחלטה וזאת בכפוף לכל דין.

ג. לצורך יישום סעיף זה יוקצה למשרד להגנת הסביבה 7 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

ב. להנחות את המשרד להגנת הסביבה להקצות מתקציבו 2 מלש"ח לאופקים, עד 1 מלש"ח למועצה האזורית אשכול ועד- 1 מלש"ח למועצה האזורית מרחבים, כולם בפריסה שווה על פני השנים 2026 - 2029, לצורך ביצוע פעולות להתמודדות עם מחלת הלישמניה ומזיקים מחוללי מחלה ומעבירי מחלה ביישובי ההחלטה ברשויות המצוינות לעיל והכל בתנאים שיקבע המשרד להגנת הסביבה ובכפוף להנחיותיו. לצורך כך יוקצה למשרד להגנת הסביבה 4 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2026 - 2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

ג. להנחות את יו"ר הקרן לשטחים פתוחים להביא בפני הנהלת הקרן החלטה להקצות 8 מלש"ח בשנה, בין השנים 2025 - 2029, לטובת שיקום, פיתוח והנגשה של השטחים הפתוחים ברשויות ההחלטה הממוקמים בתוך או בסמיכות ליישובי ההחלטה ומשרתים את תושביהם, בכפוף לכך שיוגשו בקשות מתאימות, הכול בהתאם לכללים ולהחלטות הנהלת הקרן.

ד. להנחות את משרד החקלאות ובטחון המזון להקצות במסגרת נוהל תמיכות שימור קרקע למגזר החקלאי, סך של 12 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2026-2029, לטובת פעולות שימור קרקע אזוריים המשרתים את יישובי ההחלטה, כאשר מתוכם יקצה המשרד 10 מלש"ח מתקציבו בפריסה שווה על פני השנים 2026 - 2029, וכן יוקצה למשרד החקלאות ובטחון המזון 2 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2026 - 2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

ה. פיתוח ביוב בנגב המערבי:

1. בכפוף לעמידה בסעיף X'א' להחלטת ממשלה בנושא "תכנית לשיקום ופיתוח העיר אשקלון", ובמטרה להכין את התשתיות לניהולן בידי גוף בעל יכולת ביצוע ומימון התואם את פרויקט ההרחבה העתידי במט"ש, או העברתן לבעל רישיון חברת ביוב, להטיל על רשות המים בתיאום עם אגף תקציבים במשרד האוצר לתמוך במי אשקלון בפעולות נדרשות לצורך שדרוג רמת הטיפול במט"ש נתיבות לרמת טיפול שלישוני, כך שסך התמיכה שתיתן לתאגיד מי אשקלון בעבור הפרויקט האמור תעמוד על 80% מענק ו20% הלוואה. לצורך כך רשות המים תקצה מתקציבה עד 38 מלש"ח בפריסה שווה בין השנים 2025 - 2027.

2. לרשום את הודעת מי אשקלון כי ככל שיינתן רישיון חברת ביוב שתשתיות ההולכה והטיפול של מי אשקלון בנתיבות נמצאים בתחומו לגוף שאינו מי אשקלון (להלן: "חברת הביוב"), מי אשקלון יבקש לקבל שירותי הולכה וטיפול מחברת הביוב בעבור נתיבות, ויעביר את זכויותיו בתשתיות ההולכה והטיפול שברשותו, לחברת הביוב, בהתאם לכללי תאגידי מים וביוב (חברות ביוב), תשע"ח-2017. מי אשקלון לא יבקש תמורה או החזר מחברת הביוב, בעד שווי החלק היחסי בתשתיות ההולכה והטיפול, שהתקבלו בעקבות התמיכה שיקבל כאמור לעיל. במקרה של התקשרות בהסכם להרחבה עתידית של המט"ש בידי צד שלישי, יכלול ההסכם הוראות שיאפשרו העברת התשתית והסבת ההסכם לחברת הביוב.

3.1. חיזוק ופיתוח כלכלה ותעסוקה

א. להנחות את משרד הנגב והגליל והחוסן הלאומי להקצות 75 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2026-2028 לטובת תמיכה בתכנון ותקצוב פרויקטים מניבים כלכלית לרשויות ההחלטה. לצורך כך יקצה משרד הנגב והגליל והחוסן הלאומי 25 מלש"ח ויוקצה למשרד הנגב והגליל והחוסן הלאומי 50 מלש"ח – 2028-2026 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן –

שניהם בפריסה שווה על פני השנים 2026 - 2028. תכנית העבודה תיקבע על ידי משרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי. התקציב יחולק על פי קריטריונים שיקבע המשרד שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה.

ב. להנחות את הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה והתעשייה, לפעול לעידוד, לקידום ולפיתוח עסקים קטנים ובינוניים ביישובי ההחלטה. לצורך כך, יוקצה סך של 7.5 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029, מהמקורות הבאים: משרד הכלכלה והתעשייה יקצה מתקציבו 4.5 מלש"ח ויוקצה למשרד הכלכלה והתעשייה סך של 3 מלש"ח מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן - שניהם בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029 הקצאת התקציב תהיה על פי קריטריונים שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה

ג. להנחות את משרד הכלכלה והתעשייה לפעול לשדרוג מרכזים מסחריים לרבות להשלמת פיתוח של השווקים בדגש על אופקים ונתיבות ועל פי קריטריונים שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה. לצורך כך יוקצה למשרד הכלכלה 9 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.

ד. להנחות את מינהל אזורי התעשייה במשרד הכלכלה והתעשייה לפעול לשדרוג, לקידום, לבינוי, לחיזוק ולפיתוח התשתיות באזורי תעשייה ותעסוקה (פארקי תעסוקה) קיימים ברשויות ההחלטה, שאינם ממוקמים בחבל תקומה, ופעולות משלימות הנדרשות למימוש הפוטנציאל הכלכלי של פארקי התעסוקה והתעשייה וזאת בהתאם לנוהלי מינהל אזורי התעשייה ועל פי קריטריונים שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה. לצורך כך, יקצה משרד הכלכלה והתעשייה 3 מלש"ח מתקציבו ויוקצה למשרד הכלכלה והתעשייה סך של 20 מלש"ח מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן - שניהם בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029

ה. להנחות את הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה במשרד הכלכלה והתעשייה (להלן: "הרשות להשקעות") לגבש ולהפעיל:

(1) הקמת מבנים להשכרה לפעילות עתירת ידע - תוכנית סיוע בהקמה, בהרחבה או בשיפוץ של מבנים להשכרה להייטק ולשירותים בתחומי ההייטק שיפעלו ביישובי ההחלטה, כתשתית לצמיחה כלכלית מקומית ואזורית בשנים 2026 - 2029. לטובת יישום סעיף זה יוקצה למשרד הכלכלה סך של 4 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2026 - 2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן. המסלול יופעל עד לגמר התקציב. הקצאת התקציב תהיה על פי קריטריונים שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה.

(2) משיכת מפעלי ייצור - להנחות את הרשות להשקעות להפעיל בשנת 2026 - תוכנית סיוע לשם הטמעת חדשנות ועידוד הצמיחה והתחרותיות למשיכת השקעות בדרך של הקמה, הרחבה או העתקה מאזור שאינו אזור עדיפות לאומית של מפעלי תעשייה שיפעלו ביישובי ההחלטה ושאינם עומדים בתנאי הזכאות לקבלת מענק והטבות לפי הוראות חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959. לצורך כך, יוקצה למשרד הכלכלה והתעשייה 5 מלש"ח בשנת 2026 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן. הקצאת התקציב תהיה על פי קריטריונים שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה.

(3) הקמת מיזמים בתחומי התעשייה עתירת ידע - על מנת לתמרץ מעסיקים להעסיק עובדים חדשים בתחום התעשייה עתירת הידע, לתעדף בקשות מיישובי החלטה במסגרת הוראת מנכ"ל 4.18. לצורך כך יקצה משרד הכלכלה מתקציבו 2 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2026 - 2029. בהיעדר ניצול תקציבי, יוקצה חלק מהתקציב של משרד הכלכלה והתעשייה ליתר הבקשות שיתקבלו באותה שנה במסלול זה או במסלולים אחרים שמפעילה הרשות להשקעות. הקצאת התקציב תהיה על פי קריטריונים שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה.

(4) פריון וייצור מתקדם - על מנת להעלות את רמת החדשנות והפריון במפעלי תעשייה ביישובי ההחלטה לפרסם מקצה ייעודי במסגרת הוראת מנכ"ל 4.68 למפעלי תעשייה ביישובי ההחלטה. לצורך כך יקצה משרד הכלכלה מתקציבו 3 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2026 - 2029. בהיעדר ניצול תקציבי, יוקצה חלק מהתקציב של משרד הכלכלה והתעשייה ליתר הבקשות שיתקבלו באותה שנה במסלול זה או במסלולים אחרים

שמפעילה הרשות להשקעות. הקצאת התקציב תהיה על פי קריטריונים שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה.

- ו. להנחות את משרד החקלאות וביטחון המזון לפרסם תוך 30 יום מסלול סיוע ייעודי לרשויות ההחלטה לתכנון, הקמה או שדרוג של תשתיות חקלאיות אזוריות או יישוביות ביישובי ההחלטה, אשר יקדמו את פיתוח החקלאות. לצורך כך, יוקצה למשרד החקלאות וביטחון המזון סך של 10 מלש"ח – בשנת 2025 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.
- ז. להנחות את משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי להקצות 2 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025-2027, עבור אשכול נגב מערבי לקידום תכניות לשותפויות בין מגזרים ופיתוח כלכלי ביישובי ההחלטה, התכניות של אשכול נגב מערבי יאושרו על ידי משרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי בהיוועצות עם משרד ראש הממשלה. לצורך כך יוקצה למשרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי מתקציבו 1 מלש"ח וכן יוקצה למשרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי 1 מלש"ח מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן – שניהם בפריסה שווה על פני השנים 2025-2027.
- ח. לרשום את הודעת משרד העבודה לפיה יקצה מתקציבו 7 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2027, לטובת הפעלת מרכזי הכוון תעסוקתי (מרכזי כיוון) באחד או יותר מיישובי ההחלטה אשר ישמשו כמרכזים אזוריים, שיסייע למשתתפים מיישובי ההחלטה בכניסה לשוק העבודה ובקידום תעסוקתי.
- ט. להנחות את משרד העבודה לפעול לצורך הקצאה מתקציבו 5 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2027, עבור מתן שוברים ללימודי הכשרה מקצועית המוכרים על ידי המינהל להכשרות מקצועיות לתושבי יישובי ההחלטה. הקצאת השוברים תעשה בהתאם לנהלי מינהל הכשרות מקצועיות במשרד העבודה.
- י. להנחות את משרד העבודה לפעול לגיבוש ולביצוע תכנית שמטרתה שילוב בתעסוקה בהייטק של תושבי הנגב המערבי. המשרד יבחן את הצורך וההיתכנות להפעלה של כלי מיון, חשיפה, הכשרה וליווי של הון אנושי מיומן ומקצועי בתחום ההייטק בהתאם למאפיינים הייחודיים של יישובי ההחלטה. לצורך כך, יוקצה למשרד העבודה 3 מלש"ח ב בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2027 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.
- יא. להנחות את משרד העבודה לפעול לצורך הקצאה מתקציבו 2.5 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025-2027 עבור הפעלת תכנית "תעסוקה שווה" להכוון תעסוקתי לאנשים עם מוגבלות ביישובי ההחלטה. לעניין סעיף זה "אנשים עם מוגבלות" - אדם שנקבעו לו 20% נכות יציבה ומעלה על ידי המוסד לביטוח לאומי או משרד הביטחון.

3.2. פיתוח חדשנות ומנועי צמיחה

- א. לרשום את הודעות הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית (להלן – רשות החדשנות) כי תפעל מול קהילות היזמים, קהילות החדשנות, מרכזי החדשנות, גופי המו"פ, מכוני המחקר, התשתיות להרצת פיילוטס וניסויים, על מנת לעודד הקמת וצמיחת חברות הזנק ולהגדיל כמות משרות ההייטק ביישובי ההחלטה, על בסיס יתרונות יחסיים איזוריים, על מנת להגדיל את הנגישות של חוקרים, יזמים וחברות למסלולי ההטבות המופעלים על ידי רשות החדשנות. פעילות רשות החדשנות כאמור בסעיף זה תבוצע בהתאם להוראות החוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, התשמ"ד-1984 (להלן – חוק החדשנות), סמכויותיה והאמצעים העומדים לרשותה ומבלי לפגוע בסמכויות האורגנים שלה. לרשום את הודעת רשות החדשנות כי לצורך כך תקצה סך של 7.5 מלש"ח מתקציבה בשנים 2025 – 2030, ובכפוף לכך, יוקצה לרשות החדשנות 22.5 מלש"ח בפריסה שווה בין השנים 2025 - 2029, מתוך המקור המפורט בסעיף ד' להלן.
- ב. להנחות את המשרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי להקצות 15 מלש"ח לעיריית אופקים בפריסה שווה בין השנים 2025 - 2029, לפיתוח תשתיות אגרוטק ברשות לרבות הקמת מבנה חדשנות, מעבדות, הצטיידות ותשתיות נוספות וכן עבור הון אנושי ופעילות, והכל בהתאם לסמכויותיה על פי דין. לצורך כך, יוקצה 15 מלש"ח למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי בפריסה שווה על פני השנים 2025 – 2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן. תכנית עבודה שנתית תוגש לבחינה ע"י המשרד ותאושר בוועדת התמיכות המשרדית.

- ג. לרשום את הודעת רשות מקרקעי ישראל כי תפעל לקידום מהיר של הקצאת מגרשים בפטור ממכרז לתעשייה למטרת אגרוטק ופודטק אשר יעתיקו או יקימו את פעילותן בתחום שיפוט של הרשות המקומית אופקים. הקצאות המגרשים בפטור ממכרז תהיינה על פי המלצת משרד הכלכלה, לרשות מקרקעי ישראל ישולם תשלום מופחת בהתאם לשיעור התשלום באזורי עדיפות לאומית לתעשייה. כל זאת בכפוף לחוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992 ותקנותיו ולהחלטות מועצת מקרקעי ישראל.
- ד. במטרה לשמר, לאושש ולהיערך לצמיחה כלכלית, שיקום וקידום האקוסיסטם הכלכלי, להנחות את משרד הכלכלה והתעשייה לחזק את התשתית לגוף מתכלל אזורי – RCMO (Regional Cluster Management), אשר יפעל ביישובי ההחלטה בתחום האגרוטק. לצורך יישום סעיף זה יוקצה למשרד הכלכלה והתעשייה 3 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2026-2028, מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן. הגוף פועל בשיתוף עם משרדי ממשלה שונים לרבות משרד הכלכלה, החקלאות ורשות החדשנות.
- ה. להנחות את משרד התקשורת להקצות ליישובי ההחלטה 1 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2026, לטובת קידום מיזמי עיר חכמה ביישובי ההחלטה, באמצעות יישומים טכנולוגיים המבוססים תשתיות תקשורת מתקדמות, כגון סנכרון תשתיות תחבורה, ניטור שפכים וניהול מערך פינוי פסולת המיחזור ועוד, וזאת באמצעות הסרת חסמים להקמת אתרי סלולר המיועדים לתשתיות תקשורת מתקדמות. התקציב ימומש באמצעות הרשות לפיתוח הנגב. לצורך כך יקצה משרד התקשורת מתקציבו 0.5 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2026 ויוקצה למשרד התקשורת 0.5 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2026 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן. כאמור לטובת מימוש של האמור, ניתן כי תקציבים אלו יוקצו על ידי הרשות לפיתוח הנגב.
- ו. להנחות את משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי להקצות לעיריית נתיבות 10 מלש"ח, בפריסה שווה על פני השנים 2026-2027, לפיתוח והקמת מרכז תעופה חינוכי – מיזם אזורי לקידום מצוינות לרבות הקמת תשתיות תומכות. לצורך כך, משרד הביטחון יעביר מתקציבו 10 מלש"ח למשרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי בפריסה שווה על פני השנים 2026-2027. תכנית עבודה שנתית תוגש לבחינת משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי ותאושר בוועדת תמיכות המשרד; הקמה והפעלה של המנחת מותנים בקיומם של כל ההיתרים והאישורים הנדרשים לפי דין, לרבות לפי דיני התכנון והבניה ודיני הטיס.

3.3. חיזוק איתנות הרשויות המקומיות

א. לצורך הגברת העצמאות והחוסן באנרגיה של יישובי ההחלטה כך שתגדל אמינות אספקת החשמל גם בעת חירום, ועל מנת לעודד הקמה וצמיחה של חברות הזנק בתחום האנרגיה וזאת תוך מתן מנוף לפיתוח כלכלי ותשתיתי ליישובים ולתושביהם, להנחות את משרד האנרגיה והתשתיות להקצות ליישובי ההחלטה סך של 23.5 מלש"ח בשנים 2025-2029. לצורך כך, יקצה משרד האנרגיה והתשתיות מתקציבו 10 מלש"ח בשנת 2025, ויוקצו למשרד האנרגיה והתשתיות 13.5 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2026-2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן. התקציב יועבר ליישובי ההחלטה בכפוף לתכנית ביצוע שתאושר על ידי המשרד ויחולק ביניהן באופן יחסי להיקף האוכלוסייה הכולל של יישובי ההחלטה שבתחום שיפוט של כל רשות, על פי הנתונים הדמוגרפיים העדכניים של הלמ"ס, ובלבד שכל רשות החלטה תהיה זכאית למענק שנתי שלא יפחת מ-500,000 ש"ח. התקציב ישמש את יישובי ההחלטה למיזמים כמפורט להלן:

1. מיזמים של אנרגיה מקיימת בנכסי הרשויות בתחומים הבאים: התייעלות באנרגיה, ניהול אנרגיה, אגירה במתח נמוך לשנים 2025-2026 בלבד בשיעור תמיכה שלא יעלה על 30% מעלות הפרויקט, תשתיות טעינה (AC) לרכב חשמלי במרחב הציבורי, החלפת צי רכב רשותי תפעולי ברכב חשמלי בדגש על משאיות אשפה. הכל בכפוף לסמכות הרשויות על פי דין.
2. מתוך התקציב שיוקצה לנתיבות לפי המפתח שצויין לעיל, 5 מלש"ח יוקצו לצורך יסוד והפעלת פרויקט של מרכז לחדשנות באנרגיה והכל בהתאם לסמכויות הרשות המקומית על פי כל דין. המרכז יספק, בין היתר, שירותי אקסלרציה לחברות הזנק, אשר יקדמו טכנולוגיות חדשניות בתחום האנרגיה. 2 מלש"ח מתוך התקציב האמור יועברו לעיריית נתיבות, אשר תפעל לייסד את מרכז החדשנות באנרגיה ולהפעיל אותו על פי כל דין ובכלל זה בהליכים שוויוניים ובהתאם להנחיות של משרד האנרגיה והתשתיות וקריטריונים שיאושרו על ידו. 3 מלש"ח מתוך הסכום האמור ייועד

לתמיכות לחברות שיקבלו שירותים ממרכז החדשנות באנרגיה כאמור. תמיכות אלה יינתנו על ידי משרד האנרגיה בהתאם לקריטריונים שייקבעו על ידו, לאחר התייעצות עם נתיבות ועם מרכז החדשנות באנרגיה, ובלבד שתנאי סף, כאמור, יהיה קבלת שירותים מהמרכז. והכל בהתאם לסמכויות הרשות המקומית לפי כל דין. לצורך כך יקצה משרד האנרגיה מתקציבו 4 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2027, ויוקצה למשרד האנרגיה 1 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2027 מהסכומים האמורים בסעיף ד' להלן.

ב. להנחות את משרד הפנים להקצות לרשויות אופקים, נתיבות ומ.א. מרחבים 20 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029 לפעולות להעמדת יכולות שתאפשרנה לרשויות אלה להתמודד עם אתגרי השיקום באמצעות תוכניות אסטרטגיות, תכניות פיתוח ארגוני לרבות באמצעות טרנספורמציה דיגיטלית. תחומים אלה יכללו, בין היתר: גיבוש אסטרטגיה ותכניות עבודה שנתיות ורב שנתיות, התאמת המבנה הארגוני, חיזוק ההון האנושי והקמת תשתיות ארגוניות ברות קיימא, שיפור בתהליכי העבודה הארגוניים באמצעים דיגיטליים, תשתיות דאטה ושירותים דיגיטליים, מתן כלים לשימור וקליטת עובדים ברשויות אלה ופיתוח מענים רוחביים לרשויות אלה בתחומים אלו. רכיבי התוכנית הקשורים לשכר עובדים (לרבות הכלים בנושא שימור וקליטת עובדים ותכניות לפרישת עובדים) יקבעו באישור הממונה על השכר ויחסי עבודה במשרד האוצר ולהוראות החלות לפי כל דין על הסדרה ושינויים בנוגע לשכר עובדים. הקצאת הסיוע תיעשה לפי כללים ותבחינים מקצועיים שייקבעו על ידי משרד הפנים, שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסיה ביישובי ההחלטה, ובכפוף לאישור משרד הפנים לתוכניות העבודה שתגיש כל רשות למימוש המרכיבים האמורים. על אף האמור בסעיף ג. להלן, גודל האוכלוסיה לפי סעיף זה ייקבע לפי נתוני רשות האוכלוסין העדכניים. לצורך כך יוקצה למשרד הפנים 20 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן. יצוין כי המועצות האזוריות שער הנגב, שדות נגב ואשכול מקבלות מענים מותאמים בתחום ברמת הרשות המקומית על ידי מינהלת תקומה.

ג. להנחות את משרד הפנים להקצות 65 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025 - 2029, לטובת מענקי פיתוח לרשויות ההחלטה לקידום ומימוש מטרות החלטה זו. חלוקת התקציב בין הרשויות תהיה על פי נוסחת הקצאת תקציבי הפיתוח הנהוגה במשרד הפנים. על אף האמור בסעיף ג. להלן, גודל האוכלוסיה לפי סעיף זה ייקבע לפי נתוני רשות האוכלוסין העדכניים. הקצאת התקציב תעשה בהתאם לתכנית עבודה שתאושר על ידי משרד הפנים, ותקבע את היעדים וסל השימושים שבגינם ניתן יהיה לעשות שימוש, לרבות השלמת מאצ"ג לפרויקט תשתית, והנגשת מבני ציבור. התקציב יוקצה לרשות המקומית בהתאם לכללים לתקצוב מענקי פיתוח הנהוגים במשרד הפנים וינתן בנוסף ומבלי לפגוע בכל מענק אחר. לצורך כך יוקצה למשרד הפנים 65 מלש"ח מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן, בפריסה שווה על פני השנים 2025-2029.

ד. להנחות את משרד החינוך להקצות 55 מלש"ח בפריסה שווה בין השנים 2025-2029 עבור שנות הלימודים התשפ"ו – התשפ"ט עבור העצמת אגף החינוך ומוסדות החינוך ברשויות המקומיות, באמצעות עידוד שיתופי פעולה בין הרשויות המקומיות לבין גופים חינוכיים. התקציב יוקצה באמצעות הגפ"ן הרשותי: כל רשות תוכל להתקשר לבחירתה עם גוף חינוכי שזכה במכרז שפורסם על ידי המדינה לשם הפעלת תוכניות חינוכיות בתוכנית הגפ"ן, ו/או ליזום תוכניות רשותיות שיאושרו על ידי משרד החינוך. במקרה של הפעלת תוכניות באמצעות גוף חינוך כאמור, ההתקשרות תיערך בין הרשות המקומית לבין גוף החינוך, ותאפשר לרבות התייחסות ותוספת משאבים לחיזוק אגף החינוך הרשותי, תוכניות לפיתוח מקצועי לשדרת הניהול הבית ספרית, הפעלת תוכניות המעודדות חדשנות מקצועית, פיתוח מקצועי של עובדי ההוראה וקידום המצוינות הרשותית והמוסדית, זאת לצד מתן אפשרות להעסקת נושאי משרה ברשות המקומית לצרכי הרשות עצמה וכן לצורך ליווי, ייעוץ והטמעה במוסדות החינוך. הפעלת התוכניות תאושר בהתאם לנהלי משרד החינוך בגפ"ן. לצורך כך יועברו למשרד החינוך 55 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2025-2029, מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן, שיוקצו לרשויות המקומיות בחלוקת לפי מספר יחסי של תלמידים ביישובי ההחלטה. רשות מקומית שתבחר לא להתקשר עם גוף חינוכי ולא ליזום תוכניות רשותיות

כאמור, תוכל להסיט עד 50% מהתקציב לטובת סל הגפ"ן הרשותי אשר יבוצע בהתאם לנהלי משרד החינוך החלים על שימוש בסל זה.

ב. לתקן את החלטת ממשלה 2973 באופן הבא:

1. בסעיף 2 במקום המילים "72 יישובים" יבואו המילים "73 יישובים".
2. בסעיף 3(ב) במקום המילים "24 יישובים" יבואו המילים "25 יישובים".
3. בנספח א' תחת "מסגרת מענה ממשלתי ליישובי הנגב המערבי" יתווסף היישוב רוחמה, באופן הבא:

סמל יישוב	שם היישוב	שם הרשות המקומית	אוכלוסיה למ"ס (ארעי 2023)
362	רוחמה	שער הנגב	765

ג. ניהול ההחלטה

- א. להנחות את משרד ראש הממשלה לנהל את יישום החלטה זו, לרבות ביצוע מעקב ובקרה, הסרת חסמים, קיום מחקרים מלווים, תהליכי שיתוף ציבור, יצירת שיתופי פעולה ומנגנוני תאום בין משרדיים, בין מגזריים ובין אזוריים, קידום שותפויות מוניציפליות בין רשויות, גיבוש מדיניות ואסטרטגיה לחיזוק והעצמת יישובי ההחלטה, התקשרות עם יועצים לליווי ההחלטה ולבניית מאגרי מידע, בסיסי נתונים ויישום מודלים מתקדמים שיאפשרו מיטוב השקעות ממשלה בתוכנית זו ובתוכניות המשך. לצורך כך, יוקצה למשרד ראש הממשלה 0.4 מלש"ח בשנת 2025 ו- 0.8 מלש"ח בכל אחת מהשנים 2026 - 2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להלן.
- ב. משרדי הממשלה הלוקחים חלק בהחלטה זו יוכלו להקצות תקציבים המיועדים לרשויות וליישובי ההחלטה גם באמצעות אשכול נגב מערבי. בכפוף להוראות כל דין ובכלל זאת בשם לב לסמכויות האשכול על פי דין.
- ג. הקריטריונים לגודל אוכלוסייה ייקבעו על פי נתוני הלמ"ס הארעי האחרון שפורסם.
- ד. המשרדים הלוקחים חלק בהחלטה זו יגישו למשרד ראש הממשלה ברבעון הראשון בכל שנה תכנית עבודה לביצוע סעיפיהם בהחלטה. כמו כן, ידווחו המשרדים למשרד ראש הממשלה אחת לרבעון על התקדמות סעיפי ההחלטה שבאחריותם.
- ה. צעדים ופעולות שינקטו במסגרת התוכנית, אשר נוגעים לשכר ותנאי העסקה של עובדי מדינה או של עובדים אצל מעסיקים אחרים במגזר הציבורי, ייעשו בתיאום עם הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר ובאישורו.
- ו. למעלה מן הצורך, יובהר כי אין באמור בהחלטה זו כדי לשנות או להשליך על הוראות חוק שיקום נרחב לחבל התקומה כאזור מיקוד לאומי וסיוע ליישובים הסמוכים אליו, התשפ"ה-2025, בתוך כך סמכויות מינהלת תקומה שהוגדרו בחוק, וכן על המענים השונים הניתנים על ידה ועל ידי משרדי הממשלה השונים ליישובי חבל התקומה ולרשויותיו.

ד. תקציב ההחלטה

- בהתאם לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, לצורך יישום כלל הצעדים בהחלטה זו ולצורך מימון פעולה מאזנת כהגדרתה בסעיף 40א לחוק האמור, יוקצה סך של 1794.43 מלש"ח, בשנים 2025-2029 בהתאם לחלוקה שלהלן:
- א. 1198.56 מלש"ח מהסכומים שיועדו בחוק התקציב לשנת 2025 לטובת החלטות ממשלה בעניין רשויות מקומיות בשנים 2025-2029;
- ב. 595.87 מלש"ח מתקציבי המשרדים המצוינים בהחלטה.

1.1	סעיף משני	משרד	כותרת	עלו ת כול לת	תוס פתי אוצר (סה"כ)	תק ציב מש רדי
1.1	א	ביטחון לאומי	חיזוק ושדרוג רכיבי ביטחון - מימון פקחים אופקים	2.73		2.73
1.1	ב	ביטחון לאומי	חיזוק ושדרוג רכיבי ביטחון - תקינת פקחים אופקים	2.34		
1.1	ג	ביטחון לאומי	חיזוק ושדרוג רכיבי ביטחון - מימון פקחים נתיבות	2.73		2.73
1.1	ד	ביטחון לאומי	חיזוק ושדרוג רכיבי ביטחון - תקינת פקחים נתיבות	2.34		
1.1	ה	ביטחון לאומי	חיזוק ושדרוג רכיבי ביטחון - מימון פקחים מרחבים	2.08		0.65
1.1	ו	ביטחון לאומי	חיזוק ושדרוג רכיבי ביטחון -אמצעי ביטחון טכנולוגיים - דרך משטרה	5	5	5
1.1	ז	פנים	חיזוק ושדרוג רכיבי ביטחון -מרכז הפעלה	7.5		7.5
1.1	ח1	הביטחון	מרכיבי ביטחון מועצות תקומה	53		53
1.1	ח2	הביטחון	מיקלוט	3		3
1.2	א	ביטחון לאומי	הגברת תחושת מהביטחון והמוגנות - מערכי מתנדבים כיבוי אש	1.7		0.3
1.2	ב	ביטחון לאומי	הגברת תחושת מהביטחון והמוגנות - מצלמות + מדריכי מוגנות ותכניות מניעה	12		6.75
1.3	א	בריאות/ב יטחון	חיזוק ופיתוח תשתיות שיקום וחוסן אזוריות - הקמת מרכז חוסן מועצתי	4	4	4
1.3	ב	בריאות/ב יטחון	חיזוק ופיתוח תשתיות שיקום וחוסן אזוריות - תגבור פעילות מרכז חוסן אמן	31		10
1.3	ג	נגב גליל	הקמת והפעלת מרכז למחקר, יזמות וחדשנות, והוראה למקצועות הבריאות והטיפול בעדי נגב	50		15
1.4	א	חינוך	תגבור טיפולי ופעילות חוסן -שעות טיפול וייעוץ רגשי	10		5
1.4	ב	חינוך	תגבור טיפולי ופעילות חוסן - תקציב שקלי - פעילויות חוסן	14		6
1.4	ג	חינוך	מינהל חינוך התיישבותי - פדגוגייה וחוסן	6		

	53	53	חיזוק שירותי רווחה - תכניות רווחה	רווחה	א	1.5
5	1	6	חיזוק שירותי רווחה - תוספת תקינה	רווחה	ב	1.5
	6	6	חיזוק שירותי רווחה - חיזוק ותגמול כ"א	רווחה	ג	1.5
		0	הקצאת תקציבים ללא השתתפות עצמית	רווחה	ד	1.5
6	6	12	העצמה קהילתית - העצמה קהילתית	נגב גליל	א	1.6
	85	85	תכנית לשיקום, התחדשות, פיתוח וצמיחה באזור ההחלטה	התיישבות	ב	1.6
0	5	5	בתי אגודה	נגב גליל	ג	1.6
	3	3	שיפוץ ופיתוח מבנים בהם פועלים גרעיני התיישבות	התיישבות	ד	1.6
5	15	20	העצמה קהילתית - בינוי והציטיידות לשירותי קהילה	נגב גליל	ה	1.6
	30	30	התחדשות עירונית - קידום תכניות פינוי בינוי	הרשות להתחדשות עירונית	ו	1.6
15	25	40	עידוד מצוינות חינוכית - פעילות בית ספרית	חינוך	א	2.1
	12	12	עידוד מצוינות חינוכית - תקצוב יוזמות חינוכיות	חינוך	ב	2.1
21	12	33	עידוד מצוינות חינוכית - שוורץ רייסמן	מדע	ג	2.1
42	23	65	הפעלה והרחבת פעילות בלתי פורמלית - תגבור פעילות משרד החינוך	חינוך	א1	2.2
	20	20	בלתי פורמלי - מלאכי	חינוך	א2	2.2
5	0	5	הפעלה והרחבת פעילות בלתי פורמלית - הפעלת תכניות בתחום המדע	מדע	ב	2.2
5	5	10	תכניות תרבות יהודית	התיישבות	ג	2.2
17.5	10	27.5	העצמה קהילתית - סלי ספורט ותרבות	תרבות וספורט	ד1	2.2
52.5	25	77.5	מתקני ספורט	תרבות וספורט	ד2	2.2
6.5	6.5	13	העצמה וטיפוח צעירים - במרכז צעירים - עידוד צעירים לאקדמיה	נגב גליל	א	2.3
	12	12	מכינות	התיישבות	ב	2.3
0	15	15	העצמה וטיפוח צעירים - תכנית לקידום תעסוקת צעירים	עבודה	ג	2.3

20	5	25	תכנית הכשרה של חרדים לצהל	נגב גליל/ביט חון	ד	2.3
0	205	205	מוסדות ציבור עירוני	בינוי ושיכון	א	2.4
0	65	65	מוסדות ציבור כפרי	בינוי ושיכון	ב	2.4
		0	תעדוף בינוי מעונות יום	חינוך	ג	2.4
0	20	20	חיזוק ופיתוח תשתיות שיקום וחוסן אזוריות - בינוי והצטיידות מוסדות חינוך	חינוך	ד	2.4
	14	14	מינהל חינוך התיישבותי- שיפוץ ובינוי	חינוך	ה	2.4
0.0 5	0	0.0 5	פתיחת אולפן	עליה	ו	2.4
0	12	12	שדרוג המרחב הציבורי - הצללה וייעור עירוני	הגני"ס	א	2.5
8		8	שדרוג המרחב הציבורי - נעים בעיר	הגני"ס	ב	2.5
	0	0	שדרוג המרחב הציבורי - פרויקטי תחבורה עירונית	תחבורה	ג	2.5
6		6	שדרוג המרחב הציבורי - כביש 2444	תחבורה	ד	2.5
6		6	שדרוג המרחב הציבורי - תכנית לשיפור מערכי התחבורה הציבורית בדגש עירוני	תחבורה	ה	2.5
		0	שדרוג המרחב הציבורי - קליטת אוכלוסייה במרחב הכפרי	רמי	ו	2.5
	7	7	גידור בריכות בלב עיר נתיבות	נגב גליל	ז	2.5
30	0	30	טיפול בפסולת חקלאית	הגני"ס	א1	2.6
8.1 6		8.1 6	פיתוח סביבתי - חינוך סביבתי	הגני"ס	א2	2.6
20		20	פיתוח סביבתי - הסרת מפגעי פסולת באמצעות מחזור	הגני"ס	א3	2.6
4	12	16	שדרוג המרחב הציבורי - שפפים	הגני"ס	א4	2.6
30	0	30	פיתוח סביבתי - מתקן ביוגז - פרש חיות	הגני"ס	א5	2.6

0	25	25	פיתוח סביבתי - שיקום נחלים	הגני"ס	א6	2.6
0	7	7	פיתוח סביבתי - חיזוק יכולות סביבתיות פרויקטים + כא	הגני"ס	א7	2.6
0	4	4	פיתוח סביבתי - לישמניה	הגני"ס	ב	2.6
40		40	פיתוח סביבתי - שטחים פתוחים	רמי	ג	2.6
10	2	12	שימור קרקע	חקלאות	ד	2.6
38	0	38	מטש נתיבות	רשות המים	ה	2.6
25	50	75	פרוייקטים מניבים - פיתוח כלכלי	נגב גליל	א	3.1
4.5	3	7.5	פיתוח כלכלה ותעסוקה -עסקים קטנים	כלכלה	ב	3.1
	9	9	שדרוג מרכזים מסחריים	כלכלה	ג	3.1
3	20	23	פיתוח כלכלה ותעסוקה - שדרוג אזורי תעשיה	כלכלה	ד	3.1
	4	4	פיתוח כלכלה ותעסוקה - מבני תעסוקה ותעשייה	כלכלה	ה1	3.1
	5	5	פיתוח כלכלה ותעסוקה - משיכת מפעלים	כלכלה	ה2	3.1
2	0	2	פיתוח כלכלה ותעסוקה - פריון ויצור מתקדם 4.18	כלכלה	ה3	3.1
3	0	3	פריון מפעלי תעשיה 4.68	כלכלה	ה4	3.1
	10	10	פיתוח כלכלה ותעסוקה - השקעות הון בחקלאים	חקלאות	ו	3.1
1	1	2	תמיכה באשכול נגב מערבי	נגב גליל	ז	3.1
7	0	7	פיתוח כלכלה ותעסוקה - מרכז הכוון תעסוקתי	עבודה	ח	3.1
5	0	5	שוברים לסבסוד הכשרות	עבודה	ט	3.1

0	3	3	הכשרה וליווי לתחום ההיטק	עבודה	י	3.1
2.5	0	2.5	תעסוקה שווה	עבודה	יא	3.1
7.5	22.5	30	קידום חדשנות - רשות החדשנות	רשות החדשנות	א	3.2
	15	15	פיתוח תחום האגריטק - מעבדות רטובות	נגב גליל	ב	3.2
		0	פיתוח תחום האגריטק - מגרשים	רמי	ג	3.2
	3	3	קלסטר אגריטק CMO	כלכלה	ד	3.2
0.5	0.5	1	קידום חדשנות - עיר חכמה	תקשורת	ה	3.2
10		10	מתחם תעופה אזורי	נגב גליל/ביט חון	ו	3.2
10	13.5	23.5	חיזוק איתנות הרשות - התייעלות אנרגטית	אנרגיה	א	3.3
	20	20	חיזוק איתנות הרשויות - חיזוק הון אנושי	פנים	ב	3.3
	65	65	חיזוק איתנות הרשויות - מענקי פיתוח	פנים	ג	3.3
	55	55	סעיף ביזור חינוך	חינוך	ד	3.3
	3.6	3.6	מנגנון יישום ובקרה	רה"מ	ג	4

<u>שם יישוב</u>	<u>שם רשות מקומית</u>	<u>סמל יישוב</u>
<u>אוהד</u>	<u>אשכול</u>	<u>1046</u>
<u>אופקים</u>	<u>אופקים</u>	<u>31</u>
<u>אורים</u>	<u>אשכול</u>	<u>403</u>
<u>בית הגדי</u>	<u>שדות נגב</u>	<u>723</u>
<u>בני נצרים</u>	<u>אשכול</u>	<u>1363</u>
<u>ברור חיל</u>	<u>שער הנגב</u>	<u>428</u>
<u>גבולות</u>	<u>אשכול</u>	<u>352</u>
<u>גבעולים</u>	<u>שדות נגב</u>	<u>2014</u>
<u>דורות</u>	<u>שער הנגב</u>	<u>336</u>
<u>זרועה</u>	<u>שדות נגב</u>	<u>2064</u>
<u>יושיביה</u>	<u>שדות נגב</u>	<u>803</u>
<u>מלילות</u>	<u>שדות נגב</u>	<u>2044</u>
<u>מסלול</u>	<u>מרחבים</u>	<u>748</u>
<u>מעגלים</u>	<u>שדות נגב</u>	<u>1082</u>
<u>נווה</u>	<u>אשכול</u>	<u>1366</u>
<u>נתיבות</u>	<u>נתיבות</u>	<u>246</u>
<u>פדויים</u>	<u>מרחבים</u>	<u>750</u>
<u>פטיש</u>	<u>מרחבים</u>	<u>749</u>
<u>צאלים</u>	<u>אשכול</u>	<u>413</u>
<u>צוחר</u>	<u>אשכול</u>	<u>1136</u>
<u>רוחמה</u>	<u>שער הנגב</u>	<u>362</u>

<u>1058</u>	<u>שדה ניצן</u>	<u>אשכול</u>
<u>865</u>	<u>שיבולים</u>	<u>שדות נגב</u>
<u>398</u>	<u>שרשרת</u>	<u>שדות נגב</u>
<u>1051</u>	<u>תלמי אליהו</u>	<u>אשכול</u>

דברי הסבר

רקע כללי

נוכח מתקפת הטרור הרצחנית של החמאס על מדינת ישראל ביום 7.10.2023, אשר כללה ירי טילים לרחבי המדינה ופשיטת גורמים עוינים ליישובים בדרום הארץ, נפגעו באופן קשה אוכלוסיות ויישובים רבים בכלל רחבי הארץ, אך ביתר שאת באופן ממוקד באזורים בדרום. התקפה זו הייתה יוצאת דופן בממדיה, בעוצמתה ובאכזריותה, ונוסף על הפגיעה הרבה בחיי אדם, יישובים רבים חוו פגיעה נרחבת, הרסנית וחסרת תקדים, בין אם במתקפה הישירה ובין אם בעקבותיה. הפגיעה הנרחבת בנפש וברכוש, לצד העדר תחושת הביטחון והאיום הביטחוני בחסות המתקפה, הפגיעה הכלכלית והתפקודית בשגרת החיים, הובילו להשפעה רחבת היקף על היישובים והאוכלוסיות באזורים אלה. במידה רבה, ניתן לתאר את הפגיעה הכוללת כתופעה "רב ממדית" המשפיעה באופנים ובעוצמות שונות על האוכלוסייה הנפגעת.

נוכח פגיעה כוללת ו"רב ממדית" זו, ממשלת ישראל נקטה מהלכים רבים, חלקם מיידים נוכח האיום הנשקף, דוגמת פינוי אוכלוסיות, וחלקם בהמשך בדמות מנגנוני טיפול ופיצוי על אובדן בנפש ורכוש.

בראש מהלכים אלו, עבור אזור הדרום, ניתן למנות את הקמת מנהלת "תקומה" במסגרת החלטת מס' ממשלה 980 מיום 19.10.2023 בה נקבע שמטרתה "לשקם, להצמיח ולפעול לפיתוח כלכלי-חברתי של חבל התקומה (אזור עוטף עזה) ואוכלוסייתו".

בסעיפים 1 ו-2 להחלטת ממשלה מס' 2336 מיום 31.10.2024 (להלן: 2336) כי תקודם הצעת חוק ממשלתית שתקבע בחוק את אזור חבל התקומה, כפי שהוגדר בהחלטת הממשלה מס' 980, כאזור מיקוד לאומי באופן שיאפשר את שיקומו בצורה מרחיבה ומיטיבה וכן את עבודת מנהלת תקומה, וזאת על בסיס חוות דעת המקצועית של מנהלת תקומה. בנוסף, בסעיף 4 לחלטה נקבע כי "...ייקבעו בהחלטת ממשלה אזורים נוספים, שנפגעו במתקפת הטרור בדרום הארץ, שיינתן להם מענה בהתאם לצורכיהם ובהתאם לרמת הפגיעה והמאפיינים הייחודיים להם....".

יצוין כי בתאריך 02.04.2025 נכנס לתוקפו חוק שיקום נרחב לחבל תקומה כאזור מיקוד לאומי וסיוע ליישובים הסמוכים אליו, התשפ"א – 2025 (להלן-החוק). בין היתר, נקבע בסעיף 18 לחוק כי "א) [...] תקבע הממשלה בהחלטתה את אלה: (1) רשימה של יישובים ואזורים הסמוכים לחבל תקומה שנפגעו בשל אירועי ה-7 באוקטובר 2023 ואמות מידה להכללתם ברשימה (2) פעולות סיוע שיבצעו משרדי הממשלה, בהתאם לתפקידיהם סמכויותיהם לפי דין, לטובת הרשויות המקומיות ביישובים או באזורים כאמור ותושביהם; (ב) פעולות הסיוע ייקבעו ויינתנו בהתאם לצורכיהם של היישובים והאזורים הסמוכים לחבל התקומה, לרמת הפגיעה בהם בשל אירועי ה-7 באוקטובר 2023 ולמאפיינים הייחודיים לכל יישוב או אזור, והכול כפי שתקבע הממשלה בהחלטתה לעניין זה; (ג) הממשלה לא תימנע מקביעת יישוב או אזור ברשימת היישובים, שמתקיימות לגביו אמות המידה כאמור בסעיף קטן (א)(1), או מקביעה וביצוע של פעולות סיוע ביישוב או באזור כאמור, רק מהטעם שאותו יישוב נמצא בתחום השיפוט של רשות מקומית שהיא חלק מחבל התקומה, ובלבד שאין בפעולות הסיוע משום כפל מימון עם הטבה או משאבים שניתנו או הוקצו לפי הוראות אחרות בחוק זה".

בהחלטת ממשלה מספר 2973 מיום 22.4.2025 בדבר "מתווה שיקום ופיתוח לאזורים בדרום שנפגעו במתקפת שבעה באוקטובר 2023" (להלן: החלטה 2973) החליטה הממשלה לאמץ את המלצות עבודת המטה שבוצעה על ידי משרד ראש הממשלה בנושא "הערכת רמות פגיעה ביישובי הדרום בשל אירועי ה-7 באוקטובר 2023 וקביעת מסגרות המענה הממשלתי" (להלן: עבודת המטה).

עבודת המטה בחנה את כל יישובי מחוז דרום (לפי הגדרת למ"ס ומשרד הפנים), לפי נתונים נטרלים ורשמיים באמצעות מדד משולב, המורכב משלושה תחומים המורכבים מארבעה אינדיקטורים כל אחד. באופן כללי, ניתן לומר כי שלושת תחומי הפגיעה, ללא מענה הולם, עשויים להביא לתוצאות קשות ליישובים ולאוכלוסייה בהם. פגיעה במוגנות ותחושת הביטחון עלולה להוביל לירידה באטרקטיביות של יישובים, לעזיבת אוכלוסייה ולמשוּב שלילי של פיחות בהשקעות (ובמעגל חוזר לעזיבה נוספת) עד לכדי החלשה והזנחה של האזור; פגיעה חברתית – קהילתית משמעותית עלולה לכרסם במרקם החברתי של היישוב, דרך איבוד יכולת התמיכה הקהילתית, פגיעה בלכידות החברתית, ואף לירידה בתחושת השייכות לקהילה וליישוב, המהווים תנאים הכרחיים ליצירת

קהילה חזקה היכולה לייצר בסיס איתן להמשכיות היישוב ויכולתו לשמר את האוכלוסייה; **פגיעה תפקודית** – כלכלית משמעותית וממושכת עלולה לצמצם באופן ניכר את הפעילות הכלכלית והעסקית באזור באופן הפוגע ישירות באוכלוסייה וביכולתה לקיים שגרת חיים, ובכך ליצור השפעה שלילית שתוביל לנטישת אוכלוסייה ופגיעה בשירותים חיוניים. כל אלו, מייצגים בצורה מקיפה, כוללת וברת השוואה את הפגיעה הכוללת ביישובים, בהתאם למגבלות ולהיבטים שצוינו בגוף העבודה. תוצאות המדד המשולב הצביעו על כך שכ-25% מיישובי הדרום, שהם 72 יישובים, חוו פגיעה כוללת חריגה (רמות פגיעה 2-4), המצריכה מענה ממשלתי.

מתוך יישובים אלו, 47 יישובים נכללים בהגדרת "חבל תקומה" בהתאם לקבוע בחוק, ונכללים בתוך מסגרת המענה הממשלתי הניתן ע"י מנהלת תקומה.

בחינה של 25 היישובים הנוספים שחוו פגיעה כוללת חריגה, ובהם הפיזור הגיאוגרפי, היבטים דמוגרפיים, מאפייני הפגיעה, היבטים יישומיים לניהול המרחב, ועוד, מצאה כי נכון לחלקם לשתי מסגרות מענה ממשלתי: מסגרת אחת למענה ממשלתי כוללת ל-24 יישובים שחוו פגיעה כוללת חריגה המצריכה מענה ממשלתי, ושאינם משויכים לחבל תקומה, וזאת בעיקר נוכח המרחב התפקודי והרציפות הגאוגרפית של האזור (להלן: יישובי הנגב המערבי). מסגרת שנייה לטובת מענה ממשלתי לעיר אשקלון נוכח גודלו של היישוב, המצריך מענה ממוקד, ומיקומה התפקודי המרחבי של העיר, שהוא נפרד ממרבית יישובי הדרום שחוו פגיעה חריגה.

לטובת יישום מסגרות המענה ובהתאם לקבוע בסעיף 4 להחלטת הממשלה 2336 ולפרק ד' לחוק, הוטל על משרד ראש הממשלה לגבש במסגרת לוחות הזמנים הקבועים בחוק הצעות החלטה למענה שיקום ופיתוח לשנים 2025 – 2029 וזאת בשם לב לעקרונות השיקום שנקבעו בהחלטת הממשלה מס' 1699 מיום 17.04.2024 ובהתאם לרמת הפגיעה ביישובים, לצורכיהם ולמאפיינים הייחודיים ותפקידם של היישובים במרחב.

ביום 07.05.2025 פורסם צו שיקום נרחב לחבל התקומה כאזור מיקוד לאומי וסיוע ליישובים הסמוכים אליו (קביעת רשימת היישובים והאזורים הסמוכים לחבל התקומה), התשפ"ה-2025.

יצוין כי בהתאם לסעיף 20(ג) לחוק, הממשלה תקבל החלטה על פעולות הסיוע ליישובים ולאזורים בתוך שלושה חודשים מיום תחילתו של חוק זה.

לאחר שהממשלה אישרה את החלטה 2973, התקבלו מספר פניות לבדיקה חוזרת של נתוני המדד המשולב מצד רשויות ויישובים מאזור הדרום. משרד ראש הממשלה בחן בשנית את כלל הנתונים ששימשו בקביעת המדד. יצוין כי הנתונים שהועברו על ידי המקורות הממשלתיים התקבלו בפורמטים שונים, שאת חלקם היה צורך להקליד ידנית. בבדיקה נמצא כי נפלה טעות הקלדה נקודתית של הנתונים שהתקבלו ממס רכוש. לאחר תיקון טעות הקלדה נמצא כי הציון הסופי במדד המשולב עבור היישוב רוחמה עומד בקריטריונים שנקבעו עבור יישוב שחווה פגיעה כוללת חריגה המצריכה מענה ממשלתי. על כן מוצע כעת לתקן את החלטה 2973 ולהכליל את היישוב רוחמה במסגרת המענה של יישובי הנגב המערבי. יובהר כי לא נמצאו יישובים נוספים העומדים בקריטריונים שנקבעו עבור יישוב שחווה פגיעה כוללת חריגה המצריכה מענה ממשלתי.

כעת מוצע לאשר תוכנית ממשלתית לטובת שיקום ופיתוח של יישובי הנגב המערבי, תוך הגברת תחושת הביטחון, החוסן האזרחי והמוגנות של התושבים, חיזוק וצמיחה כלכלית של הרשות וקידום איכות חיים של תושבי היישובים, אשר יוצרים תוכנית הוליסטית לשנים 2025-2029, ואמורים להעניק מענה לפגיעות האמורות כפי שקבעה עבודת המטה.

יוער כי מענה לשיקום ופיתוח העיר אשקלון יינתן במסגרת החלטת ממשלה ייעודית נפרדת המוגשת במקביל.

בהחלטה זו נכללות הערים אופקים ונתיבות, וכן יישובים כפריים מהמועצות האזוריות מרחבים, שער הנגב, שדות נגב ואשכול. לאור השונות בין ערים ליישובים כפריים הנובעת מאופיים ותפקידם

במרחב, חלק מהמענים ניתנים רק ברמת העיר וחלק רק ברמת המועצה האזורית או היישוב הכפרי קיימת הלימה בין תחומי הסיוע לערים וליישובים הכפריים בהחלטה על פי מאפייניהם, צרכיהם ותפקידם במרחב. בהתאם, גם התקציב הוקצה בהלימה הן לצרכים, מאפיינים ולגודל האוכלוסייה של יישובי ההחלטה. בנוסף, בהצעה ישנם כלי סיוע ייעודיים הניתנים לרשות מקומית אחת וזאת הן על בסיס צרכים מקצועיים והן מתוך הבנה כי כלי סיוע אלו אינם מתאימים או רלוונטיים לרשויות המקומיות האחרות בהחלטה.

שאר כלי הסיוע ניתנים עבור כלל יישובי ההחלטה, כאשר באופן כללי, הקצאת התקציב בין רשויות ההחלטה תיקבע בין היתר לפי גודל האוכלוסייה, וזאת ככל וקריטריון גודל האוכלוסייה רלוונטי לאותו כלי סיוע.

לעניין המועצות האזוריות שער הנגב, שדות נגב ואשכול יצוין כי יש בתחומן יישובים הכלולים בחבל התקומה ועל כן הן מקבלות תקציבים במסגרת המענה של מנהלת תקומה עבור חבל התקומה. התקצוב של רשויות על ידי מינהלת תקומה ניתן הן ברמת הפרט עבור תושבי חבל תקומה והן עבור הרשות המקומית. כדי למנוע כפל תקצוב, בהחלטה זו המענים לרשויות תקומה עבור צרכי הפרט יינתנו רק עבור תושבי היישובים שלהן הנכללים בהחלטה זו ושאינם תושבי חבל התקומה. מענים שניתנו או עתידים להינתן ברמת הרשות על ידי מינהלת תקומה לא יינתנו במסגרת החלטה זו והכל בכפוף להוראות סעיף 18(ג) לחוק כמפורט לעיל.

למעלה מן הצורך, יובהר כי אין בהצעה כדי לשנות או להשליך על הוראות חוק שיקום נרחב לחבל התקומה כאזור מיקוד לאומי וסיוע ליישובים הסמוכים אליו, התשפ"ה-2025, בתוך כך סמכויות מינהלת תקומה שהוגדרו בחוק וכן על המענים השונים הניתנים על ידה ועל ידי משרדי הממשלה השונים ליישובי חבל התקומה ולרשויותיו.

משרד התקשורת

משרד התקשורת פועל להרחבת הפריסה של תשתיות סלולר מתקדמות דור 5 ביישובי ההחלטה, וזאת באמצעות עידוד ותמרוץ רשויות ההחלטה לקדם מיזמי "עיר חכמה" הכוללים הטמעת יישומים טכנולוגיים המבוססים תשתיות תקשורת מתקדמות ובהם תקשורת סלולרית מבוססת 5G ובין היתר כזו אשר נסמכת על "רשתות פרטיות". בהמשך לכך יעודד משרד התקשורת מיזמים טכנולוגיים מגוונים אשר מעודדים הרחבת תשתיות תקשורת כאמור ובהם פרויקטים טכנולוגיים לטובת סנכרון תשתיות תחבורה, ניטור שפכים וניהול מערך פינוי פסולת, וזאת לצד תמרוץ רשויות מקומיות לפעול להרחבת הכיסוי הסלולרי דרך הקמת אתרי סלולר המיועדים לתשתיות תקשורת מתקדמות.

משרד הבריאות

מרכז החוסן אמ"ן נותן מענה לרשויות המקומיות נתיבות, אופקים ומרחבים. מרכז החוסן האזורי של אמ"ן מתמודד עם טראומה קולקטיבית אשר מביאה לעליה חדה בפניות לטיפול נפשי במרכז ולצורך בפעילות קהילתית לחיזוק משאבי התמודדות. כך למשל אם בשנת 2022 היו סה"כ 22 פניות לטיפול באופקים, יש כיום 3500 פניות בעקבות חרבות ברזל. בנתיבות עלה מספר הפונים לטיפול מ-372 לפני המלחמה ל-1400 אחרי חרבות ברזל. גם כמות הסדנאות במרכז החוסן אמ"ן עלתה כפי 4. כתוצאה מכך נדרש מרכז החוסן אמ"ן לגייס פי 4 לערך מכמות המטפלים והמנחים שפעלו בו. כדי לעמוד בצרכים של האוכלוסייה, נפתחה באופקים אף שלוחה נוספת אליה גויסו כ-90 מטפלים. פתיחת השלוחה מאפשרת הנגשת הטיפולים ופעילות קהילתית תומכת באופן מיטבי בתוך הרשות.

תושבי יישובי ההחלטה הממוקמים במועצות האזוריות אשכול, שער הנגב ושדות נגב שלא נכללים בחבל תקומה נפגעו גם הם באופן קשה ביותר וקיימת ביישובים אלו עליה חדה בפניות לסיוע נפשי, רשותי וקהילתי. יצוין כי תושבי היישובים כאמור מקבלים שירותים ממרכזי החוסן במועצות האזוריות שלהן, שפעילותם הורחבה ותוגברה על ידי מינהלת תקומה. יחד עם זאת, מינהלת תקומה מתקצבת את מרכזי החוסן ביחס למספר התושבים המתגוררים בחבל תקומה, ולכן בהחלטה זו ניתן המענה התקציבי למימון הטיפולים לתושבי יישובי ההחלטה שאינם תושבי חבל התקומה הממוקמים במועצות כאמור.

השפעות המלחמה שטרם הסתיימה משפיעות על גידול בפעילות וצרכים רבים שעדיין לא פוחדים. הדבר ניכר בתכניות העבודה שהוגשו לשנים הללו ולתכנית של השנה הנוכחית בה ישנה פעילות מרובה במרכזים הללו. כל חודש מוגשת תמונת מצב שמראה את הפעילות הענפה וישנם מפגשים מרובים עם השטח שמעלה את הצורך הרב והמצוקה שעודנה קיימת.

מרכזי החוסן הם נדבך משמעותי עבור התושבים באיזורים הללו. יש אמון גבוה וביקוש גבוה ועל כן ישנה הבנה כי גם בשנים הקרובות יהיה צורך בהרחבה משמעותית של הפעילות בכדי להנגיש לתושבים את המענים ולחזק את חוסן של הקהילות והרשויות.

כמו כן, מוצע להקים שלוחה של מרכז חוסן א.מ.נ גם במועצה האזורית מרחבים. יציין כי בשאר רשויות ההחלטה כבר קיים מרכז חוסן פעיל. הועדה העליונה למרכזי חוסן דנה בכל ההיבטים של הרחבות השירותים ונוכח העליה חדה במספר המטופלים וגיוס המטפלים, הרחבת השירותים היא בהסכמת חברי הועדה העליונה.

המשרד לביטחון לאומי

על מנת לחזק את תחושת הביטחון של יישובי הנגב המערבי ולהגביר את היכולת המבצעית של המשטרה בזיהוי, מניעה ותגובה לאירועים ביטחוניים ופשיעה יתקצב המשרד לביטחון לאומי פריסה ותפעול של מצלמות ואמצעים טכנולוגיים נוספים ביישובים ובצירים המובילים אליהם. שילובם של מערכות אלה במערכות המשטרה יביא להעלאת רמת השליטה המבצעית בשטח. פריסת המצלמות במרחב הציבורי תעשה בהתאם להסדרים בחוק החדש (תיקון מס' 40 לפקודת המשטרה). כמו כן, התקצוב המשותף של משטרת ישראל ומשרד האוצר יבטיח מימוש מיטבי ומהיר של פרויקט זה. פריסת כלל האמצעים הטכנולוגיים תעשה על פי כל דין.

הפריסה של האמצעים הטכנולוגיים נסמכת על שיקולים מקצועיים של משטרת ישראל כגורם אחראי על הביטחון. פריסת המצלמות תיעשה בהתאם לשיקולים הביטחוניים והמבצעיים של המשטרה.

בעשור האחרון מחוז הדרום ברשות הארצית לכבאות והצלה עמד בפני אתגרי ביטחון במבצעים שונים ובפרט במהלך מלחמת "חרבות ברזל". אירועים אלה הציבו את מערך הכבאות בלב האירועים הביטחוניים. בראייה לאתגרים הצפויים בעתיד לרשות לכבאות והצלה ביישובי הנגב המערבי, תידרש מוכנות גבוהה לאירועי חירום בכלל וכיבוי שריפות בפרט. תגבור מערך מתנדבי כיבוי האש, בדגש על הכשרה וציוד, יאפשר תגובה מהירה יותר ויסייע בחילוץ, פינוי והצלה.

ביישובי הנגב המערבי יופעלו תוכניות על ידי הרשות הלאומית לביטחון קהילתי למניעת אלימות והתנהגות אנטי חברתית וכן למאבק בשימוש בסמים ובאלכוהול, לשם הגברת חיזוק תחושת הביטחון האישי, ובכלל זה הרחבת המערכים הטכנולוגיים ליצירת מרחב בטוח בהצבת מצלמות במרחב הציבורי בתחומן של הרשויות המקומיות והיישובים הרלוונטיים, והכל בכפוף לסמכויות הרשויות המקומיות על פי דין לעשות שימוש באמצעים האמורים, ובהתאם לתוכנית שתגובש במשרד לביטחון לאומי בנושא זה, לרבות הקצאת התקציב בין הרשויות לצורך הפעלת התוכנית ביישובים.

כמו כן, ישתתף המשרד לביטחון לאומי במימון פקחי שיטור מקומיים הפועלים במסגרת מערך האכיפה המקומי במימון של עד 60% ממצבת הפקחים בעיר אופקים, נתיבות ובמועצה אזורית מרחבים וזאת לשם חיזוק תחושת הביטחון האישי ביישובי הנגב המערבי. עוד מוצע לקבוע, בתאום עם הרשויות המקומיות האמורות לעיל ובהסכמתן, ובהתאם להחלטת הממשלה 696 מיום 21.8.2013, כי מצבת פקחי השיטור המקומי במערכי האכיפה המקומיים באופקים ובנתיבות ימנו בתקופת החלטה זו עד 13 פקחי שיטור מקומיים בכל אחת מהרשויות המקומיות, ובמועצה אזורית מרחבים ימנה מערך האכיפה המקומי עד 7 פקחי שיטור מקומיים בתקופת החלטה זו, וזאת לאור הפגיעה בתחושת ביטחון האישי של התושבים ביישובי הנגב המערבי, בפרט מאז אירועי ה-7 באוקטובר, והיקף האירועים שבהן נדרשים לטפל מערכי האכיפה המקומיים

מגורמי המקצוע במשרד לביטחון לאומי נמסר ביחס מ.א מרחבים כי **יחידת האכיפה המועצתית נדרשת לתת מענה משולב לכלל יישובי המועצה בתחומה המוניציפאלי** לצורך אכיפת חוק מערכי אכיפה מקומיים ומכאן שהצורך הוא במימון של המועצה כולה.

יצוין כי במקביל להצעת החלטה זו ישנה עבודת מטה בראשות מנהלת תקומה שעניינה גיבוש הצעת מחליטים למענים ליישובי חבל התקומה. במסגרת ההצעת ההחלטה מוצע שהמשרד לביטחון לאומי ימשיך את היקף השתתפותו במימון פקחי שיטור עירוניים ומועצתיים במערכי האכיפה המקומיים הפועלות כחלק ממערך אכיפה המקומי בשדרות, שדות נגב, אשכול, שער הנגב וחוף אשקלון ויממן עד 90% ממצבת הפקחים. על כן, המענה לרשויות ההחלטה הכלולות בחבל התקומה יינתן במסגרת הצעת מחליטים זו בהתאם למה שייקבע בה.

חקלאות וביטחון המזון

משרד החקלאות יפרסם מסלול סיוע ייעודי לרשויות ההחלטה לתכנון, הקמה או שדרוג של תשתיות חקלאיות אזוריות או יישוביות ביישובי ההחלטה, אשר יקדמו את פיתוח החקלאות.

במהלך מלחמת חרבות ברזל ספגו הישובים החקלאיים בנגב המערבי פגיעות ונזקים קשים. אזור הנגב המערבי מהווה את אסם הירקות ואסם התבואה של מדינת ישראל. אזור זה מיצר את מרבית תוצרת הירקות הטריים ואת מרבית התבואה והמזון לבהמות במדינת ישראל.

בתחום החלטת ממשלה זו נכללים 20 ישובים חקלאיים, מתוכם 5 קיבוצים ו-15 מושבי עובדים. סך כל שטח השטחים החקלאיים המעובדים על ידי הישובים הנכללים בהחלטת הממשלה הנו כ-14,000 דונם. ענף החקלאות הדגול והמרכזי בישובים אלו הוא גידול ירקות, הנפרס למעלה מ-58,000 דונם. ענף מרכזי נוסף הוא הגד"ש (תבואה ומזון לבהמות) הנפרש על למעלה מ-50,000 דונם. ענפים משמעותיים נוספים באזור הם הפרדסים ונטעים סוב טרופיים הנפרשים על שטח כולל של למעלה מ-20,000 דונם. מרבית הירקות באזור מגודלים בשטח פתוח וכוללים תפוז, גזר, בצל, חסה כרוב וירקות עלים. ענף הפרדס הינו מגוון וכולל את כל סוגי ההדרים, בעוד שהמטעים כוללים בעיקר גידול אבוקדו.

ענף גידול בעלי החיים בתחום החלטת הממשלה כולל 43 רפתות, 4 רפתות קיבוציות, 39 רפתות מושביות ו-16 חוות לגידול פטם והודים.

במהלך, ומיד לאחר ה-7/10 ספג סבל האזור מפגיעת רקטות ששוגרו מרצועת עזה ומברחה מסיבית של עובדים זרים בחקלאות, דבר אשר יצר קושי על המשך הפעילות החקלאית וגרם לנזקים קשים בעיבוד החקלאי. בנוסף, במהלך המלחמה שימש אזור הנגב המערבי כעורף לוגיסטי לכוחות הלוחמים ברצועת עזה, ובכלל זה פריסה של אזורי כינוס ונוכחות ותנועה ערה של כוחות וכלים צבאיים. מציאות זו יצרה קושי מהותי בפעילות המשקים החקלאיים בזמן המלחמה, עד כדי צמצום והפסקת פעילות עד כדי סיכון היכולת לשמירה על רצפום התפקודית.

על מנת לחזק את מעגל העוסקים בחקלאות ביישובי הנגב המערבי תוך כדי העיסוק בענף החקלאות, לו סיכונים רבים (כלכליים, בטחוניים, סביבתיים ועוד), מוצע לפרסם מסלול סיוע לקידום השקעה אזורית בתשתיות חקלאיות.

ישובי החלטה זו מהווים אזור חקלאי מרכזי במדינת ישראל, ועל כן נדרש לפעול להבטחת התאוששותו ועמידותו של מגזר זה בטווח הקצר והארוך ולהבטיח את חוסנו. מוצע לתמוך בפעולות שימור קרקע ביישובי ההחלטה אשר יקדמו חקלאות בת קיימא, יחזקו את עמידות הקרקע ויתמודדו עם אתגרי שינוי האקלים.

הפעולות שיתקצבו במסגרת זו כוללות: ביצוע עבודות הנדסיות למניעת סחף ונגר עילי, פעולות אגרוטכניות כגון תיחוח לשימור מים, עיבודים מתאימים למדרונות, יישום ממשקי קרקע-צומח מותאמים, ותכנון חקלאי המבוסס על שימור משאבים והפחתת פגיעות. תמיכות אלו יינתנו לחקלאים הפועלים בשטחי יישובי ההחלטה בהתאם לנוהל שימור קרקע של משרד החקלאות ובטחון המזון ובכפוף למבחני תמיכה.

משרד העבודה

משרד העבודה פועל לקידום התעסוקה במשק בין השאר באמצעות גיבוש מדיניות ממשלתית בתחום התעסוקה, פיתוח וניהול של תכניות תעסוקה להגברת ההשתתפות של אוכלוסיות ייחודיות בשוק העבודה, הכשרות מקצועיות ועוד.

יישובי הנגב המערבי מתמודדים עם אתגרים ייחודיים בתחום התעסוקה. ובהם שיעורי תעסוקה נמוכים, היעדר הכשרות מותאמות, מחסור בהזדמנויות איכותיות והשתלבות נמוכה בענפים עם שכר גבוה כמו ענפי ההייטק. מאפיינים אלה קיימים גם בשכבות הצעירות, נתון המלמד על תמונת התעסוקה הצפויה גם שנים קדימה. אמנם, שיעור התעסוקה עבור גילאי 18-35 בנתיבות ואופקים עמד בשנת 2024 על 74% לעומת 75% בשאר הארץ, אך עם זאת, שיעור התעסוקה בענפי ההייטק עמד על 5% בלבד באופקים ונתיבות לעומת 14% בשאר הארץ. בנוסף, שיעור האקדמאים בשנת 2024 בקרב גילאי 18-35 עמד על 21% בנתיבות ואופקים לעומת 30% בשאר הארץ.

על כן נדרשת השקעה ייעודית וממוקדת, שתאפשר להנגיש את עולמות התעסוקה לתושבי יישובי ההחלטה ולספק להם כלים להשתלבות מיטבית וארוכת טווח בשוק העבודה.

הפעלת תכנית "אפיק – חוסן תעסוקתי לנוער במציאות משתנה":

תוכנית "אפיק – חוסן תעסוקתי לנוער במציאות משתנה" היא תכנית לתלמידי י"ב, המתמקדת בפיתוח מיומנויות וכישורים רלוונטיים לעולם העבודה המשתנה, חשיפה והנגשת ידע על אפשרויות תעסוקה, וחיבור בין בתי הספר למעסיקים ולמוסדות אקדמיים. התכנית כוללת ברמת בית הספר שלושה מרכיבים מרכזיים: פיתוח כישורים לעולם העבודה – מבוסס על סדנאות; הנגשה וחשיפה לשוק התעסוקה – באמצעות סיורים, קשרי מעסיקים ושימוש בפלטפורמות דיגיטליות; הכשרת רכזי תעסוקה בית ספריים. בנוסף, כוללת התכנית פיתוח תכנים, מחקר מלווה, וניהול הפרויקט.

מטרות התכנית הן:

- הגברת הידע על שוק התעסוקה, המגוון התעסוקתי הקיים (בדגש על הגברת החשיפה בקרב תלמידים מרקע מאתגר)
- שיפור במדדי מסוגלות תעסוקתית של התלמידים (יכולת תכנון קריירה, מיצוב ושיווק עצמי, חיפוש עבודה)
- שיפור בנתונים הלימודיים בעקבות שינויי עמדות והגברת המודעות של התלמידים לחשיבות המסלול התעסוקתי
- הקמת מערך קשרים מפותח ומתמשך בין בית הספר לקהילה העסקית באזור ליצירת פעילויות משותפות במסגרת התכנית. התכנית – בהובלת שותפות גוינט-תבת בשיתוף משרד החינוך ומשרד העבודה – מופעלת בהצלחה מזה כשנתיים במחוז צפון כפילוט ב-14 בתי ספר על-יסודיים. במקביל, התכנית מופעלת בשלושה בתי ספר על-יסודיים בחורה בהובלת הרשות המקומית. התכנית זוכה להכרה מצד מנהלי בתי הספר ביכולת שלה להפוך את בתי הספר לרלוונטיים עבור התלמידים ומחברים לעתיד שהם מכוונים את עצמם אליו.

הרחבת התוכנית לקידום תעסוקת צעירים:

לאור מלחמת חרבות ברזל והשלכותיה על שוק העבודה ביישובי הנגב המערבי, לרבות ובמיוחד בתחום הצעירים (18-35) והאתגרים הייחודיים הנלווים לכך, משרד העבודה יפעיל במסגרת תכנית רב-שנתית סל מענים לטובת שיפור מצבם התעסוקתי של צעירים ביישובי ההחלטה. זאת לצורך השגת שיפור משמעותי בשיעורי ההשתתפות בתעסוקה ובאיכות התעסוקה בקרב אוכלוסייה זו, כמו גם העלאת הפריון וחיזוק רשויות ההחלטה.

תכנית הצעירים ביישובי ההחלטה תהווה אבן משלימה לפעילות הממשלתית המתקיימת בתחום צעירים-תעסוקה במסגרת מינהלת 'תקומה'.

תכניות לחרדים :

המשרד מפעיל תכניות תעסוקה שונות לאוכלוסייה החרדית ביישובי ההחלטה. ישנו מרכז הכוון תעסוקתי בנתיבות אשר נותן מענה לכל יישובי הסביבה וכולל פעילות אבחון והכוון תעסוקתי, סדנאות הכנה לעולם העבודה, קורסי השלמת השכלה והפניה להכשרה מקצועית או על תיכונות. בנוסף ישנן תכניות נוספות כגון תכנית לנשים חרדיות בסמינרים, תכניות הכשרה שונות בין היתר בשיתוף צה"ל ועוד.

תכנית לקידום חוסן תעסוקתי :

למלחמת 'חרבות ברזל' השפעה רבה על היבטי תעסוקה בכלל הארץ, ובפרט באזורים שנפגעו באופן נרחב. כתוצאה ממתקפת 7.10.23 והמלחמה הממושכת, תושבים רבים מתמודדים עם פציעות פיזיות וכן קשיים של חרדה, טראומה וקושי רגשי המשפיעים עליהם גם בהיבטים תעסוקתיים.

מינהל תעסוקת אוכלוסיות, באמצעות המטה לשילוב אנשים עם מוגבלות בשוק העבודה יפעל לקידום מענים ממוקדי תעסוקה לתמיכה באוכלוסייה נפגעת ביישובי ההחלטה במטרה לקדם ולתמוך שילוב ו/או שימור רצף תעסוקתי של עובדים שכושר עבודתם נפגע בשל פגיעה (פיזית/נפשית) בעקבות מלחמת "חרבות ברזל".

התכנית תכלול מענים בראייה רוחבית, מותאמים לצרכי האוכלוסייה הנתמכת, ועל בסיס ניסיון מצטבר של המטה לשילוב נשים עם מוגבלות בתעסוקה, ובכללם: מענים לפרט, תמיכה במעסיקים, וליווי צוותים רפואיים/ פרא רפואיים.

פרט - לכל משתתף פרט בתכנית תבנה תוכנית אימון תעסוקתי הכוללת (בדגש אימון תעסוקתי מודע טראומה) המותאמת אישית לצרכיו, מתוך מטרה להביאו לחזרה הדרגתית לתעסוקה משמעותית ומספקת (תהליך אישי וקבוצתי).

מעסיקים - תמיכת לשילוב/ שימור אוכלוסייה נפגעת במקומות עבודה, באמצעות הקניית כלים ותפיסות לגבי שימור וקליטת עובדים שתפקודם/ כושר עבודתם נפגע.

צוותים רפואיים - עבודה עם צוותים רפואיים במרחב – הטמעת תפיסה לגבי שיקום תעסוקתי כחלק מתפיסה הוליסטית שיקומית.

פעילות המטה ביישובי ההחלטה תכלול תשתית פעילות לשיקום ולחוסן תעסוקתי על בסיס תשתיות תעסוקה/ חוסן קיימים ביישובי ההחלטה - הרחבה של פעילות קיימת לצד בניית מענים חדשים בהתאם לצרכי השטח.

התכנית תבנה בשיתוף אל מול אשכולות/ רשויות וקהילות ואל מול מגוון האוכלוסיות ביישובי ההחלטה.

תכנית לקידום ושילוב בתעסוקה בהייטק

כאמור לעיל אחוז המועסקים בהייטק מקרב יישובי הנגב המערבי הינו נמוך ביחס לממוצע הארצי. זאת לאור היעדר אפשרויות תעסוקה מקרב הענף באזור, היעדר הון אנושי בעל הכשרה מותאמת וכן אתגר בתהליכי המיון והכניסה לתעסוקה לבעלי ההשכלה המתאימה. התעסוקה בהייטק מאפשרת צמצום פערי שכר ותעסוקה בין הנגב המערבי למרכז, וכן הגדלת פירעון האזור, משיכת עסקים חדשים וצמיחה כלכלית אזורית. לאור זאת ולאור למידה מתכניות עבר שבוצעו במרחב ובפרט בחבל תקומה, יגבש משרד העבודה תכנית מותאמת להבטחת ההשתלבות של יישובי הנגב המערבי בתעסוקה במשרות הייטק, בין בענף עצמו ובין בענפים מסורתיים 'בעלי מרצה טכנולוגיות כגון התעשייה היצרנית, תעשיית המזון, החקלאות, פיננסים, קמעונאות ועוד. בכלל זאת ייבחנו הפעלה וביצוע של המשימות הבאות :

1. הקמה והפעלה של מערך מיון איכותי, חשיפה ו/או הכשרה לטאלנטים מקומיים (בדגש על ג'וניורים), בשיתוף עשרות חברות הייטק ובהתבסס על סטנדרטים מקצועיים של

- התעשייה, לצורך יצירת מאגר טאלנטים איכותי וקידום השמות של מועמדים מיישובי ההחלטה בתעשיית ההייטק.
2. ליווי אישי של העובדים והעובדות מיישובי ההחלטה שישתלבו בחברות הייטק, לאורך תקופה של חמש שנים, במטרה להבטיח השתלבות מיטבית וארוכת טווח בתעשייה.
3. חשיפה, אבחון וקדם הכשרה של תושבי הנגב המערבי לטובת השתלבות בלימודי הייטק על מנת לאפשר כניסתם למשרות הייטק איכותיות הדורשות השכלה איכותית ומעמיקה בתחומי הביקוש. זאת בציפייה כי הביקוש לעובדים בענף ישוב לרמות גבוהות יותר עם סיום לימודיהם באקדמיה, מה"ט או הכשרה מקצועית.

משרד ההתיישבות והמשימות הלאומית

קיים צורך ממשי בהשקעה בתשתיות פיזיות ביישובים אלו – בכלל זה בינוי קהילתי מקומי, מתקני פנאי ונופש בבעלות הישוב, ותשתיות מחברות כגון שבילי אופניים והליכה בתוך היישוב – אשר ישמשו בסיס לחיים קהילתיים יציבים ומוגנים. לצד תחום הבינוי יש לחזק גם את החוסן הקהילתי - הן ברמה היישובית, באמצעות חיזוק ההנהגה המקומית ביישובים ומימון רכזי קהילה, והן ברמה הרשותית - באמצעות מימון רכזי קהילה רשותיים לכל מועצה.

בהתאם, במסגרת ההחלטה הוטל על המשרד לפעול במספר אפיקים לגבי היישובים הכפריים והמועצות האזוריות באזור ההחלטה. בכל הנוגע ליישובים הכפריים, המשרד יגבש תכנית, בשיתוף עם המועצות האזוריות כאמור, על מנת לתת מענה הן בהיבט התשתיות והבינוי והן בהיבט הקהילתי-חברתי. בהתאם, יוקצה למשרד תקציב, שימומש בשנים 2025-2029 בהתאם לתוכנית שגובשה, עבור שיקום, פיתוח ובינוי תשתיות ביישובי ההחלטה הכפריים וכן גם עבור מימון פעילויות וליווי קהילתי לחיזוק החוסן ובניית הקהילה בכל יישוב.

התכנית היא ספציפית ליישובים הכפריים בהחלטה ומותאמת להם ומתבססת על התכנית שניתנה ליישובים הכפריים בהחלטה 2017 ביישובי עוטף עזה לאחר מבצע צוק איתן אולם בסכומים נמוכים יותר. הערים מקבלות מענים דומים מותאמים להן כמו בסעיפים של פיתוח המרחב הציבורי כגון ייעור עירוני ושפ"פים של המשרד להגנת הסביבה והתחדשות עירונית של המשרד לבינוי ושיכון.

כמו כן, במסגרת ההחלטה יוקצה תקציב עבור המכינות הקדם-צבאיות המהוות מסגרת חינוכית משמעותית להכשרת צעירים לשירות צבאי ערכי ולחיים של מעורבות חברתית, מנהיגות ותרומה למדינה. חיזוק מערכות החינוך והקהילה ישמש כעוגן לצמיחה והתחדשות אזרחית. בהחלטה מוקצה תקציב ייעודי לבינוי תשתיות פיזיות למכינות קדם-צבאיות הפועלות ביישובי הנגב המערבי זה דבר שיתמוך בהקמת המכינות החדשות במקום ושיפור מתקני המכינות הקיימות מה שיאפשר את המשך פעילותן הרציפה והמשמעותית באזור.

בנוסף, במסגרת ההחלטה משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות יקצה תקציב עבור פרויקטים בתחום התרבות היהודית ברשויות ההחלטה. זאת כחלק מתהליך שיקום האזור, תוך חיזוק הקהילתיות, המרקם החברתי והעלאת הרוח המקומית. התקציב יופנה לפעילות תרבותית-קהילתית יהודית הכוללת קיום אירועי תרבות קהילתיים, הפעלת חוגים ופעילויות חינוכיות וזאת מתוך מטרה לחזק את תחושת השייכות, הערבות ההדדית והחוסן הקהילתי של תושבי העיר.

משרד הביטחון

המשרד יקצה מרכיבי ביטחון עבור יישובי ההחלטה הנמצאים תחת האחריות של צה"ל במועצות האזוריות שער הנגב, שדות נגב ואשכול, בהתאם להוראות ולנהלי מערכת הביטחון המקובלים בעניין. יצוין כי עבור יישובי ההחלטה הנמצאים תחת אחריות משטרת ישראל ניתן מענה בנפרד.

בנוגע לתקציב לשיפוץ מקלטים ציבוריים, מגורמי המקצוע במערכת הביטחון הובהר כי בשנים האחרונות הושם דגש על היישובים של רשויות תקומה, לרבות כאלה שלא נמצאים בחבל תקומה, ובוצע שיפוץ מקלטים שם וכן תמונת מצב כשירות המקלטים טובה ביישובים אלו, לכן כעת התקציב לשיפוץ מקלטים ציבוריים מוקצה לרשויות אופקים, נתיבות ומרחבים.

התחדשות עירונית

החלטה זו נועדה לקדם תהליכי התחדשות עירונית בערים נתיבות ואופקים, אשר נפגעו במלחמת "חרבות ברזל", וזאת כחלק ממכלול רחב של צעדים ממשלתיים לשיקום וחזוקת יישובי ההחלטה.

ההתחדשות העירונית במרכזים הוותיקים של נתיבות ואופקים מהווה כלי משמעותי לחיזוק המרקם העירוני, שיפור איכות חיי התושבים, ועידוד הצמיחה הכלכלית והחברתית בערים אלו. המרכזים הוותיקים, אשר כוללים מבנים ישנים ותשתיות מיושנות, זקוקים להתערבות תכנונית וחברתית כוללת שתאפשר חידוש פיזי, חיזוק מבנים, שיפור המרחב הציבורי ויצירת מגוון שירותים קהילתיים עדכניים.

בהתאם לכך, מוצע במסגרת החלטת הממשלה לקדם, באמצעות הרשות הממשלתית להתחדשות תכניות לחידוש מרכזי הערים הוותיקים בשני היישובים, בהתאם למיפוי מקצועי שערכה הרשות בתיאום עם הרשויות המקומיות.

כמו כן, ההחלטה כוללת תקצוב ייעודי להפעלת מינהלות התחדשות עירונית ברשויות המקומיות, וזאת על מנת לספק לרשויות כוח אדם מקצועי לקידום תהליכי ההתחדשות ומתן מענה לתושבים ולבעלי הזכויות במתחמים המיועדים להתחדשות. המינהלות יפעלו בליווי מקצועי ובפיקוח של הרשות להתחדשות עירונית, ועל פי נהלי ההפעלה שנקבעו בקול הקורא שפרסמה הרשות (קול קורא 07/2022), ותהינה אחראיות על קידום התהליכים התכנוניים והחברתיים מול התושבים והיזמים בשטח.

לצורך יישום החלטה זו, יוקצו לרשות הממשלתית להתחדשות עירונית 30 מיליון ש"ח בשנים 2025–2029 – מהם 18 מיליון ש"ח עבור העיר נתיבות, ו-12 מיליון ש"ח עבור העיר אופקים.

מים וביוב

עד לפני מספר שנים עמדו זה לצד זה בריכת מים שפירים פתוחה ובריכת מי קולחין בשטח פתוח בנתיבות הרחק משכונות מגורים. בשנים האחרונות התרחבה העיר נתיבות לכיוון באופן שהיום שלוש שכונות חדשות נושקת אליהן ובעתיד הקרוב יעטפו את שתי הבריכות שכונות נוספות. הבריכות הינן גדולות (34 דונם למים השפירים, 23 דונם למי קולחין) ומהוות מטרד חזותי סביבתי ופוגעות בתדמית של השכונות וביכולת של העיר לשכנע אוכלוסייה חזקה להגר אליהן. לאור הקירבה לבתי המגורים מוצע להקצות 7 מלש"ח לגידור ופיתוח פיזי וחזותי סביב הבריכות. הסרת המטרד יהפוך את השכונות הקיימות לאיכותיות ובטוחות יותר ואת השכונות העתידיות לאטרקטיביות יותר. יצויין כי לא קיימים מטרדים מסוג זה ביישובי החלטה אחרים.

ביוב נגב מערבי

כחלק מהמאמץ הממשלתי להגדלת היצע הדיר, העיר נתיבות ניצבת בפני פיתוח דיור משמעותי. על מנת להגדיל את היצע הדיר בעיר, יש לבצע הרחבה משמעותית במתקן לטיהור השפכים (להלן: "מט"ש") המספק שירותים לעיר, זאת בגלל שהקיבולת שלו קרובה למיצוי. בטרם ביצוע ההרחבה, יש לשדרג במידי את איכות הטיפול במט"ש מאיכות שניונית לאיכות שלישונית, וזאת על מנת לשפר את איכות הקולחים היוצאים לצורך שמירה על בריאות הציבור, מניעת זיהום סביבתי ושיפור איכות מי הקולחים המסופקים לחקלאות.

סעיף א':

בכפוף לעמידה בסעיף א' בהחלטת ממשלה בנושא "תכנית לשיקום ופיתוח העיר אשקלון", ועל מנת לשפר את מצב התשתית במט"ש נתיבות בטרם העברתה לגוף אחר באמצעות שדרוג רמת הטיפול לרמה שלישונית וזאת בשים לב לצרכים קצרי הטווח ובמטרה להעביר את הפיתוח ארוך הטווח של התאגיד לגוף בעל יכולות מתאימות מבחינת מימון ומבחינת ביצוע ותפעול, ובשים לב לצרכי הפיתוח הנוספים של התאגיד לאור הרחבת הרשות המקומית וללוחות הזמנים הנדרשים, ככל והתאגיד יחתום על הסכם לפיתוח המט"ש העתידי עם גוף כאמור, מוצע להקצות עד 38 מיליוני ש"ח בשנים 2025-2027 לצרכים מידיים כך שסך התמיכה שתינתן לתאגיד מי אשקלון למען ביצוע הפרויקט האמור תעמוד על 80% מענק ו20% הלוואה.

סעיף ב':

ככל שיינתן רישיון חברת ביוב באזור העיר נתיבות לגוף שאינו תאגיד מי אשקלון, תובטח המשכיות השירות באמצעות העברת התשתיות הקיימות לגוף אשר יקבל את הרישיון, זאת תוך הסדרה כספית בגין השקעות שבוצעו עד כה. העברת הזכויות תתבצע ללא דרישה לתשלום בגין מענקים שניתנו מהמדינה בעבור השקעות.

רווחה

עם פרוץ מלחמת חרבות ברזל נפגעו יישובי הנגב המערבי באופן ישיר ועקיף. לטובת מענה מספק לצימצום הפערים ולשיקום האוכלוסייה ונדרש תגבור משאבים ממוקד נוסף לרשויות ההחלטה.

במסגרת החלטת הממשלה לשיקום חבל תקומה, הוקצו תקנים ותמריצים לעובדים בהתאם למדד הפגיעה, מתוך הבנה כי הביטוי והכלי המרכזי בתפיסת העבודה של טיפול ושיקום האוכלוסייה הוא כוח האדם הסוציאלי-טיפולי. תפיסה זו נכונה גם ביחס לעיר אופקים שלעמדת גורמי המקצוע במשרד הרווחה דורשת מענה ייחודי.

באופקים עצמה הוכרו כ-9000 תושבים כנפגעי פעולות איבה, שהם כ-24% מאוכלוסיית העיר. לצורך השוואה, ביתר רשויות ההחלטה אחוזי התושבים שהוכרו כנפגעי פעולות איבה עומדים על בין 2.2% ובין 11%, פחות מחצי מיחס המוכרים באופקים. כ-2200 מתוך נפגעי פעולות האיבה באופקים הוכרו עם פוסט טראומה. היקף פגיעה רחב כל כך, שאינו קיים בשאר יישובי החלטה, דורש שיקום משמעותי ברמה המערכתית של העיר, וכן מענים ומשאבים לשיקום פרטני וקהילתי. לאור הפגיעה המשמעותית בחיי אדם ובמרקם הקהילתי של העיר אופקים, נוצרו פערים משמעותיים ביכולת לתת מענה שיקומי בהיקפי כוח האדם הקיים, ועולה הצורך לתגבר את כוח האדם ברשות יחד עם הצורך לתמרץ עובדים קיימים כדי לשמר את העובדים בעלי הניסיון ברשות, וכן לתמרץ עובדים חדשים במטרה לגשר על המחסור בעובדים סוציאליים.

הטיפול במעגלים רחבים של אובדן, שכול וטראומה כפי שקיימים באופקים דורשים עובדים סוציאליים מיומנים לטיפול פרטני וקהילתי, בהיקף גדול יותר מזה הקיים היום בעיר. משרד הרווחה מתקצב את הרשויות המקומיות בנוסחאות שוויוניות ומקצה בהתאם לנוסחאות גם את כח האדם למחלקות לשירותים חברתיים. המשרד פעל למתן תקנים זמניים לעיר אופקים והעביר תקציבי חירום לרשות לטובת ההתמודדות עם הצרכים המרובים וכדי לגשר על הפערים שנוצרו, נוכח הפגיעה בחיי האדם בתוך העיר ובמרקם הקהילתי, אולם קיים צורך בתוספת של כוח אדם איכותי, יחד עם מתן מעטפת מקצועית לטובת החוסן של העובדים, הכשרות והדרכות למניעת שחיקה, ומתן תמריצים ייעודיים לעובדים המתמודדים עם מעמסות מקצועיות בשל היקף הנפגעים והצרכים. בכפוף לקבלת אישור הממונה על השכר ויחסי העבודה במשרד האוצר.

יובהר כי התקנים יבוטלו או יוטמעו לאחר שנות ההחלטה במסגרת חלוקת התקנים מתקציבי משרד הרווחה והביטחון החברתי, והכל בהתאם לנוסחאות משרד הרווחה.

משרד החינוך

מתקפת הטרור הרצחנית של חמאס על מדינת ישראל ביום 7 באוקטובר 2023, גרמו לפגיעה משמעותית במכלול היבטים הנוגעים לתחום החינוך. הפגיעה בתלמידים, בצוותים ובקהילות החינוך ניכרה בירידה בחוסן התלמידים וצוותי החינוך, בתחושת המסוגלות שלהם ללמד וללמוד, ביכולת להתפנות רגשית ללמידה וליצירת רצף ושגרת למידה. הפגיעה בתלמידים ובצוותי החינוך ביישובי ההחלטה התבטאה בהישגי התלמידים, בעולמם הרגשי ובמרקם החברתי. צוותי החינוך נדרשו ועדיין נדרשים להבנות תהליכים מותאמים, לתת מענים שאינם מסתכמים בהוראה וחינוך, להעשיר את הרפרטואר המקצועי שלהם, גם במענים להיבטים רגשיים-טיפוליים, תוך שהם מתמודדים עם הקשיים האישיים שלהם כמי שחווה את הטראומה בעצמו. ההשלכות על הישובים הללו היו מורכבות ורב-מימדיות.

מערכת החינוך נדרשת להתמודד עם פגיעה נפשית בתלמידים ובצוותים, כולל טראומה, חרדה, הפרעות שינה, בעיות התנהגות, פערים לימודיים גדלים והולכים, חוסר קבלת מרות והתנהגויות סיכוניות.

השלכות על אוכלוסיית התלמידים והורים ועל צוותי החינוך מחייבים מתן מענים מותאמים בתחומים הבאים: טיפולים רגשיים לתלמידים, צמצום פערים לימודיים, פעילות בלתי פורמאלית וליווי ותמיכה לצוותי החינוך ברשויות. לשם כך נדרש לאשר תכנית לארבע שנות לימוד - תשפ"ו-תשפ"ט.

על מנת לשקם ולהפוך את החינוך לעוגן של בטחון, יציבות, שגשוג, קדמה והמשכיות נדרש תקצוב פעילויות ותוכניות במוסדות החינוך, בכלל זה תכניות לחיזוק המצויינות, תכניות לחיזוק כלל המקצועות, לרבות תחומי ה-STEM, מגן הילדים ועד לתום החטיבה העליונה ולהגברת לימודי מקצועות הטק ומגמות עילית בחינוך הטכנולוגי ברשויות.

זאת ועוד, משרד החינוך בשיתוף הרשויות מבקש לחזק את תשתיות ההון אנושי (הון אנושי מוסדי ורשותי)

משרד החינוך מבקש להעניק מענים רגשיים לחיזוק חוסן התלמידים וצוותי החינוך ברשויות באמצעות הקצאת שעות טיפול וייעוץ חינוכי-רגשי ושעות הדרכה למערך הטיפול, לצד הענקת תקציב שקלי למימון תכניות רגשיות.

בהמשך למענים המקצועיים מבקש המשרד לתקצב פעילות תומכת לחיזוק חוסן התלמידים וצוותי החינוך ושלומותם ובמטרה לבנות מנגנוני ורשתות תמיכה קהילתיות להתמודדות עם שגרת החירום המתמשכת באמצעות הקצאת תקציב שקלי.

מתוך אמונה עמוקה ביכולתו של החינוך הבלתי פורמאלי לייצב תשתיות חברתיות וקהילתיות ולהגביר את תחושת השייכות וההזדהות מקומית, נדרש לחזק את הפעילות הבלתי פורמאלית והיוזמות הרשותיות בתוך יום הפעילות ובתומו, חיזוק פעילות בני הנוער בשעות הפנאי, חיזוק מנהיגות בני הנוער, תגבור פעילויות הפגה והעשרה ופעילות חברתית, פעילות הכנה עדיפות במבחני תמיכה לצה"ל ופעילות לחיזוק הזהות והשייכות ומתן הדרכה וליווי לצוותי החינוך על כל תפקידיהם.

בכל הקשור לסוגיית התאמת מבני חינוך וסביבות למידה חדשניות: בשל המצוקה של הלומדים וצוותי ההוראה במוסדות החינוך, מוצע לתקצב התאמה של מבני חינוך ופיתוח סביבות למידה חדשניות, לרבות סביבות הכלה והקשבה ללמידה חברתית רגשית (SEL) לרווחת התלמידים וצוותי ההוראה. התאמות אלו נדרשות על מנת לתת מענה שלם ונכון יותר מבחינת המענים הטיפוליים הנדרשים. כמו כן, מוצע לתת תיעדוף לתקצוב בינוי מעונות יום.

כמו כן, בהחלטה זו יוקצה תקציב ייעודי עבור מוסדות המפוקחים על ידי המנהל לחינוך התיישבותי לנוכח העובדה כי המסגרת החינוכית במועצות האזוריות מתמודדת עם מציאות מורכבת השונה מהותית מזו שבמרחב העירוני: הן בהיבט אתגר הפיזור והנגישות, בידוד חברתי במרחב הכפרי אל מול המרכזיות של בית הספר, אתגרים חברתיים ייחודיים למרחב הכפרי ובתוך כך הצורך במענה דיפרנציאלי. על כן מוצע לחזק את המענים הפדגוגיים והרגשיים בתוך בתי הספר ולקדם מצוינות לימודית וחברתית.

הגנת הסביבה

ייעור עירוני – כערים רבות בנגב, גם אופקים ונתיבות סובלות משמש חזקה וכיסוי צל שאינו מספק. בימים אלו שתי הערים מכינות תכנית היערכות לשינוי אקלים במסגרתן נמצא כי נושא הייעור העירוני מהווה פוטנציאל משמעותי לשיפור המוכנות של העיר לקראת שינויי האקלים.

נטיעת עצים בוגרים ברחבי הערים תשפר את חזות המרחב הציבורי בעיר ואת מוכנות העיר לשינוי אקלים. נטיעת העצים, במיוחד ברחובות עם עירוב שימושי קרקע, תעודד הליכתיות, שימוש מוגבר במרחב הציבורי וחיבור טוב יותר לסביבה ולקהילה.

מוצע בהחלטה זו להטיל על המשרד להגנת הסביבה לסייע לשתי ערים אלו בתקציב שיאפשר לכל אחת מהן הכנה של תכנית יעור והצללה לכלל שטח העיר ובנוסף נטיעת עצים בוגרים בבתי גידול מיטביים ברחובות שייבחרו בתכנית.

לשם כך, משרד האוצר ייקצה 8 מלש"ח ומשרד להגנת הסביבה יקצה 4 מלש"ח. כמו כן מוצע שחלוקת התקציב תתבצע בהתאם למספר התושבים בכל אחת הערים ושיעור התמיכה יעמוד על 90%.

נעים בעיר – פרויקט "נעים בעיר" נועד להוביל להפחתת זיהום אוויר מתחבורה בערים באמצעות מעבר לתחבורה נקייה וקידום פתרונות תחבורה ברי קיימא ולשפר את איכות החיים בתהליכי תכנון עירוניים. המיזם פעיל רק באיזורים עירוניים וצפופים המתאפיינים בעומסי תנועה ובזיהום אוויר תחבורתי ואינו רלוונטי למועצות אזוריות. במסגרת הפרויקט, עיריות מכינות תכנית לצמצום זיהום אוויר מתחבורה ומאשרות אותה בהתאם לסמכותן לפי סעיף 77א לפקודת התעבורה

מוצע להטיל על המשרד להגנת הסביבה להקצות תקציב של 3.5 מלש"ח לאופקים ו- 4.5 מלש"ח לנתיבות, בהתאם למספר התושבים בכל עיר, לטובת סיוע במימוש תכנית כאמור וזאת בכפוף לכך שהעיריות יאשרו התכנית במועצת העיר לאחר קבלת אישור משרדי הגנת הסביבה והתחבורה תוך שנה ממועד ההחלטה.

מתקן ביוגז - בתחומי יישובי הנגב המערבי מיוצרות כמויות גדולות של פסולות שונות ובהן פרש מרפתות, בוצות ממכוני טיהור שפכים וגזם חקלאי. כיום, אין טיפול מיטבי בפסולות אלו וחלקן מייצרות מפגעים סביבתיים כגון שריפות פסולת, מפגעי ריחות.

בסעיף זה מוצע להטיל על המשרד להגנת הסביבה לתמוך במועצה האזורית מרחבים לצורך הקמת מתקן עיכול אנאירובי לטיפול בפרש בעלי חיים, בוצות מטש"ים וגזם מבתי צמיחה. המתקן מתוכנן לטפל מדי שנה בכ - 90,000 טון פרש פרות, כ- 20,000 טון בוצות מטש"ים ו 15,000 טון גזם לשנה. בנוסף, מתקן זה יפיק חשמל באמצעות הביוגז הנוצר בתהליך ויספק מקורות תעסוקה, פיתוח כלכלי והכנסה ליישובי ההחלטה.

מתקן זה ייחודי בשיטת הטיפול המתקדמת בשלושת סוגי פסולות אלו ובמיקומו בתחומי רשויות ההחלטה. הנהנים מהמתקן הם יצרני פסולת ביישובי ההחלטה ובמרחב הסמוך להם מרפתנים וחקלאים. מתקן הביוגז מוקם במקום שבו מוסדות התכנון אישרו להקימו – קרי, במועצה אזורית מרחבים. מתקני טיפול אחרים שמקודמים ברשויות ההחלטה קיבלו מימון במסגרת החלטות ממשלה קודמות, לרבות באזור יישובי ההחלטה (לדוגמא, מתקן דיה במועצה אזורית אשכול).

לצורך יישום סעיף זה יקצה משרד האוצר 30 מלש"ח. כמו כן, מוצע להבהיר בהחלטה כי תמיכה זו תינתן בנוסף לתמיכה שניתנה או תינתן לפי "נוהל לתמיכה בהקמת מתקנים מרכזים לטיפול בפסולת חקלאית לשנים 2024-2026" וזאת מכיוון שהתמיכה בקול הקורא הוגבלה בשל סוגיות תקציב ובשל מיקוד בורמי פסולת חקלאית בלבד.

יישובי הנגב המערבי מתמודדים עם מזיקים תברואיים המסכנים את בריאות האוכלוסיה. בעייה חמורה במיוחד קיימת בעיר אופקים וביישובי ההחלטה במועצה אזורית מרחבים, המתמודדים בשנים האחרונות עם התפרצות שושנת יריחו, מחלת עור הנגרמת מטפיל הלישמניה, המועבר לבני

אדם על ידי עקיצת נקבת זבוב החול. מחלת הלישמניה לרב נמשכת מספר חודשים וגורמת לסבל בריאותי ואסתטי. להתמודדות עם התפרצות הלישמניה אין פתרון פשוט.

כמו כן, קיימים מזיקים נוספים ביישובי ההחלטה המצריכים טיפול כולל החל ממניעה, ניטור והסברה ועל כן

מוצע כי התמיכה תינתן לאופקים, לנתיבות ולמרחבים לצורך ביצוע פרויקטים של מניעה וטיפול במזיקים מחוללי מחלה ומעבירי מחלה כגון: התמגנות, פעולות הסברה לתושבים, ניטור מזיקים, וניסויים. תמיכה גדולה במיוחד תינתן לאופקים שבה המצב הינו הקשה ביותר. רשויות אחרות בהחלטה זו קיבלו תמיכה קודמת במסגרת תמיכות ייעודיות לחבל עוטף עזה/ תקומה שבוצעו גם ביישובי החלטה זו.

במסגרת החלטות הממשלה לחיזוק החוסן האזרחי ביישובי עוטף עזה, הקרן לשמירת הניקיון הקצתה תקציבים לצורך הכנה ויישום של תכניות אזוריות לטיפול בפסולת חקלאית לאשכול רשויות נגב מערבי (המועצה האזורית אשכול, המועצה האזורית שדות נגב) ואיגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון (עבור המועצה האזורית שער הנגב והמועצה האזורית חוף אשקלון). באמצעות תקציב זה האשכול והאיגוד הכינו והחלו ליישם התכניות בגבולות חבל תקומה, אשר כוללות בין היתר הקמת מתקני קצה לטיפול בפסולת חקלאית, הקמת תחנות מעבר לריכוז פסולת, סיוע שוטף לחקלאים, סילוק מפגעי עבר ופעילויות הסברה ואכיפה.

במסגרת הצעת מחליטים זו מוצע להטיל על המשרד להגנת הסביבה לפנות לקרן לשמירת הניקיון בבקשה להקצות 25 מלש"ח לטובת הרחבת תכניות אלו ליישובי ההחלטה כך שהתכנית של איגוד ערים נפת אשקלון תורחב ליישובים נוספים בשער הנגב והתכנית של אשכול נגב מערבי תורחב ליישובים נוספים במועצה אזורית אשכול, מועצה אזורית שדות נגב ומועצה אזורית מרחבים. הקצאת התקציב בין האשכול והאיגוד תהיה בהתאם לכמות הפסולת החקלאית הנוצרת ביישובי ההחלטה.

במסגרת החלטות הממשלה לחיזוק החוסן האזרחי ביישובי עוטף עזה הקרן לשמירת הניקיון סייעה לרשויות המקומיות בעוטף עזה להפעיל תכניות חינוך סביבתי מבוסס מקום שמטרתן לחזק את הקשר בין חברי הקהילה לסביבתם הטבעית באמצעות למידה פעילה שתגביר את הקשר בין האדם למקום סביבו, המודעות האקולוגית, התנהלות מקיימת. תכניות אלו הוכיחו עצמן כיעילות בחיזוק תחושת השייכות והחוסן של הקהילה במיוחד בתקופות של מלחמה ואיום על הבית.

בהחלטה זו מוצע לסייע לרשויות ההחלטה, להפעיל תכניות אלו בתחומי יישובי ההחלטה. חלוקת התקציב בין הרשויות תתבצע לפי מספר התושבים ביישובי ההחלטה באופן דומה למפתח החלוקה שנקבע בהחלטות הממשלה של חבל התקומה כאשר סכום התמיכה חושב לפי 70 ש"ח לתושב.

בנגב המערבי קיימים מפגעי פסולת בניין רבים אשר תופסים שטח, מכערים את הנוף, מהווים מקור משיכה למזיקים תברואתיים, ואי סילוקם מזמן השלכות פסולת נוספות ואף סיכון לשריפה. מפגעי פסולת אלו נובעים לרוב מהשלכות בלתי חוקיות של קבלנים.

מוצע להטיל על המשרד להגנת הסביבה לפנות לקרן לשמירת הניקיון בבקשה להקצות תקציב בסך 20 מלש"ח לאשכול רשויות נגב מערבי, אשר מפעיל מערך מרכזי לטיפול בפסולת בו חברות כל רשויות ההחלטה, וזאת לטובת ביצוע פעולות למניעה ולהסרת מפגעי פסולת ושיפור נראות המרחב הציבורי, באמצעות הסדרת תחום פסולת השיפוצים וההריסות, שילוב של כלי בקרה טכנולוגיים מתקדמים, מיחזור ופינוי מוסדר של מפגעים, בשילוב אמצעי אכיפה למניעת הישנות יצירת המפגעים. יצוין כי האשכול ביצע פעולות אלו בעבר במסגרת תמיכות שניתנו מהקרן לשמירת הניקיון. כמו כן מוצע להטיל על המשרד להגנת הסביבה לדרוש מהאשכול לפעול כך שחלוקת התקציב בין הרשויות תהיה באופן יחסי למספר התושבים ביישובי ההחלטה.

באופקים ובנתיבות שכונות ותיקות המתאפיינות במבני שיכונים ישנים עם חצרות משותפים (שפ"פ - שטח פרטי פתוח) שבחלקם מוזנחים עקב היעדר מקורות למימון התחזוקה.

הפרויקט המוצע בהחלטה זו כולל טיפוח סביבתי של חצרות השיכונים וביצוע פעולות קהילתיות בשכונות טעונות טיפוח בערים. כמו כן הפרויקט כולל הקמת גגות סולאריים על גגות השיכונים או מבני ציבור ברחבי העיר ליצירת מקור הכנסה ארוך טווח לתחזוקה. שתי הערים ביצעו בעבר פרויקטים מסוג זה בתמיכה של המשרד להגנת הסביבה וכך גם ערים אחרות בדרום. פרויקטים

אלו הוכיחו עצמם כמשפרים את איכות החיים של התושבים, מחזקים את תחושת הקהילתיות ואת הקשר לסביבה ולמרחב הציבורי המשותף ומסייעים בהיערכות לשינוי האקלים.

חלוקת התקציב תתבצע בהתאם למספר התושבים בכל אחת הערים ושיעור התמיכה יעמוד על 90%.

שיקום נחלים בערים

בערי ההחלטה עוברים נחל בווה ונחל אופקים המתנקזים איזורים שונים בערים ונשפכים לנחל גרר. שני נחלים אלו סובלים ממפגעים סביבתיים ומינים פולשים, בשניהם יש קטעי טיילות להולכי רגל ושבילי אופניים עם פוטנציאל לא ממומש. המפגעים הסביבתיים פוגעים בתפקוד הנחל ובמערכת האקולוגית. קיים אינטרס לשקם את הנחלים ולהפוך אותם למוקד משיכה למבקרים המעוניינים בחיבור לטבע ואף להשלים הטיילות ושבילי האופניים. שיקום הנחלים יהווה הזדמנות תכנונית למניעת התחרות ובריחת קרקע באמצעות השהיית מי נגר. יודגש כי בעוד לתושבי יישובי ההחלטה במועצות האזוריות ישנה נגישות טובה לטבע ולנחלים, לתושבי הערים יש נגישות מוגבלת ולכן קיימת חשיבות למקד פעילות זו בערים. יתר על כן, לנחלים אלו פוטנציאל להפוך ל"מקלט חום עירוני" כחלק מתכנית היערכות לשינוי אקלים של שתי הערים. לצורך זה מוצע להטיל על המשרד להגנת הסביבה לתמוך ב 25 מלש"ח לשיקום נחלים בערי ההחלטה.

מוצע להטיל על המשרד להגנת הסביבה לסייע לרשויות ההחלטה בחיזוק היכולות הסביבתיות ובכלל זה להקצות 10 מלש"ח באופן שווה בין הרשויות לטובת פרויקטורים ולטובת הגברת האכיפה ובנוסף להקצות 3 מלש"ח ליחידה הסביבתית האזורית נגב מערבי לטובת חיזוק היעוץ הסביבתי בתחום התכנון וייעול הליכי התכנון והבנייה.

משרד הכלכלה

שדרוג מרכזים מסחריים – במטרה לקדם פיתוח והתחדשות במרכזים המסחריים ביישובי ההחלטה ולעודד את המסחר ואת מארג החיים הכלכליים ביישובי ההחלטה, מוצע לחדש מרכזים מסחריים קיימים ובמסגרת זו לאפשר שיפוץ חזיתות, שילוט, עבודות שיפור ושיפוץ המרחב הציבורי והמסחרי, ועוד. הסעיף שם דגש על רשויות עירוניות ורשויות מרובות תושבים שכן אלה מהוות מוקדי מסחר ותעסוקה לאזורים נרחבים וליישובי הסביבה. תוך מתן יתרון לפיתוח תעשייה ותעסוקה ביישובים הגדולים בהם אוכלוסייה גדולה יותר (גם מיתר יישובי ההחלטה) "תהנה" מהתועלות.

עידוד, לקידום ולפיתוח עסקים קטנים ובינוניים: במטרה לפתח את העסקים הקטנים והבינוניים ביישובי ההחלטה, ולפעול לקידום, הסכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה והתעשייה תפעיל כלי סיוע לליווי העסקים במגוון היבטים שנוגעים לפעילות העסק. הקצאת התקציב תהיה על פי קריטריונים שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה בכדי שיהיה מתאם בין מספר העסקים לבין היקף התכנית.

הקמת הרחבה או שיפוץ של מבנים להשכרה לפעילות עתירת ידע: במטרה ליצור תשתית לצמיחה כלכלית ביישובי ההחלטה, מוצע כי הרשות להשקעות תפעל לסיוע להקמה, הרחבה או שיפוץ של מבנים להשכרה להיי-טק ולשירותים בתחום ההיי-טק שיפעלו ביישובים אלו. על מנת להביא לצמיחת תעשיית ההיי-טק נדרשת היא קיומה של תשתית פיסית בדמות מבני משרדים מותאמים ונגישות כח אדם איכותי, מצב זה מאפשר יצירת אקוסיסטם של פעילות חברות עתירות ידע. הרציונל במסלול הוא לסייע במשיכת חברות הייטק באמצעות יצירת תשתית של מבנה המתאים לעבודה בתחום ההייטק, חברות בפרופיל זה אינן ערוכות לבניית משרדים בעצמן ולרוב מחפשות לשכור שטח במבנה קיים. התוכנית תציע תמיכה לתאגידים המעוניינים להקים מבנה להשכרה לחברות כאמור. הקצאת התקציב תהיה על פי קריטריונים שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה תוך מתן יתרון לפיתוח תעשייה ותעסוקה ביישובים הגדולים בהם אוכלוסייה גדולה יותר (גם מיתר יישובי ההחלטה) "תהנה" מהתועלות.

משיכת מפעלי ייצור: המסלול יקדם משיכת מפעלים תעשייתיים שאינם עומדים בתנאי החוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959 (להלן – חוק לעידוד השקעות הון), לקבל סיוע בביצוע השקעות בהקמת הפעילות התעשייתית, הרחבתה או העתקתה מאזור שאינו אזור עדיפות לאומית לאזורי תעשייה ביישובי ההחלטה על ידי השקעה במבנים ובציוד חדש. תתאפשר הקמת פעילויות ייצור מתקדמות חדשות שתוצרתן העיקרית מיועדת לשוק המקומי ובכך גם לסייע בהורדת יוקר המחיה. מפעלים אלו לא זכאים כיום לסיוע במסגרת החוק לעידוד השקעות הון וכן קיימות מגבלות במסלול ייצור מתקדם להעלאת הפריזון (מסלול בו נדרש ותק פעילות של 5 שנים, לא ניתן להכיר בהשקעות להקמה, מבנים ותשתיות). הקצאת התקציב תהיה על פי קריטריונים שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה תוך מתן יתרון לפיתוח תעשייה ותעסוקה ביישובים הגדולים בהם אוכלוסייה גדולה יותר (גם מיתר יישובי ההחלטה) "תהנה" מהתועלות

הקמת פעילות עתירת ידע: מטרת מסלול זה היא לתמוך במשיכת חברות עתירות ידע, זאת, מתוך הכרה בחשיבותן של חברות אלו כגורם מרכזי בצמיחה הכלכלית ובהתפתחות האקוסיסטם הטכנולוגי ביישובי ההחלטה. הסיוע ניתן בדרך של הקצאה תחרותית ומעודד חברות להעסיק עובדים בעלות שכר גבוהה במאפיינת את התעשייה עתירת הידע. הקצאת התקציב תהיה על פי קריטריונים שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה תוך מתן יתרון לפיתוח תעשייה ותעסוקה ביישובים הגדולים בהם אוכלוסייה גדולה יותר (גם מיתר יישובי ההחלטה) "תהנה" מהתועלות.

פיתוח אזורי תעשייה מינהל אזורי התעשייה במשרד הכלכלה והתעשייה לפעול לשדרוג, לקידום, לבינוי, לחיזוק ולפיתוח התשתיות באזורי תעשייה ותעסוקה קיימים ברשויות ההחלטה, שאינם ממוקמים בחבל תקומה, ופעולות משלימות הנדרשות למימוש הפוטנציאל הכלכלי של פארקי התעסוקה והתעשייה וזאת בהתאם לנוהלי מינהל אזורי התעשייה ועל פי קריטריונים שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה. למען הסדר הטוב, אזורי התעשייה שיקבלו מענה במסגרת ההצעה הם: נועם, שדות נגב ואופקים.

מסלול מענקים לעידוד פריזון וייצור מתקדם: במטרה לסייע בקידום תעשייה מתקדמת ובת קיימא ולטובת העלאת הפריזון ועידוד הטמעת חדשנות בתעשייה הישראלית והבטחת כושר התחרותיות של התעשייה הישראלית מפעילה הרשות להשקעות מסלול תחרותי לעידוד השקעות במפעלים. במרבית ענפי התעשייה הישראלים קצב צמיחת הפריזון בעבודה (תוצר מקומי גולמי לשעת עבודה) נמוך בהשוואה למדינות ה-OECD, ומהווה חסם צמיחה מרכזי למשק הישראלי. המסלול מעודד מפעלים לבצע את המעבר לייצור מבוסס Industry 4.0 וכן את הגברת פריזון העבודה, באמצעות השתתפות בסיכון הכרוך בהטמעה של טכנולוגיות חדשניות והשקעות רכות. הסיוע ניתן בדרך של הקצאה תחרותית, במסלול יינתן תיעדוף במסגרת התקציבית שהוקצתה לכך למפעלים ביישובי ההחלטה בדומה למפעלים ביישובים הכלולים באזורי עדיפות לאומית. הקצאת התקציב תהיה על פי קריטריונים שיכללו בין היתר את גודל האוכלוסייה ביישובי ההחלטה תוך מתן יתרון לפיתוח תעשייה ותעסוקה ביישובים הגדולים בהם אוכלוסייה גדולה יותר (גם מיתר יישובי ההחלטה) "תהנה" מהתועלות.

ה-RCMO (Regional Cluster Management) של אגרונוב, הוא הגוף האזורי המתכלל את קלסטר האגריטק בנגב המערבי הכולל את בתוכו גם את חבל תקומה. גוף זה בין היתר מגבש ומנחיל את האסטרטגיה האזורית לקידום תחום האגריטק במרחב כמו לדוגמא בקידום אופקים כעיר המרכזית שבה יקודם תחום האגריטק על היבטיו שונים. כמו כן, הגוף מנגיש מידע, מייצר חיבורים בין חקלאים, יזמים, משקים ורשויות, מעודד פרויקטים כלכליים ומייצר שיתופי פעולה בין גופים שונים במרחב. הגוף פועל בשיתוף עם משרדי ממשלה שונים לרבות משרד הכלכלה, החקלאות ורשות החדשנות.

במסגרת עבודת מטה מאומצת המשותפת למספר משרדי ממשלה, הוגדר תחום האגרוטק כאחד ממנועי הצמיחה המרכזיים של מרחב הנגב המערבי, עם פוטנציאל משמעותי לחיזוק כלכלי, יצירת מקומות עבודה, עידוד חדשנות וחיזוק החוסן האזורי לאחר טבח ה-7.10.

בהחלטת ממשלה מספר 566 של מיום 22.11.2020 הוקם גוף לניהול מתכלל של אשכול כלכלי-אזורי בתחום האגרוטק – RCMO (Regional Cluster Management Organization) – הפועל במסגרת קהילת החדשנות "אגרונגב" באשכול הנגב המערבי. קהילה זו עוסקת בקידום שיתופי פעולה בין חקלאים ליזמים איסוף דאטה חקלאי, ליווי מקצועי, פיתוח הון אנושי והובלת תהליכים אזוריים מבוססי חדשנות.

"אגרונגב" עובדת בשיתוף פעולה מלא עם מרכזי החדשנות של רשות החדשנות, פרויקט קידום העיר אופקים של המשרד לנגב גליל ועוד.

יישום התקציב יאפשר את המשך הפעלת "אגרונגב" לשלוש השנים הבאות, להמשך הנעת מנועי הצמיחה החקלאיים.

רשות החדשנות

רשות החדשנות תפעל לחיזוק שרשרת החדשנות המקומית, בדגש על עידוד הקמה וצמיחה של חברות הזנק, הגדלת מספר משרות ההייטק, וכן הנגשה רחבה של מסלולי ההטבות הקיימים ליזמים, חוקרים וחברות. האמור יבוצע, לאחר בחינה ובמסגרת הכלים העומדים לרשות רשות החדשנות, ובמידע האפשרי, תוך עבודה עם מגוון עוגנים טכנולוגיים הפועלים במרחב – לרבות מרכזי החדשנות, חממות טכנולוגיות, מכוני מחקר יישומיים, תשתיות פיילוטיות וניסויים, וכן מרכזים אקדמיים ותעשיות ביטחוניות ועל בסיס היתרונות התחרותיים היחסיים של האזור.

נגב גליל

אגרוטק אופקים

כחלק מראייה מרחבית כוללת, עיריית אופקים מובילה בשנים האחרונות מהלך אסטרטגי בשיתוף אשכול נגב מערבי, אגרונגב וגופים נוספים במרחב להקמת תשתית עירונית ואזורית בתחום האגרוטק, מתוך ראייה כוללת של חיזוק הכלכלה המקומית והאזורית כאחת. תשתית זו תמשוך משקיעים ותשפיע על המרחב כולו לרבות על יישובי חבל תקומה. במסגרת זו הוקמו בעיר מוסדות חינוך ייעודיים, בהם שני בתי ספר תיכוניים ומכינה קדם-צבאית, שמטרתם לחשוף את בני הנוער לעולמות החדשנות החקלאית ולעודד הכשרה מקצועית עתידית בתחום. כמו כן, פועל בעיר מרכז הכשרות מקצועיות, אשר משרת הלכה למעשה את כלל אוכלוסיית הנגב המערבי.

אופקים פועלת בשיתוף פעולה הדוק עם הרשויות השכנות ועם אגרונגב אשכול נגב מערבי, במטרה לבסס רשת אזורית כוללת של הכשרה, תעסוקה, יזמות ושירותים משלימים בתחום האגרוטק. העיר מהווה מרכז שירותים לחקלאות האזורית, תוך חיזוק קשרי עבודה עם חקלאים, יזמים וסטודנטים מכל יישובי הסביבה. מיקומה הגיאוגרפי, התשתיות העירוניות הקיימות, והקרבה לאוניברסיטת בן-גוריון, מאפשרים חיבור ישיר בין המחקר האקדמי ליישום המעשי – וממצבים את אופקים כמוקד לצמיחה חקלאית-חדשנית עבור כלל הנגב המערבי.

החזון שהרשות מובילה מקודם יחד עם שותפים מרכזים כמו הפקולטה לחקלאות, אוניברסיטת בן גוריון, מכון גילת, אשכול נגב מערבי וחברות עסקיות המעורבות בתוכניות או בתהליכים מסוימים.

משרדי הממשלה כבר היום פועלים להגשמת חזון זה וכך במסגרת הקול קורא של הרשות לחדשנות, משרד נגב גליל ומשרדים נוספים. אשכול נגב מערבי יחד עם מספר רשויות ביניהם עיריית אופקים יגישו לקול קורא להקמת מרכז חדשנות אזורי, הקימו חברה בשם המטב"ח המקדמת תהליכים בתחומי החוסן הנפשי, הביטחון והביטחון התזונתי-אגרוטק אותה מובילה העיר אופקים.

כמו כן, מינהל התכנון זיהה את המהלך האזורי והגדיר בתכנון האסטרטגי שלו לנגב המערבי מספר תחומי פעולה ואופקים מוגדרת כעיר האגרוטק התוכנית מוצגת באתר הממשלתי.

בעיר עתודות קרקע ומתחמים זמינים- באזור התעשייה שקד א' באופקים הקצתה העירייה 13 מגרשים לחברות אגרוטק, שאושרו על ידי משרד הכלכלה ורמ"י. ובאזור התעשייה שקד ב' 400 דונם יהיו לחברות אגרוטק וחברות עתירות ידע והדבר גם אושר ע"י משרד הכלכלה ורמ"י וישווק בחודשים הקרובים.

על מנת להמשיך ולקדם את פיתוח תחום האגריטק באופקים כמנוע צמיחה אזורי, המשרד יתקצב פיתוח תשתיות אגרוטק בנגב המערבי לרבות הקמת מבנה חדשנות, מעבדות, הצטיידות ותשתיות נוספות וכן עבור פעילות יזמית, שיווק ופרסום, אירועים ותערוכות.

כחלק מהמהלך למיצוב אופקים כעיר המרכזית בתחום האגריטק רשות מקרקעי ישראל תפעל לקידום מהיר של הקצאת מגרשים בפטור ממכרז לתעשייה למטרת אגרוטק ופודטק אשר יעתיקו או יקימו את פעילותן בתחום שיפוטה של הרשות המקומית אופקים. הקצאות המגרשים בפטור ממכרז תהיינה על פי המלצת משרד הכלכלה, לרשות מקרקעי ישראל ישולם תשלום מופחת בהתאם לשיעור התשלום באזורי עדיפות לאומית לתעשייה. כל זאת בכפוף להחלטות מועצת מקרקעי ישראל.

העצמה קהילתית

בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" יישובי ההחלטה מתמודדים עם מציאות מורכבת ומתמשכת של מלחמה מתמשכת, טראומה מטבח ה-7 באוקטובר, חרדה מתמדת ופגיעה בשגרת החיים, וזאת גם אם לא פונו מבתיים במהלך המלחמה. למרות היעדר פינוי פיזי, התושבים חוו פגיעה משמעותית באיכות החיים, בריאות הנפשית ובתחושת הביטחון האישי והקהילתי. מדובר בהשקעה לחיזוק הרצף האזרחי, לתמיכה במשפחות, ולאפשרות של הקהילות המקומיות להתאושש ולשוב לצמח.

העברת תקציבי העצמה קהילתית ליישובי ההחלטה אלו הינה חיונית, ונועדה לתת מענה למספר אתגרים מרכזיים:

- תמיכה חברתית-קהילתית: מימון תכניות קהילתיות, פעילויות הווי והפגה, אשר יסייעו בהחזרת תחושת שגרה ושייכות.
- העצמת תחושת הביטחון והמסוגלות: השקעה ביוזמות קהילתיות, הדרכה והכשרת מתנדבים תורמות לשיקום החוסן האישי והקהילתי, ולבנייה מחודשת של תחושת הביטחון.
- מניעת הידרדרות חברתית וכלכלית: תמיכה בפעילויות מקומיות תסייע במניעת תופעות של ניכור, עזיבת אוכלוסייה והיחלשות המרקם החברתי.

שיפוץ והצטיידות מבני ציבור קיימים

מבני ציבור מהווים עוגנים מרכזיים ומשמעותיים ברשויות המקומיות. הם משמשים את כלל האוכלוסייה באופן ישיר, יומיומי ורב-תחומי, ומספקים שירותים חיוניים בתחומי החינוך, התרבות, החברה, הספורט, הדת והרווחה. באמצעותם, ניתנים שירותים מגוונים לקבוצות אוכלוסייה שונות, תוך התאמה לצרכיהן הייחודיים – ילדים, בני נוער, משפחות, אוכלוסייה ותיקה ואנשים עם מוגבלויות. מבנים אלו אינם רק תשתיות פיזיות, אלא גם עוגנים חברתיים המגדירים את המרחב הציבורי ומחוללים חיבור קהילתי וזהות מקומית. איכותם, זמינותם ותפקודם של מבני הציבור משפיעים באופן ישיר על שביעות רצון התושבים מהרשות המקומית, וכן על האטרקטיביות של היישוב בעיני מבקרים ואוכלוסיות פוטנציאליות חדשות.

שדרוג ושיפוץ של מבני ציבור תורמים לחיזוק הקהילה, לתמיכה בצמיחה הדמוגרפית, למשיכת אוכלוסייה חדשה, ולמיצוב חיובי של הרשות המקומית – ובכך הם מממשים הלכה למעשה את מטרות ההחלטה:

קידום יוזמות ופיתוח מוסדות המשמשים כעוגן חברתי – חיזוק תשתיות שירות, תרבות ופנאי אשר מחזקים את הלכידות החברתית ואת תחושת השייכות.

חידוש ושיפור המרחב הציבורי – יצירת סביבות קהילתיות איכותיות, מכבדות ונגישות, שתומכות באיכות החיים ובתפיסה האסתטית והחברתית של המרחב העירוני.

ההשקעה במבני ציבור כחלק ממדיניות התמיכה ברשויות המקומיות תורמת באופן ישיר להשגת מטרות ההחלטה בתחום הפיתוח הקהילתי והצמיחה המקומית, ומהווה נדבך מרכזי בביסוס חוסן אזרחי, חברתי ודמוגרפי.

יוער כי במסגרת החלטת ממשלה 1699 לשיקום יישובי חבל התקומה, המשרד תומך בהקמה, שיפוץ והצטיידות של מבני ציבור. משכך במסגרת החלטה זו, המשרד לא יתמוך בשיפוץ או/ו הצטיידות מבנים ביישובי חבל התקומה מלבד מבנים אשר משמשים כעוגנים רשותיים ומשמשים את כלל תושבי המועצה, ובלבד שהמשרד או מנהלת תקומה לא תמכו בהם במסגרת פעילותם. כמו כן, סעיף זה אינו מיועד להקמה של מבני ציבור חדשים. הקמת מבני הציבור החדשים יבוצע על ידי משרד הבינוי והשיכון.

בינוי להכשרת חרדים

תמיכה במוסדות חינוך חרדיים המשולבים בתכניות הכנה לשירות בצה"ל היא מהלך בעל חשיבות אסטרטגית וחברתית מהמעלה הראשונה. מוסדות אלו מהווים גשר חשוב בין החברה החרדית למערכות המדינה, ומאפשרים לתלמידיהם לבחון מסלול של שירות צבאי או לאומי תוך שמירה על זהותם ואורחות חייהם. באמצעות תכניות ההכנה, מוסדות אלה מסירים חסמים תרבותיים, מעניקים ידע, כלים והכוונה, ובכך יוצרים מסלול שירות מותאם אשר תורם להרחבת מעגלי הגיוס, לחיזוק הלכידות החברתית ולהגברת תחושת השותפות והאחריות ההדדית במדינת ישראל. שילוב צעירים חרדים במסגרת השירות מהווה לא רק תרומה ממשית לביטחון הלאומי, אלא גם מקדם מוביליות חברתית וכלכלית באמצעות פתיחת דלתות להשתלבות בשוק העבודה ובמערכת ההשכלה הגבוהה. תמיכה במוסדות אלו הינה מסר של עידוד והכרה למנהיגות חרדית חינוכית אשר מבקשת לשלב ערכי אחריות אזרחית מבלי לוותר על עקרונות הזהות החרדית – ובכך תורמת לחיזוק המרקם החברתי של החברה הישראלית כולה.

מתחם תעופה

במסגרת ראייה אזורית רחבה, החלה עיריית נתיבות, בשיתוף עם משרד הביטחון, רת"א, צה"ל וחיל האוויר וגורמים נוספים, לקדם מהלך להקמת מרכז תעופה אזורי למצוינות, אשר יוקם בשטח אזור התעשייה המשותף נ.ע.ס, ויופעל עבור תלמידי חטיבות הביניים והתיכונים ביישובי ההחלטה וביישובים נוספים באשכול נגב מערבי.

המרכז יפעל כמרכז חינוכי וטכנולוגי ייחודי וחדשני, אשר מטרתו לקדם מצוינות חינוכית-טכנולוגית בקרב בני ובנות נוער מצטיינים, באמצעות מסגרות לימוד בתחום התעופה, החלל והכטמ"מים, כחלק ממערך רחב היקף של תכניות מצוינות, בהלימה לאתגרי המחר של שוק העבודה, הביטחון הלאומי ותעשיות הידע.

המרכז יפעל במתכונת רב-רשוטית, בשיתוף כלל הרשויות המקומיות באזור הנגב המערבי, ובתיאום עם מערכת החינוך, משרד החינוך, קרנות פילנתרופיות וצה"ל – בדגש על זרועות אוויר, אמ"ן והאגף להכשרות טכנולוגיות (אכ"כ). המרכז יתואם עם כלל תכניות המצוינות האזוריות, ובפרט עם תשתיות חינוכיות קיימות כדוגמת מרכז שוורץ-רייסמן ללימודי פיזיקה הממוקם בנתיבות, תוך אינטגרציה מלאה עם מוסדות החינוך העל-יסודיים הפועלים באזור הנגב המערבי.

המרכז יהווה עוגן חינוכי-טכנולוגי אזורי שמטרתו לחזק את מוביליות הנוער בפריפריה, לטפח ערכי מצוינות ומנהיגות, ולעודד השתלבות בשירות צבאי משמעותי במסלולי עליית טכנולוגיים, לרבות שילוב עתידי במסגרות יוקרתיות כגון קורס טיס, וליבת התעשיות הביטחוניות והאזרחיות עתירות

הידע בישראל. אחת מאבני היסוד של המרכז תהיה הפעלת קורס טיס אזרחי ייחודי עבור אוכלוסיית התלמידים המצטיינים ביישובי ההחלטה וביישובים נוספים באזור הנגב מערבי. המרכז מתוכנן להיבנות בשטח ייעודי שיפותח ע"י עיריית נתיבות בתחומי אזור התעשייה נ.ע.ם. המהווה ציר איזורי מרכזי, במקביל לקידום תב"ע (שלב ה' של תב"ע נ.ע.ם), אשר הוגשה להפקדה בוועדה המחוזית דרום וצפויה לקבל אישור במהלך השנה.

המיזם החינוכי צפוי להשתלב במרחב פעילות רחב יותר בפארק תעשיות נ.ע.מ הכולל את מיזם "נעמה" של נתיבי איילון – מתחם אווירי לאומי ייחודי אשר יאפשר הפעלת רחפנים, כטמ"מים ו-FLY CAR, וילווה בתעשיות עתירות ידע בתחומי התעופה והחדשנות האווירית. המרכז החינוכי עתיד להיבנות בצמידות לאותו מתחם תעשייתי מסחרי, ויכלול בין היתר בית ספר לטיסה, מסלולי המראה ונחיתה, שטחי הדרכה לטיסנים, רחפנים וכטב"מים, חניית רחפנים ותשתיות תומכות נוספות. הסמיכות הפיזית והקונספטואלית בין המיזם החינוכי לבין המערך המסחרי והתעשייתי מהווה מרכיב מהותי ליצירת סינרגיה אזורית, אשר תעודד חינוך יישומי לצד פיתוח תשתיות כלכלה מתקדמות.

בהיעדר מבנה קבוע בשלב הראשון, יופעלו תכניות המרכז באופן זמני במתחם הקיים של מרכז שוורץ-רייסמן בעיר נתיבות, תוך שימוש בידע, בתשתיות ובפלטפורמה החינוכית האזורית שכבר פועלת. עם השלמת הליכי התכנון והבנייה, יעבור המרכז לפעול במבנה ייעודי קבוע בצמוד למנחת המתוכנן. הקמת המרכז צפויה להוות בסיס משמעותי לחיזוק ההון האנושי והכלכלי של יישובי החלטה בפרט ושל הנגב כולו בכלל, תוך ביסוס תשתית חינוכית ברמה הלאומית לקידום מצוינות, חדשנות ושוויון הזדמנויות בנגב המערבי.

צעירים

אוכלוסיית הצעירים, בגילאי 18-35, בנגב המערבי מהווה מנוע צמיחה חברתי-כלכלי קריטי לרשויות המקומיות באזור ולמדינת ישראל כולה. צעירים אלו הם עמוד השדרה של החברה העתידית, וקידום והשקעה בהם מהווים השקעה אסטרטגית בעלת השפעה ארוכת טווח על האזור, המשק, החברה ואיכות החיים. הכרה זו בחשיבותם של הצעירים והצורך לספק להם מענים מותאמים, עומדת בבסיס ההחלטה הנוכחית.

יחידות הצעירים בישראל ביססו את מעמדם כגופים רשמיים חיוניים, הרואים את אוכלוסיית הצעירים וגם מספקים שירותים מקיפים ומגוונים לאוכלוסייה זו. הם משמשים כפלטפורמה מרכזית ליצירת הזדמנויות ומימוש הפוטנציאל האישי והקהילתי של הצעירים, ובכך מחזקים את מעורבותם ביישובים שבהם הם חיים.

תגבור ההשקעה ביחידות הצעירים הרשותיות היא דרך היעילה ליצור עבורם סביבה תומכת. סביבה כזו תעודד אותם להישאר, ללמוד, לעבוד, להקים משפחות ולתרום באופן פעיל לפיתוח יישובי הנגב המערבי.

התקציב הממוקד הזה נועד לתת מענה ספציפי לאתגרי הצעירים ביישובים אלה, ולהבטיח שהם יקבלו את הכלים הדרושים לעידוד צמיחה והישארות של אוכלוסייה צעירה.

יודגש כי מתוקף החלטת ממשלה 1699 המשרד תומך בצעירים ברשויות חבל התקומה בתמיכה ייעודית ותוספתית, התקצוב הינו, בין היתר, על בסיס מספר הצעירים ביישובים הנכללים בגבולות חבל התקומה.

בתי אגודה

בתי אגודה הם מבנים המתוכננים ונבנים במסגרת פרויקטים במגזר הכפרי או ביישובים קהילתיים. מדובר על בנייה של יחידות דיור עבור משפחות המעוניינות להעתיק את מקום

מגוריהם לפריפרייה, תוך מתן אפשרות עבורן לגור בשכירות בבית האגודה וכעבור מספר שנים לרכוש את הבית.

בסעיף זה ינתן ליישובים הכפריים מענק סבסוד בגובה של 100,000 ש"ח עבור כל יחידת דיור. סה"כ הוגדרו 50 יחידות דיור לתמיכה – חלוקה המשקפת מענק כולל של 5 מיליון ש"ח. יחידות הדיור הוקצו ל- 23 יישובים כפריים, כאשר אופן החלוקה נעשה לפי מספר היישובים בכל מועצה אזורית.

כלומר, מספר היחידות הכולל (50) חולק תחילה באופן שווה בין כלל היישובים הכפריים הזכאים, ובהמשך הוכפלה במספר היישובים שבתחום כל מועצה – וכך גובש מפתח החלוקה בין המועצות.

להלן החלוקה

מוא"ז	מס' ישובים בהחלטה	בתי אגודה
אשכול	9	19
שדות נגב	8	17
שער הנגב	3	7
מרחבים	3	7
סה"כ	23	50

פרויקטים כלכליים

סעיף זה נגזר באופן ישיר ממטרות החלטת הממשלה לחיזוק ופיתוח הכלכלה והתעסוקה ופיתוח מנועי צמיחה מקומיים ואזוריים, סעיף נועד לספק סיוע לרשויות המקומיות בקידום תכניות ופרויקטים המשמשים מנועי צמיחה משמעותיים בפיתוח הכלכלי שלהן. התמיכה המוצעת תינתן לפרויקטים המקדמים יצירת מקורות הכנסה חדשים ורווחיים לרשויות ההחלטה, חיסכון בעלויות תפעול ושירות, וכן יצירת מקומות תעסוקה חדשים לתושבי האזור.

מטרת הסיוע הינה לחזק את היכולת הכלכלית של רשויות ההחלטה, לאפשר להן לספק שירותים איכותיים ומקיפים לתושביהן, לשמר תושבים קיימים ולמשוך אוכלוסייה חדשה ואיכותית. במסגרת זו, תושג הגדלה במקורות ההכנסה העצמאיים של הרשויות, תגבר העצמאות הכלכלית שלהן ותקטן התלות בתקציבי המדינה. גישה זו תאפשר לרשויות המקומיות לפתח מודלים כלכליים ברי-קיימא, המשלבים צמיחה כלכלית עם שיפור ברמת השירות ואיכות חיים של התושבים.

משרד המדע

משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה התומך בפעילות בלתי פורמלית בתחומי והטכנולוגיה ברשויות מקומיות. במסגרת התמיכה המשרד תומך במרכזי מדעים אשר מהווים מוקד ידע ופעילות בתחומים ה-STEM ברשויות המקומיות.

משרד האנרגיה

מוצע שמשרד האנרגיה יקצה סכום של 23.5 מלש"ח בשנים 2025-2029. לצורך כך, יקצה משרד האנרגיה והתשתיות מתקציבו 10 מלש"ח בשנת 2025, ויוקצה למשרד האנרגיה והתשתיות ל-13.5 מלש"ח לשנים 2026-2029 מהמקור המפורט בסעיף ד' להצעה. התקציב יועבר ליישובי

ההחלטה בכפוף לתכנית ביצוע שתאושר על ידי המשרד ויחולק ביניהן באופן יחסי להיקף האוכלוסייה הכולל של יישובי ההחלטה שבתחום שיפוטה של כל רשות, על פי הנתונים הדמוגרפיים העדכניים של הלמ"ס, ובלבד שכל רשות החלטה תהיה זכאית למענק שנתי שלא יפחת מ-500,000 ש"ח.

חלוקת התקציב לרשויות המקומיות נערכה בהתאם לעקרונות הבאים: בשלב ראשון חולק תקציב ההחלטה לכלל הרשויות על פי היחס בין גודל אוכלוסיית כל רשות לכלל האוכלוסייה ברשויות ההחלטה. בשלב שני, הסכומים של רשויות שקיבלו בחלוקה זו פחות מ-500,000 ש"ח הושלמו לסכום זה, והיתרה שנותרה לאחר ההשלמה חולקה בין יתר הרשויות לפי גודלן היחסי מתוך האוכלוסייה הכוללת (למעט אוכלוסיית הרשויות שהושלמו לסכום המינימלי). תהליך החלוקה נערך בנפרד עבור שנת 2025 ועבור השנים 2026-2029. להלן טבלת החלוקה, התקציב לשנים 2026-2029 הוא תקציב שנתי עבור כל אחת משנות ההחלטה (13,500,000 חלקי 4 שנים)

שם מעמד מוניציפאלי	סך תקציב 2025	סך תקציב שנתי לשנים 2026-2029
אופקים	3,323,830 ₪	573,515 ₪
מועצה אזורית מרחבים	500,000 ₪	500,000 ₪
נתיבות	4,645,034 ₪	801,485 ₪
מועצה אזורית שער הנגב	500,000 ₪	500,000 ₪
מועצה אזורית אשכול	530,502 ₪	500,000 ₪
מועצה אזורית שדות נגב	500,634 ₪	500,000 ₪
סה"כ	10,000,000 ₪	3,375,000 ₪

התקציב ישמש את הרשויות המקומיות למטרות הבאות: אנרגיה מקיימת והתייעלות באנרגיה, ובכלל זה אגירה ותחבורה חשמלית – מטרת התקצוב בענין זה היא לסייע לרשויות ההחלטה להפחית את הוצאות האנרגיה העירונית ולהקטין פליטות מזהמים, תוך הפיכת הרשויות למרכז מוביל בתחום האנרגיה הנקייה. במסגרת זו, הרשויות יקדמו מיזמים של אנרגיה מקיימת בנכסיה המקומיים, במגזר הביתי ובמגזר העסקי, כדי ליצור מודל משולב ויעיל שישימש כדוגמה לפיתוח בר-קיימא בתחום האנרגיה המקיימת, זאת תוך השגת חיסכון כלכלי משמעותי.

יצוין, כי שר האנרגיה והתשתיות הודיע, כי יפעל על מנת שיוקצה למשרד האנרגיה והתשתיות תקציב בשנים 2026-2029, לצורך פרויקטים לאנרגיה מקיימת ביישובי ההחלטה, בכפוף לאישור תקציבי ובכפוף לכל דין. ככל שיינתן תקציב כאמור, ובכפוף להחלטת ממשלה, ככל שתתקבל, יוקצה הסכום שינתן מדי שנה, בחלוקה ליישובי ההחלטה לפי המנגנון שצוין לעיל, בהתאם להוראות החלטה זו, בשינויים המחויבים.

מרכז חדשנות נתיבות - מתוך הסכומים להם זכאית נתיבות בהתאם לחלוקה שפורטה לעיל, סכום של 5 מיליון ₪ יוקצה לנתיבות לצורך הקמת מרכז חדשנות. נתיבות היא העיר הגדולה מבין יישובי ההחלטה וצפויה לעבור את סף 100,000 התושבים בשנים הבאות. נתיבות מהווה מוקד אזורי לתעסוקה ומסחר, נהנית מחיבור לרכבת ונתיבי תחבורה ראשיים, ומציעה הטבות מס שמעודדות השקעות וזימות. מרכז החדשנות באנרגיה בעיר הינו בעל פוטנציאל למינוף היתרונות היחסיים של העיר ולהאצת צמיחתה של העיר מבחינה דמוגרפית, תדמיתית ועסקית. יובהר, כי לצורך הקמת מרכז החדשנות נדרש, ת השקעה של 5 מלש"ח לפחות מהמדינה. בהתאם לחלוקת הכספים כפי שפורטה לעיל רק לנתיבות ניתן היה לעשות שימוש בתקצוב לצורך מרכז החדשנות, כלומר בנתיבות הוקצה בהתאם למפתח החלוקה הסכום הנדרש. יצוין גם שיתר הרשויות לא היו מעוניינות להשלים את התקצוב בנדרש ממקורותיהן.

עליה וקליטה

פתיחת אולפן ללימוד עברית בהיקפים מותאמים לימוד השפה העברית הוא תנאי בסיסי להצלחת קליטת העלייה. יחד עם זאת, ביישובים קטנים ובפריפריה קיימת לעיתים בעיה של מיעוט נרשמים.

הסעיף נועד לאפשר גמישות משרדית ולמנוע מצב בו היעדר "מסה קריטית" של תלמידים תמנע את פתיחת כיתת האולפן, תוך שמירה על עיקרון ההנגשה והשוויון בשירותים הניתנים לעולים.

משרד התחבורה

לקידום פרויקטי תשתיות תחבורה ביישובי נגב המערבי, בהובלת משרד התחבורה, תרומה לפיתוחו הכלכלי של האזור ולשדרוג המרחב הציבורי. ההשקעה כוללת את קידום התחבורה הציבורית באזור; בחינת קידום תכנון מפורט והיתכנות ביצוע של מחלף הכניסה לאזור התעשייה נעם, במסגרת חומש הדרכים הבא, וזאת בכפוף להתאמתו לתוכנית האסטרטגית לדרכים ולבחינת כדאיות כלכלית בהתאם לנוהל פר"ת; ותכנון מפורט של הרחבת מקטע כביש 2444 בקטע הכביש בין כביש 25 לכביש 2443.

כביש 2444 מחבר בין מחלף בית הגדי (כביש 25) לבין העיר נתיבות, ומהווה את אחת מכניסותיה ממזרח. חלקו של הכביש נמצא בשטח שיפוט המועצה האזורית שדות נגב, וחלקו האחר עובר בתחומי עיריית נתיבות. כיום הכביש בנוי כחד-מסלולי עם קיבולת מוגבלת, הכביש צפוי לשמש בעתיד כמרכיב מרכזי בציר עוקף דרומי לנתיבות, שנועד להפחית עומסים מהמרכז העירוני ולחבר ביעילות את אזור התעשייה הדרום-מזרחי עם מערכת הכבישים הבין-עירונית, הרחבת מקטע הכביש לדו-מסלולי חיונית כדי לאפשר את תפקודו כציר אזורי משמעותי, לתת מענה לגידול התחבורתי הצפוי בעקבות הפיתוח העירוני הנרחב, ולהבטיח נגישות בטוחה ויעילה לעיר ולאזורי התעסוקה.

בנוסף כוללת ההצעה תעדוף פרויקטי פיתוח תשתיות תחבורה עירוניים ביישובי ההחלטה במסגרת הקצאת סל פיתוח תחבורתי לבטיחות והפחתת גודש בשנים 2026 – 2027, ככל שיהיה סל כאמור, הכל כמפורט בהצעה. במסגרת זו מוצע כי 80% מהסכום יוקצה לרשויות הגדולות מקרב יישובי ההחלטה (30,000 תושבים ומעלה, על פי נתוני הלמ"ס) ו-20% מהסכום יוקצה ליישובים הקטנים. יצויין כי בהחלטה 2973, במסגרת רשימת יישובי הנגב המערבי, נכללות שתי רשויות עירוניות בנות למעלה מ-30,000 תושבים – אופקים ונתיבות- המונות ביחד (על פי נתוני הלמ"ס בנספח להחלטה 2973) כ-90,700 תושבים, ולצידם יישובים כפריים קטנים יותר המונים במצטבר (בצירוף היישוב רוחמה המתווסף בהחלטה הנוכחית), כ-17,000 תושבים שהם כ-16% מהאוכלוסיה באזור. החלוקה דלעיל נעשית בהתחשב בהיקפה היחסי של האוכלוסיה ובמטרה להבטיח מענה גם לצרכי היישובים הכפריים הקטנים.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

כמפורט בגוף ההחלטה

גורם אחראי למעקב (בהחלטה שעל פי מהותה טעונה מעקב אחר ביצועה)

ראש הממשלה

תקציב

כמפורט בגוף ההחלטה

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

כמפורט בגוף ההחלטה

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

השר לביטחון לאומי - תומך

השר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי - תומך

שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות - תומכת

שר החינוך - תומך

שר הביטחון – טרם נמסרה עמדתו

שר הרווחה - תומך

שר הבריאות - תומך
שרת החדשנות המדע והטכנולוגיה - תומכת
שר התרבות והספורט - תומך
שר החקלאות וביטחון המזון – טרם נמסרה עמדתו
שר הבינוי והשיכון - תומך
השרה להגנת הסביבה - תומכת
שרת התחבורה - תומכת
שר הפנים – טרם נמסרה עמדתו
שר האנרגיה והתשתיות - תומך
שר הכלכלה והתעשייה - תומך
שר העבודה – טרם נמסרה עמדתו
שר העלייה והקליטה - תומך
שר התקשורת - תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה 2973 מיום 22.04.2025

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב

סיווגים*

סיווג ראשי: 01ביצוע

סיווג משני: 02חברה וכלכלה

תחום פעולה עיקרי: פיתוח מרחבי

מגישים:
ראש הממשלה
שר האוצר

ז' באב התשפ"ה
1 באוגוסט 2025

היועצת המשפטית

ירושלים, ז' באב התשפ"ה

01 באוגוסט 2025

סימוכין : 9117254436

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: תכנית לשיקום ופיתוח יישובי הנגב המערבי לשנים 2025 – 2029 ותיקון החלטת ממשלה ; תכנית לשיקום ופיתוח העיר אשקלון

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

1. נוכח מתקפת הטרור הרצחנית של החמאס על מדינת ישראל ביום 7.10.2023, אשר כללה ירי טילים לרחבי המדינה ופשיטת גורמים עוינים ליישובים בדרום הארץ, נפגעו באופן קשה אוכלוסיות ויישובים רבים בכלל רחבי הארץ, אך ביתר שאת באופן ממוקד באזורים בדרום. נוכח פגיעה כוללת ו"רב ממדית" זו, ממשלת ישראל נקטה מהלכים רבים.
2. ביום 02.04.2025 פורסם **חוק שיקום נרחב לחבל התקומה כאזור מיקוד לאומי וסיוע ליישובים הסמוכים אליו, התשפ"ה-2025** (להלן - **החוק**). בין היתר, נקבע בפרק ד' לחוק כי הממשלה תקבע בהחלטתה רשימה של יישובים ואזורים הסמוכים לחבל התקומה שנפגעו בשל אירועי ה-7 באוקטובר ואמות מידה להכללתם ברשימה וכן תקבע פעולות סיוע שייקבעו וייתנו בהתאם לצורכיהם, לרמת הפגיעה בהם ולמאפיינים הייחודיים של כל יישוב או אזור, והכל כפי שתקבע הממשלה בהחלטתה לעניין זה.
3. בהחלטת ממשלה מספר 2973 מיום 22.4.2025 בדבר "מתווה שיקום ופיתוח לאזורים בדרום שנפגעו במתקפת שבעה באוקטובר 2023" (להלן - **החלטה 2973**) החליטה הממשלה לאמץ את המלצות עבודת המטה שבוצעה על ידי משרד ראש הממשלה בנושא "הערכת רמות פגיעה ביישובי הדרום בשל אירועי ה-7 באוקטובר 2023 וקביעת מסגרות המענה הממשלתית" (להלן - **עבודת המטה**). תוצאות עבודת המטה הצביעו על כך ש-72 יישובים חוו פגיעה כוללת חריגה המצריכה מענה ממשלתי. מתוך יישובים אלו, 47 נכללים בהגדרת "חבל תקומה", בהתאם לקבוע בחוק ובמסגרת המענה הממשלתית הניתן על ידי מנהלת תקומה. בחינה של 25 היישובים הנוספים שחוו פגיעה כוללת חריגה, העלתה כי נכון לחלקם לשתי מסגרות של מענה ממשלתי: מסגרת אחת עבור 24 יישובים שחוו פגיעה כוללת חריגה המצריכה מענה ממשלתי, ושאינם משויכים לחבל תקומה, וזאת בעיקר נוכח המרחב התפקודי והרציפות הגאוגרפית של האזור (להלן - **יישובי הנגב המערבי**); ומסגרת אחרת עבור העיר אשקלון, נוכח גודלה של העיר, המצריך מענה ממוקד, ומיקומה התפקודי המרחבי של העיר, שהוא נפרד ממרבית יישובי הדרום שחוו פגיעה חריגה. לטובת יישום מסגרות המענה ובהתאם לקבוע בסעיף 4 להחלטת הממשלה מס' 2336 מיום 31.10.2024 בנושא "שיקום מרחיב לחבל התקומה כ'אזור מיקוד לאומי' ומענים לאזורים נוספים שנפגעו במתקפת הטרור בשבעה באוקטובר בדרום הארץ" ולפרק ד' לחוק, הוטל על משרד ראש הממשלה לגבש במסגרת לוחות הזמנים הקבועים בחוק הצעות החלטה למענה שיקום ופיתוח לשנים 2025 – 2029, בשים לב לעקרונות השיקום שנקבעו בהחלטת הממשלה מס' 1699 מיום 17.04.2024 בנושא "התוכנית האסטרטגית לשיקום, לחידוש

היועצת המשפטית

ולפיתוח חבל התקומה ואוכלוסייתו לשנים 2024-2028 ותיקון החלטות ממשלה" ובהתאם לרמת הפגיעה ביישובים, לצורכיהם ולמאפיינים הייחודיים ותפקידם של היישובים במרחב.

4. כמפורט בדברי ההסבר להצעת ההחלטה בעניין יישובי הנגב המערבי, בבדיקה חוזרת נמצא כי נפלה טעות הקלדה נקודתית בנתונים שהתקבלו ממס רכוש אשר היוו בסיס לחלק מהאינדיקטורים בעבודת המטה. לאחר תיקון טעות ההקלדה נמצא כי הציון הסופי במדד המשולב עבור היישוב רוחמה עומד בקריטריונים שנקבעו עבור יישוב שחוזה פגיעה כוללת חריגה המצריכה מענה ממשלתי. על כן, מוצע כעת לתקן את החלטה 2973 ולהכליל את היישוב רוחמה במסגרת המענה של יישובי הנגב המערבי. הובהר כי לא נמצאו יישובים נוספים העומדים בקריטריונים שנקבעו עבור יישוב שחוזה פגיעה כוללת חריגה המצריכה מענה ממשלתי.

5. יצוין כי בהמשך לסעיף 20(ב) לחוק ולהחלטה 2973, ביום 07.05.2025 פורסם **צו שיקום נרחב לחבל התקומה כאזור מיקוד לאומי וסיוע ליישובים הסמוכים אליו (קביעת רשימת היישובים והאזורים הסמוכים לחבל התקומה), התשפ"ה-2025**. בהמשך לאמור לעיל ובכפוף לאישור התיקון האמור בנוגע ליישוב רוחמה, משרד ראש הממשלה יפעל להוצאת צו המוסיף את היישוב רוחמה לרשימת היישובים והאזורים הסמוכים לחבל התקומה.

6. כמו כן יצוין כי בהתאם לסעיף 20(ג) לחוק, על הממשלה לקבל החלטה בתוך שלושה חודשים מיום תחילתו של החוק באשר לפעולות הסיוע שיבצעו משרדי הממשלה, בהתאם לתפקידים ולסמכויותיהם לפי דין, לטובת הרשויות המקומיות ביישובים או באזורים הסמוכים לחבל התקומה ותושביהם.

7. בהמשך לכך, מוצע כעת לאשר תוכניות לשיקום ולפיתוח יישובי הנגב המערבי והעיר אשקלון לשנים 2025 – 2029. התוכניות גובשו בראי הפגיעות שתוארו בעבודת המטה ולעקרונות שנקבעו בהחלטה 2973 כמפורט לעיל. יצוין כי יש שונות בכלי הסיוע המוקצים בשתי ההחלטות ובהיקפן נוכח הסיבות אשר דרשו מלכתחילה את הקמת 2 מסגרות המענה הנפרדות. מגורמי המקצוע במשרד ראש הממשלה נמסר כי מההשוואה בין שתי הצעות המחליטים עולה כי קיימת הלימה בין תחומי הסיוע על פי מאפייניהם, צרכיהם ותפקידם במרחב.

8. בהצעת ההחלטה לעניין יישובי הנגב המערבי נכללות הרשויות המקומיות העירוניות אופקים ונתיבות וכן נכללים יישובי המועצות האזוריות מרחבים, שער הנגב, שדות נגב ואשכול שהם יישובים כפריים. כמפורט בדברי ההסבר להצעה, נוכח השונות בין ערים ליישובים כפריים הנובעת מאופיים ותפקידם במרחב, חלק מהמענים ניתנים רק ברמת העיר וחלק רק ברמת המועצה האזורית או היישוב הכפרי, אך קיימת הלימה בין תחומי הסיוע לערים וליישובים הכפריים בהחלטה על פי מאפייניהם, צרכיהם ותפקידם במרחב. בהתאם, גם התקציב הוקצה בהלימה לצרכים, למאפיינים ולגודל האוכלוסייה של יישובי ההחלטה. בנוסף, בהצעה נכללים כלי סיוע ייעודיים הניתנים לרשות מקומית אחת, וזאת הן על בסיס צרכים מקצועיים והן מתוך הבנה כי כלי סיוע אלו אינם מתאימים או רלוונטיים לרשויות המקומיות האחרות בהחלטה.

9. יצוין, כי בהצעת ההחלטה לעניין יישובי הנגב המערבי נכללות המועצות האזוריות שער הנגב, שדות נגב ואשכול, אשר בתחומן יישובים הכלולים בחבל התקומה ועל כן הן מקבלות תקציבים במסגרת המענה של מנהלת תקומה. כמפורט בדברי ההסבר להצעת ההחלטה, התקצוב של רשויות על ידי מינהלת תקומה ניתן

היועצת המשפטית

הן ברמת הפרט עבור תושבי חבל תקומה והן עבור הרשות המקומית. על מנת למנוע כפל תקצוב, בהחלטה זו המענים לרשויות תקומה עבור צרכי הפרט יינתנו רק עבור תושבי היישובים שלהן הנכללים בהחלטה זו. מענים שניתנו או עתידים להינתן ברמת הרשות על ידי מינהלת תקומה לא יינתנו במסגרת החלטה זו.

10. יודגש, כי היישום במשרדי הממשלה ילווה על ידי הלשכות המשפטיות של המשרדים. כל הפעולות הכרוכות בביצוע ההחלטה על ידי המשרדים ייעשו בכפוף לכל דין החל על העניין, ובכלל זה בהקשרים הרלוונטיים, הוראות החשב הכללי בדבר תמיכות לגופים אחרים וחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

סוגיית מתן מענה ממשלתי ליישובי הדרום שנפגעו במתקפת ה-7 באוקטובר עלתה במספר עתירות התלויות ועומדות בפני בית המשפט העליון (בג"ץ 3900/24 עיריית אופקים ואח' נ' ממשלת ישראל ואח', בג"ץ 1317/24 עיריית נתיבות ואח' נ' ממשלת ישראל ואח', בג"ץ 5104/24 יהונתן קנה ואח' נ' ממשלת ישראל ואח' ובג"ץ 1409-10-24 תלמי אליהו ואח' נ' ממשלת ישראל). בהתאם להצעות ההחלטה האמורות, יינתן מענה לכלל היישובים שנמצא בעבודת המטה שעוגנה בהחלטה 2973 כי חוו פגיעה כוללת חריגה המצריכה מענה ממשלתי, כל אחד בהתאם למסגרת המתאימה לו.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה הופצה ליועצים המשפטיים של המשרדים הרלוונטיים. הערות משפטיות שהתקבלו הוטמעו בנוסח ההצעה.

מהיועצת המשפטית של משרד העבודה נמסר כדלקמן: הצעת ההחלטה בעניין שיקום ופיתוח יישובי הנגב המערבי לשנים 2025-2029 מטילה על משרד הנגב והגליל, בסעיף 2.3(א) שבה, את המטלות הבאות בקשר לצעירים: תמיכה ביחידות הצעירים הרשותיות, לרבות בהפעלת היחידה לטובת הצעירים ביישובי ההחלטה, פעילות אקדמית, כוח אדם, הנגשת השכלה והזדמנויות, עידוד יזמות, תשתיות קהילתיות ומנהיגות צעירה ביישובי ההחלטה. חלק מהמטלות כאמור עשויות להיות חופפות להכוון תעסוקתי לצעירים, בשים לב כי בהחלטת ממשלה 2286 מיום 31.10.2024 הועבר שטח הפעולה הנוגע להכוון תעסוקתי לצעירים ואת התקציב המוקצה למטרה זו ממשרד הנגב והגליל למשרד העבודה. כך למשל "פעילות אקדמית" ו"הנגשת השכלה והזדמנויות" המצוינים בסעיף האמור מהווים הנגשת השכלה שהיא בדרך כלל לצורך תעסוקה ונעשים במסגרת מרכזי ההכוון התעסוקתי של משרד העבודה. כמו כן, ישנה חשיבות להכוונה תעסוקתית על פי תשואה להשכלה כך שנדרש ידע מקצועי הקיים במשרד העבודה ולא במשרדי ממשלה או גופים אחרים (לדוגמא מצפן המקצועות, עבודאטה ועוד). עוד יצוין כי ציון המילים "כוח אדם" ו"עידוד יזמות" הם מושגים רחבים ועמומים העשויים לחפוף בצורה משמעותית לפעילות מרכזי ההכוון של משרד העבודה. לסיכום, האופן שנכתב הסעיף והחפיפה האפשרית עם תחום ההכוון התעסוקתי עשויים להטעות בהקשר לסמכויות המוטלות על משרד זה, ומכאן כי הדבר מעורר קושי משפטי. משכך, הצעתנו להוסיף לסיפה של סעיף 2.3(א) את המשפט הבא: "אין בפעולות אלה כדי לכלול פעילות בעניין הכוון תעסוקתי, אשר בסמכותו של משרד העבודה לפי סעיף 5.5 בהחלטת הממשלה 2286". יובהר כי משפט זה אינו גורע מסמכויותיו של משרד הנגב והגליל ומבהיר את חלוקת הסמכויות בין המשרדים.

היועצת המשפטית

עמדת היועצים המשפטיים של המשרדים שהשרים העומדים בראשם מגישים את הצעת ההחלטה:

עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר: בנוגע לסעיפי מרכזי החוסן – החלטה מס' 2675 לשנת 2025 שעניינה הפעלת מרכזי חוסן בשנת 2025 (להלן – **ההחלטה מ-2025**), קבעה מנגנון מקצועי לחלוקת כספים בין מרכזי החוסן השונים, ומינתה ועדת היגוי המורכבת מנציגי משרדי ממשלה שונים, אשר הוסמכה לקבוע את אופן חלוקת המשאבים למרכזי החוסן בין המרכזים השונים בכל הארץ. הקצאת משאבים למרכזי חוסן ספציפיים בהחלטה זו, מבלי שוועדת ההיגוי נדרשת לחלוקת הכספים בהיבט הכלל ארצי, ומבלי שנבחן אם נכון היה לחלק את התציב אחרת בין מרכזי החוסן השונים, עלולה להעלות קשיים בהיבטי שוויון. יחד עם זאת, ובהתחשב בכך שבמכתב הממונה על חירום וטראומה באגף בריאות הנפש במשרד הבריאות, פורטו צרכים מקצועיים להצדקת ההחלטה, אנו סבורים כי הקשיים אינם עולים כדי מניעה משפטית.

בענין זה, לעמדת הלשכה המשפטית במשרד ראש הממשלה: יצוין כי החלטה 2973 אימצה את עבודת המטה שבוצעה על ידי משרד ראש הממשלה בנושא "הערכת רמות פגיעה ביישובי הדרום בשל אירועי ה-7 באוקטובר 2023 וקביעת מסגרות המענה הממשלתי", ובהתאם לכך נקבע כי 72 יישובים בדרום חוו פגיעה כוללת חריגה המצריכה מענה ממשלתי של שיקום ופיתוח. בתוך כך יישובי הנגב המערבי ואשקלון. כמו כן, במכתבה של ממונה חירום וטראומה באגף בריאות הנפש במשרד הבריאות מיום 30.07.2025 מצוין כי מרכזי החוסן הנותנים מענה ליישובי ההחלטה הגדילו את פעילותם באופן משמעותי ביותר לאחר אירועי ה-7 באוקטובר. הצורך בתוספת התקציבית למרכזים אלו נידון מס' רב של פעמים בוועדה העליונה למרכזי חוסן וקיבל תמיכה גורפת מחברי הוועדה. נוכח האמור, גובשו סעיפי מרכזי החוסן בהצעות ההחלטה.

בשים לב לאמור לעיל, אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

אורלי פישמן אורן, עו"ד
המשנה ליועצת המשפטית